

Др Гордана Илић

ПРИРУЧНИК

ЗА УЧИТЕЉЕ УЗ РАДНИ УЏБЕНИК „ЧАРОБНИ СВЕТ МУЗИКЕ”

МУЗИЧКА КУЛТУРА

ЗА ПРВИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ



Фреска

Приручник за учитеље уз уџбеник „Чаробни свет музике“

Музичка култура за први разред основне школе

Друго издање

Аутор: др Гордана Илић

Графичко обликовање:  **ФРЕСКА ДАБРА**, Нови Сад

Лектура: Драгана Радосављевић



Фреска

Издавач: „Фреска“, д.о.о.

Маршала Бирјугова 3–5/IV, 11000 Београд

office@freska.rs, www.freska.rs

За издавача: Гордана Кнежевић Орлић

Главни уредник: Александар Рајковић

Руководилац пројекта: Јелена Павловић

Штампа: Абрака Дабра, Нови Сад

Тираж: 350 примерака

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

371.3::78-028.31(035)

ИЛИЋ, Гордана, 1961-

Приручник за учитеље уз радни уџбеник
“Чаробни свет музике”: музичка култура за
први разред основне школе / Гордана Илић. - 2.
изд. - Београд : Фреска, 2019 (Нови Сад : Абрака
Дабра). - 277 стр. : ноте ; 30 см

Тираж 350. - Библиографија: стр. 47.

ISBN 978-86-88341-57-8

а) Музичко васпитање -- Почетна настава --
Методика -- Приручници

COBISS.SR-ID 276967180

Забрањено је репродуковање, умножавање, дистрибуција, објављивање, прерада и друга употреба овог ауторског дела или његових делова у било ком обиму и поступку, укључујући фотокопирање, штампање, чување у електронском облику, односно чињење дела доступним јавности жичним или бежичним путем на начин који омогућује појединцу индивидуални приступ делу са места и у време које он одабере, без писмене сагласности издавача. Свако неовлашћено коришћење овог ауторског дела представља кршење Закона о ауторском и сродним правима.

© Фреска, 2019.

ISBN 978-86-88341-57-8

Садржај

УВОД	5
ПРВА ОБЛАСТ – „НАЈЛЕПШЕ ПЕСМЕ”	7
Методологија обраде песме по слуху	7
Приказ посебних упутстава за обраду песме – помоћ наставнику приликом израде припреме за час	12
Ознаке	12
Песме	12
Срећа ђака првака	13
Ал’ је леп овај свет	13
Звук и тон	14
Накрај села жута кућа	15
Чика Мрак	16
Зец коло води	17
Наши тонови	17
Гласови и боје	18
Божих, Божић благи дан	18
Деда Мраз	20
Шетња	20
Ситна је киша падала	20
Рођенданска песма	21
Рачунање	22
Бубањ зове	22
Жаба чита новине	22
Примена компакт-дискова у „Најлепшим песмама”	23
ДРУГА ОБЛАСТ – „ВЕСЕЛЕ ИГРЕ”	24
Приказ посебних упутстава за извођење музичких игара – помоћ наставнику приликом израде припреме за час	24
Ен, тен, тини	24
Иде маца око тебе	25
Ко пре до мене	26
Трешњице	26
Ушо меда у дућан	26
Берем, берем грозђе	27
Лептир и цвет	28
Саобраћајац	28

ТРЕЋА ОБЛАСТ – „ТАЈНЕ СВИРАЊА”	30
Приказ посебних упутстава за извођење наставе свирања – помоћ наставнику приликом израде припреме за час	30
Ен, тен, тини (Чаробни штапићи)	30
Трешњица (Весела звечка)	31
Сол ми дај	31
Срећа ћака првака (Снажан мали бубањ).....	31
Накрај села жута кућа (игра штапића и звечки)	32
Ми идемо преко поља	32
Ушо медо у дућан (Свирајмо заједно)	32
ЧЕТВРТА ОБЛАСТ – „ЧАРОЛИЈА СЛУШАЊА МУЗИКЕ”	33
МАЛИ ПОДСЕТНИК ТЕОРИЈСКИХ ПОЈМОВА	34
ЗАПИСИ ПЕСАМА И ИГАРА	37
ЛИТЕРАТУРА	47
ПРЕДЛОГ ГЛОБАЛНОГ ГОДИШЊЕГ ПЛАНА РАДА	49
ОПЕРАТИВНИ ПЛАНОВИ	63
ПРЕДЛОЗИ ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСОВА	73

„Без подршке и активної ангажовања наставника, ниједна реформа није доживела успех.“
Ж. Делор, 1996. године

У складу са овим цитатом, а и другим мишљењима, може се констатовати да је наставник најзначајнији фактор у успешном остваривању васпитно-образовног процеса. Сходно таквом приступу, савремена школа пред наставника поставља велики број задатака. Од њега се захтева да буде програмер, организатор, предавач, дијагностичар, терапеут, мотиватор, евалуатор, иноватор... Број обавеза из дана у дан све се више повећава и усложњава. Зато овај приручник представља одраз наше жеље да помогнемо наставнику.

У том смислу у њему су дата општа упутства за извођење наставе музичке културе, а потом поједине напомене за препоручене садржаје из Наставног плана и програма, али и за друге садржаје који су такође у складу са њим. Остали део Приручника обухвата предлог Годишњег плана рада, неколико примера као један од могућих образаца за писање припрема, мали подсетник теоријских појмова, нотни запис песама и игара и литературу.

Када је реч о упутствима, она прате структуру радног уџбеника, те су као и он подељена на 4 области. То су: **„Најлепше песме“**, **„Веселе игре“**, **„Тајне свирања“** и **„Чаролија слушања музике“**.

Прва област, **„Најлепше песме“**, обухвата општи приступ методологији обраде песме по слуху и приказ посебних упутстава за припрему наставника за обраду свих понуђених композиција.

Другу област, **„Веселе игре“**, чине општи део, али и приказ посебних упутстава за извођење музичких игара.

У трећој области, **„Тајне свирања“**, на почетку су дате опште напомене, а затим следе посебне инструкције за сваку композицију која се свира.

Четврта област, **„Чаролија слушања музике“**, састављена је само од упутстава.

Након овог дела Приручника следи предлог годишњег плана рада у виду представљања садржаја сваког часа музичке културе током школске године. Приказ предлога годишњег плана рада представља нашу жељу да се на систематичан али и економичан начин обрађује градиво укључујући две, три области на сваком часу (нпр. комбинација певања и свирања, затим певања, играња и слушања музике итд.).

Следећи део Приручника је **Мали подсетник** теоријских појмова који у себи садржи дефиниције за одређене теоријске појмове. Сврха подсетника је да неким наставницима освежи стечено знање из теорије, а неким да помогне у његовом успешном усвајању.

Завршницу Приручника чине **Записи песама и игара**, **Литература** и **Прилози**. У одељку Прилози налазе се Годишњи план рада, Месечни планови рада и Припреме за часове, који су резултат педагошког знања и праксе учитељице Снежане Радивојше из ОШ „Ђуро Стругар“, Београд. Радни уџбеник и Приручник прати дигитални уџбеник, који је израдила спретна наставница музичке културе Александра Тасић Адамовић из ОШ „Иван Гундулић“, Београд.

На крају увода требало би истаћи да су све препоруке које се налазе у приручнику производ нашег теоријско-практичног рада. Такође, оне су дошле до пуног изражаја захваљујући сарадњи и помоћи рецензента Томислава Братића, професора Педагошког факултета у Јагодини, Ане Маравић, професорке разредне наставе у ОШ „Јован Дучић” у Новом Београду и Нине Јовановић, професорке музичке културе у ОШ „Дринка Павловић” у Београду. Ништа мањи значај у подршци и помоћи имају чланови Савеза учитеља Београда са којима сарађујемо дуги низ година.

Ауторка

ПРВА ОБЛАСТ – „НАЈЛЕПШЕ ПЕСМЕ”

Област „Најлепше песме” обухвата 16 песама. Да би се овај репертоар успешно савладао, у Приручнику ће бити дат општи приказ обраде песме по слуху, као и општа упутства за рад на вокалној техници и елементарном описмењавању. Такође, биће понуђен и приказ појединачних напомена за препоручени избор песама – помоћ наставницима у детаљној изради припреме за час.

Методологија обраде песме по слуху

Према важећем Наставном плану и програму за први разред основне школе, значајно место у предмету Музичка култура заузима певање песама и музичких игара. То је сасвим разумљиво с обзиром на чињеницу да је певање најприступачнији вид музичког извођења. Осим тога, певањем песама ученици побољшавају своју ритмичку и мелодијску прецизност, меморију, развијају креативност и на њима примерен начин стичу знања и из других предмета. Такође, колективно певање код ученика развија толеранцију и осећај припадности заједници.

Да би се сви ови циљеви и задаци остварили, неопходно је правилно одабрати програм. У том смислу, Наставни план и програм даје опште препоруке за избор композиција, као и списак песама које би могле да се обрађују.

Након формирања репертоара, пажња наставника усмерава се на практичан рад и савладавање одабраног програма. У спровођењу методологије обраде песме по слуху, велику помоћ могла би да пружи следећа шема²:

УВОДНИ ДЕО – распевавање и стварање атмосфере за учење нове песме.

ЦЕНТРАЛНИ ДЕО

- наставникова интерпретација нове песме или слушање са компакт диска;
- усвајање текста и ритмичко-мелодијске основе;
- увежбавање тежих ритмичко-мелодијских места;
- давање упутстава у погледу интерпретације.

ЗАВРШНИ ДЕО

- заједничко, одељењско извођење песме уз инструменталну пратњу.

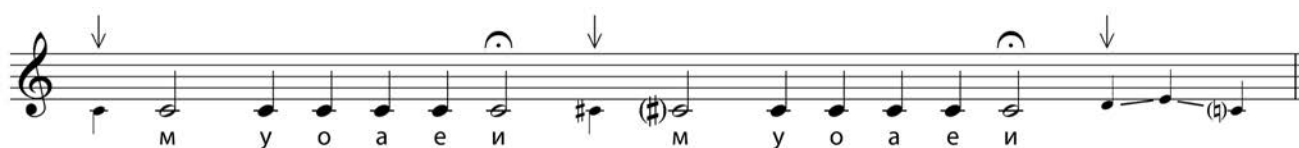
1. Г. Илић, *Разредно певање у основној школи*, самостално издање, страна 14.

Распевање и стварање атмосфере за учење нове песме подразумева певање вокализа или певање познате песме. У тренуцима када се учи песма у којој нема нових мелодијских захтева, примењују се такозване стандардне вокализе. Сврха примене стандардних вокализа састоји се у проширивању обима дечјег гласа, уједначавању боје вокала, уједначавању боје гласа током целог регистра и у решавању одређених ритмичко-мелодијских проблема. У првом разреду довољно је обрадити неколико стандардних вокализа. За сам почетак пожељно је певати две вокализе са текстом, што је деци блискије и разумљивије. Прва музичка вежба подразумева певање на једном тону, тону до¹ (с¹).

Стандардна вокализа бр. 1

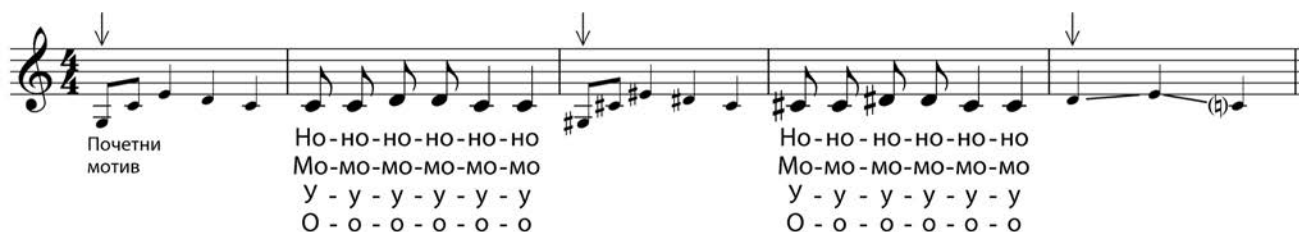
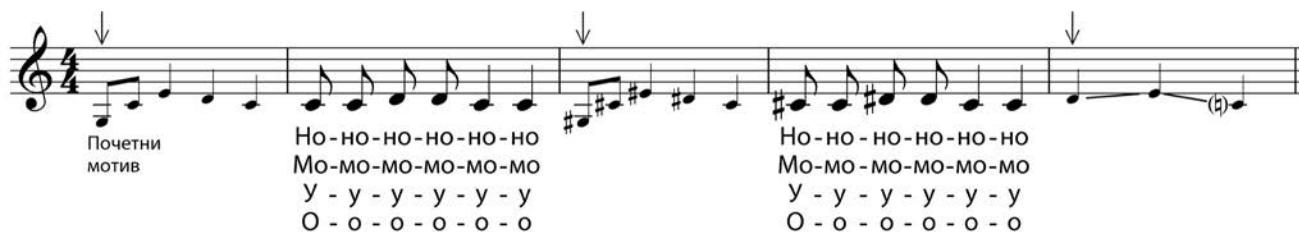


Варијанта ове вежбе подразумева певање затвореним устима (бока кјуза) и вокала (самогласника). У том моменту почиње рад на уједначавању вокала.



Следећи корак у вокалном образовању јесте певање кратког мелодијског мотива који обрађује секундно кретање. Ова вокализа прво се изводи са текстом, а затим на неутрални слог или употребом појединих вокала.

Стандардна вокализа бр. 2



Стандардним вокализама могла би се придодати и вокализа састављена од две секунде (обим терце). Са поменутом вокализом започиње уједначавање боје одељењског хора током целог регистра.

Стандардна вокализа бр. 3

Почетни мотив

Но - но - но - но - но - но - но - но
Мо - мо - мо - мо - мо - мо - мо - мо
У - у - у - у - у - у - у - у
О - о - о - о - о - о - о - о
А - а - а - а - а - а - а - а

Досадашње предложене вокализе су пример за почетно узлазно мелодијско кретање, док је следећа вокализа пример за почетно силазно мелодијско кретање.

Стандардна вокализа бр. 4

Почетни мотив

Но - но - но
Мо - мо - мо
У - у - у
О - о - о
А - а - а
Е - е - е

За крај рада на стандардним вокализама могла би да се обради вокализа која у себи садржи узлазни мелодијски скок и постепено силазно мелодијско кретање.

Стандардна вокализа бр. 5

Почетни мотив

Но - но - но - но - но - но - но - но
Мо - мо - мо - мо - мо - мо - мо - мо
У - у - у - у - у - у - у - у
О - о - о - о - о - о - о - о
А - а - а - а - а - а - а - а
Е - е - е - е - е - е - е - е
И - и - и - и - и - и - и - и

Наменске вокализе су други вид вокалног образовања ученика. Оне представљају краће мелодијске мотиве у којима се налазе одређени мелодијски проблеми присутни у обради нових песама. Издавањем тих проблема у виду мотива и њихово певање за неколико полустепена навише и наниже наставнику се пружа могућност да са успехом савлада постављене захтеве.

У оквиру вокалне припреме налази се и певање познате песме. Овакав начин вокалног рада заступљен је у оним тренуцима када се учи песма у којој нема нових и тежих мелодијских захтева.

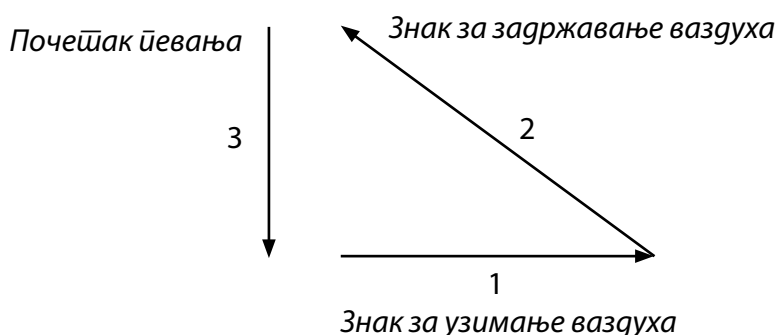
Рад на вокалној техници неће бити успешан ако се само изводе вокализе без примене технике певачког дисања. У том смислу ученици првог разреда упућују се у основе те технике. Ту се у првом реду мисли на адекватно држање тела. И код стојећег и код седећег положаја ђака најважније је да кичмени стуб буде прав како би дијафрагма имала чврст ослонац. Веома је битан и положај руку. И код стојећег и код седећег положаја руке морају да буду опуштене и да су уз тело. Посебну пажњу требало би обратити на такозвану вештачку позу која се односи на забацавање рамена уназад и држање руку иза леђа. Код оваквог начина стајања или седења угрожава се еластичност грудних мишића и правилан рад дијафрагме.

Након усвајања препорука за адекватно држање тела, ученицима би требало показати на који начин се узима ваздух приликом певања. У том смислу, прво би се демонстрирало узимање ваздуха кроз нос јер такав је начин естетски и хигијенски бољи. Такође, ученицима би требало показати и узимање ваздуха кроз уста. Овај начин узимања ваздуха користи се у оним ситуацијама када током певања нема пауза па је због краткоће времена неопходно брзо узети ваздух кроз уста.

Све претходно изнете препоруке примењују се већ код рада на првој вокализаци.

Да би ученици успешно савладали представљени редослед радњи, неопходно је да наставник прво све лично покаже, па онда да то захтева и од ученика.

Велику помоћ у остваривању успешног почетка одељењског певања пружиће и шема за давање диригентских покрета.



На крају уводног дела обраде песме по слуху следи примена очигледног средства у циљу постизања одговарајуће атмосфере за учење.

За ту сврху користе се ликовне илустрације, предмети, поетски и прозни текстови, музички примери и сви облици пригодног разговора.

Следећи, централни део, односи се на конкретну обраду песме. Он почиње представљањем песме путем компакт диска или наставниковом интерпретацијом. Уколико наставник поседује изразите вокалне способности и успешно свира неки хармонски инструмент, онда је најбоље да лично изведе композицију. Уколико он нема све ове квалитете, помоћ у раду може да му пружи песма снимљена на компакт диску.

Када су се ученици заинтересовали за учење нове песме, прелази се на обраду литерарног текста. С обзиром на то да је реч о ученицима првог разреда, наставник неће на табли или хамер папиру написати текст, већ ће усмено, део по део, учити ученике. Зато је најбоље да изговара први стих у ритму песме и да га затим ученици следе.

Уколико дође до одређених проблема у изговору текста, а они се најчешће односе на јасноћу изговора сугласника, наставник упозорава ђаке на такав део.

Рад на нејасно изговореној речи у стиху своди се на њено издвајање и више пута правилно изговарање у прописаном ритму. Овакав модел рада преносио би се и на наредне стихове.

Принцип парцијалног учења литерарног текста био би заступљен и код учења мелодије. Наиме, учење песме започињало би наставниковим певањем прве мелодијске фразе коју би ученици затим понављали. Уколико би се појавили одређени мелодијски проблеми, они би се решавали у другој фази учења. Примена парцијалног савладавања мелодије наставила би се приликом обраде следећих мелодијских фраза.

После прихватања ритма, текста и мелодије дошао би ред на увежбавање тежих ритмичких и мелодијских места. Током припреме код куће, наставник може да предвиди одређене тешкоће у ритмичко-мелодијском савладавању песме, али има случајева када се на часу појаве непредвиђени проблеми. У тим тренуцима наставник испољава своју сналажљивост и импровизаторске способности. Наша је препорука да се тада примени модел наменских вокализа, односно да се на часу смисли кратак мотив у којем ће бити садржан апострофирани проблем. Такође, добро је да се све наменске вокализе појединачно певају како би је ђаци више пута чули, али и да би наставник утврдио ко погрешно пева. Том приликом наставник углавном индивидуално ради, али томе, понекад, може да се дода и групни рад како би се подстакао такмичарски дух.

Крај централног дела обраде песме односи се на њену интерпретацију. Извођење је наговештено у уводном делу, било да је реч о слушању компакт диска, било да је реч о наставниковом извођењу. У централном делу, пожељно је указати ђацима на психолошко тумачење текста које битно утиче на начин извођења.

На примеру песме „Срећа ђака првака“ може се показати на који се начин ученици уводе у свет интерпретације. Том приликом њима се постављају следећа питања: „Да ли је ова песма весела или тужна?“, „Да ли ћемо песму певати јако или тихо?“.

Након тога, наставник би одмах требало певањем да одслика одговоре деце и да их пита да ли остају при њима. Сврха постављања питања јесте подстицање ђака на размишљање о начину певања.

Завршни део обраде песме предвиђа заједничко певање уз инструменталну пратњу. Уколико се наставник одлучи да лично прати ученике, тада ће употребити неки од хармонских инструмената, а ако се одлучи за компакт-диск, користиће снимљене аранжмане – матрице.

Подстицајни моменат за завршни део јесте певање по групама – редовима. Потом следи наставников суд о квалитету извођења.

Приказ посебних упутстава за обраду песме – помоћ наставнику приликом израде припреме за час

Ознаке

Уџбенички комплет „Чаробни свет музике“ садржи радни уџбеник и 2 компакт-диска.

У оквиру радног уџбеника дат је водич за рад са ђацима, који уједно представља и водич за наставников рад. У том смислу урађене су ознаке које на сликовни начин говоре о задацима који се постављају пред ђаке.

За прву област, „Најлепше песме“, почетна ознака је **Слушамо**. То је сасвим оправдано ако се зна да упознавање ђака са новом песмом почиње њеним слушањем. Затим следи ознака **Певамо** која упућује на то да се учење и извођење песме врши путем певања. Трећа ознака **Свирамо** примењује се у моментима када ученици овладају свирањем на неком од својих инструмената (превасходно су то ритмички инструменти). Ознака **Стварамо покрете** указује на то да свака песма која се научи може да има своју кореографију. У том смислу ученици се подстичу да садржај музике изражавају и покретом. С обзиром на то да је реч о ученицима првог разреда, са свирањем и стварањем покрета требало би бити опрезнији и сачекати прави тренутак. Наиме, неопходно је да ђаци стекну одређен фонд певачког знања и музичке рутине, па тек онда да приступе овим активностима. Требало би још нагласити да се поменуте ознаке примењују код свих предложених песама.

Осим ових, постоје и ознаке као што су **Твој цртеж, Ако желиш, Добро упамти, Допуни, Да ли неко зна?, Рад у пару, Шта смо научили?**.

Ове ознаке постепено се уводе, сходно музичком искуству ученика. Такође, требало би узети у обзир да већина ђака првака на почетку не зна да чита и пише, и због тога се као први задатак даје **Твој цртеж**.

Битно је истаћи да се цртеж ствара графитном оловком и да не мора реално да одсликава литерарни и музички садржај композиције, већ да представља лично виђење песме сваког ученика.

Ознаке **Ако желиш, Да ли неко зна?, Рад у пару** захтевају усмене одговоре и нису обавезујуће за све ученике. Врло су погодне за период када деца тек уче да читају и пишу.

Ознака **Допуни** захтева савладано читање и писање. Она је обавезујућа за ђаке и захтева конкретне одговоре.

Помоћ у учењу пружају ознаке **Добро упамти** и **Шта смо научили?**.

Сходно темпу учења, вокалном квалитету одељења и заинтересованости деце, могуће је применити неки од ових захтева и у песмама за које нису предвиђени, а могли би допринети успешнијем и занимљивијем усвајању градива.

Песме

У одељку Методологија обраде песме по слуху представљена су општа правила за рад, док ће у овом одељку, на основу тих правила, бити дат приказ конкретних упутстава за сваку песму. Помоћ у представљању тих препорука пружиће ознака за распевавање – Р, озна-

ка за усвајање литерарног текста и правилног изговора – Т, ознака за усвајање ритмичко-мелодијске основе – РМ и ознака за интерпретацију – И.

Срећа ђака првака

Песма „Срећа ђака првака” наменски је компонована за овај радни уџбеник. Наша жеља била је да напишемо песму малог обима која ће бити прихватљива за већину ученика. Силазни мелодијски покрет, једноставан ритам, лак, кратак и доступан литерарни текст чине ову песму погодну за почетни рад. Ток рада на песми је следећи.

Р – Распевавање за ову песму могло би да се изведе путем стандардне вокализе број 1.

(Приказ положаја наведених тонова налази се у Малом подсетнику теоријских појмова на крају овог приручника.)

Т – Рад на тексту захтевао би посебну пажњу усмерену на крајеве речи и чврст изговор сугласника, на пример: ПЕВАМ ЦРТАМ, ПИШЕМ, БРОЈИМ, УЧИМ, ДАН, ВОЛИМ, САМ, СРЕЋАН.

РМ – У мелодијском смислу, песма је прикладна јер је малог обима и почиње силазним мелодијским кретањем, што је веома повољно за опуштање ларинкса. Затим, заступљено је поступно мелодијско кретање које ученицима не би требало да задаје проблеме. Одређену пажњу у мелодијском смислу наставник би требало да обрати на самом крају песме. Реч је о скоку до¹ – ми¹ (с¹ – е¹) и зато издвојено певање овог скока на неутрални слог МО, индивидуално и групно омогућило би прецизност у извођењу. Ритмичка основа песме је доста једноставна и односи се на коришћење четвртина и половина. Са овим ритмичким вредностима ученици су се сусрели код бројалице „Ен, тен, тини”.

И – Захтеви у вези са интерпретацијом нису велики јер се од ђака тражи само радост у извођењу. Препоручена динамика била би *mf*.

(Објашњење у Малом подсетнику.)

Ал’ је леп овај свет

Песма Ј. Ј. Змаја „Ал’ је леп овај свет” предвиђена је да се учи у оквиру наставе српског језика. Компоновање мелодије на овај литерарни текст је пример за корелацију. Песма је прихватљива због малог обима, једноставног ритма, погодног мелодијског кретања као и могућности да мелодију прво пева један ученик, а затим ту мелодију понавља одељење. Упутства за припрему су следећа:

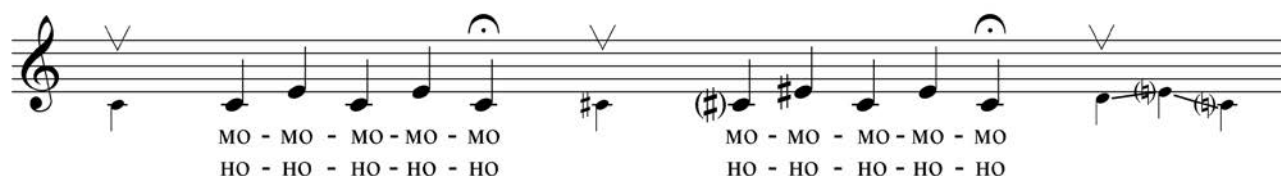
Р – Распевавање за ову песму могло би да буде певање стандардних вокализа бр. 1 и бр. 2.

Т – „Ал’ је леп овај свет” обрађује се у оквиру предмета Српски језик, те би зато било пожељно да се прво научи у оквиру тог предмета, а тек после у оквиру Музичке културе. Када је реч о проблемима у вези са текстом, они се, уобичајено, односе на сугласнике на крајевима речи, на пример: АЛ, ЛЕП, ОВАЈ, СВЕТ... Тешкоће могу да задају и речи код којих су два сугласника један до другог, на пример: СВЕТ, ОВДЕ, ОНДЕ... Деци би требало објаснити да се прво јавља реч ОНДЕ, а затим ОВДЕ. У пракси, ученици некада окрену ред речи, па изговоре овде поток, онде цвет, што није правилно. Извесне проблеме може да изазове и редослед строфа и зато би са ђацима требало вежбати на следећи начин: први део почиње са ТАМО ЊИВА, други део ТАМО ДУНАВ, а трећи део СЛАВУЈ ПЕСМОМ. Да би се овај редослед упамтио, до-

ста могу да помогну и следећа питања: „Како почиње други део?“, „Како почиње трећи део?“, „Како почиње први део?“.

PM – Олакшавајућа околност за мелодијско учење ове песме је што мелодију сваког стиха прво пева солиста, а потом одељењски хор. Затим, мелодијско кретање је претежно поступно, што је ученицима већ познато. Једини скок је са тона до¹ – ми¹ (с¹ – е¹). Овај скок може да се увежбава коришћењем наменске вокализе (пример бр. 1).

Наменска вокализа бр. 1



Вокализа би могла да се пева у обиму до¹ – ре¹ (с¹ – d¹) навише и ре¹ – си (d¹ – h) наниже на неутрални слог НО и МО. Одређени проблем могу да задају прима и секунда волта, па би те завршетке фраза требало издвојено вежбати. Ритмичка основа за ову песму је доста једноставна јер је састављена од четвртина и осмина. Ученици су се већ сусрели са осминама учећи бројалицу „Иде маца око тебе“.

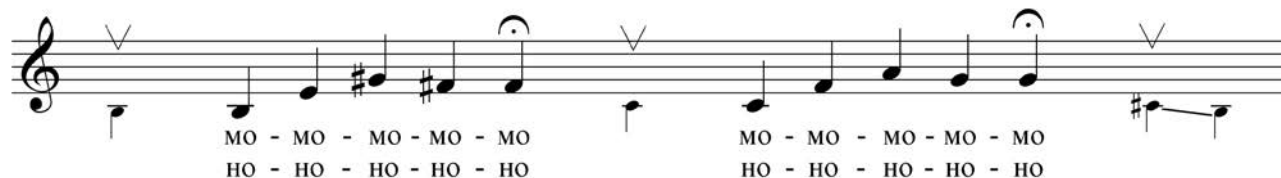
И – Литерарни садржај, а и мелодија, упућују на начин извођења песме. Од извођача се очекује да певањем дочарају назив „Ал’ је леп овај свет“. Имајући у виду раздраганост у певању, динамика би била у оквиру *mf*.

Звук и тон

Песма „Звук и тон“ наменски је написана за овај радни уџбеник. Њена сврха је да путем мелодије и литерарног текста ђаци лакше усвоје знања у вези са теоријским појмовима. Песма је прихватљива и због тога што омогућава и проширење обима гласа. Препоруке за рад на овој песми јесу:

Р – Вокална припрема за песму „Звук и тон“ базирала би се на певању стандардних вокализа бр. 1, 2, 3 и 4.

Наменска вокализа бр. 2



Т – Песма „Звук и тон“ погодна је за изговор јер се већина речи завршава самогласником. Због тога посебну пажњу би требало обратити на јасноћу и чврстину изговора сугласника на крајевима речи, као што су ЖУБОР, ПЉЕСАК, ТАЛАС, ЗВУК...

Јасноћа и чврстина изговора неопходне су и у речима које у себи имају сугласнике, један до другог, на пример ШКРИПА, ПЉЕСАК. Посебно је интересантан пример речи ИНСТРУМЕНТ. Како су ова упутства већ давана, ђаци имају одређено искуство у изговору гласова. Да би се литерарни текст лакше запамтио, пожељно је да деца науче редослед одређених догађања у песми. У том смислу, пожељно је више пута поновити следеће речи: жубор, шкрипа, пљесак, талас. Потом би уследила друга група речи: инструмент, људски глас, игре, песме, тон до тона.

РМ – Погодност за лакше учење ове песме пружа њена ритмичка основа. Наиме, ритам првог такта преноси се и на све остале тактове. Оваква ритмичка основа омогућава и лакше усвајање трочетвртинског такта. Нешто већи захтеви присутни су у мелодијској линији. Након поступног кретања појављује се тежи мелодијски покрет у облику субдоминалног квартсектакорда навише. За прецизније извођење овог дела мелодије урађена је наменска вокализа која се изводи у оквиру распевавања.

И – Када је реч о интерпретацији, и прву и другу строфу требало би певати уз примену благог крешенда јер је реч о набрајању одређених догађаја (жубор, шкрипа...). Такође, развијање мелодије упућује на употребу крешенда. Динамика од *tr* до *mf*.

Накрај села жута кућа

Народна песма „Накрај села жута кућа” нема неких нових ритмичких и мелодијских захтева, већ представља могућност да се ученици упознају са народним стваралаштвом и да се уз шаљив текст добро забављају. Ток рада на песми „Накрај села жута кућа” је:

Р – Вокална припрема за песму „Накрај села жута кућа” произилази из рада на стандардној вокализаци бр. 5 и следећој наменској вокализаци:

Наменска вокализа бр. 3

у - у - у - у у - у - у - у
о - о - о - о о - о - о - о
а - а - а - а а - а - а - а
е - е - е - е е - е - е - е
и - и - и - и и - и - и - и

Вежба би се изводила у обиму A-dur (од трећег ступња до – cis 1) – C-dur (од трећег ступња е¹) навише и C-dur – A-dur наниже.

Т – Народна песма „Накрај села жута кућа” припада групи песама које се лако изговарају јер је већина слогова састављена од једног сугласника и једног самогласника. Изузетак су речи КРАЈ, ЊОЈ које се завршавају сугласницима и речи КРАЈ, СТАРА, МАЈКА, МАЈЧИЦА, ЈЕДНУ, ЋЕРКУ, ЋЕРКИЦУ, ВРЕДНЕ које у себи имају два сугласника, један до другог. Као и у претходним препорукама, апелује се на јасан и чврст изговор сваког сугласника. Одређену

тешкоћу у меморисању ове песме може да изазове доста дугачак литерарни текст. Због тога је препоручљиво да деца науче редослед догађаја у песми. У том правцу прво се изговара стих *Накрај села жуџа кућа*, затим *У њој седе сџара мајка* па *Она има једну ћерку* и *Ћерка има вредне руке*.

РМ – Ритмичка основа песме „Накрај села жута кућа” изузетно је једноставна и лака. Када је реч о мелодијској линији, она је такође једноставна. Одређен проблем може да створи певање почетног полустепена ми¹ – фа¹ (e¹ – f¹), а затим целог степена фа¹ – сол¹ (f¹ – g¹). Јасно разликовање полустепена од целог степена за ђаке прваке може да представља проблем. Због тога је у делу који се односи на распевавање дата наменска вокализа.

И – Ученици воле да певају ову песму. Они је изводе са великом радошћу. Динамика која се препоручује је mf.

Чика Мрак

„Чика Мрак” је композиција која омогућава ученицима да утврде своје музичко знање и повећају музичку рутину. Такође, певање ове песме представља одличну могућност да се ђаци прваци упознају са поезијом Драгана Лукића, знаменитог српског песника. Упутства за обраду „Чика Мрака” су следећа:

Р – Распевавање за песму „Чика Мрак” обављало би се помоћу певања познате песме „Звук и тон” и наменске вокализе која следи у даљем тексту.

Т – Песма „Чика Мрак” припада групи песама које се лако изговарају јер је већина слогова састављена од једног сугласника и једног самогласника. Одређене тешкоће могу да створе речи СОКАК, МРАК, СВАКОМ, ОН, МОЋ, због сугласника на крају. Проблем за правилан изговор могу да представљају речи СВАКО, МРАК, СВАКОМ, СКЛАПА, ДРЕМА, ПОСТЕЉУ, СПРЕМА, СТРАШНУ јер су неки њихови слогови састављени од два или три сугласника који су један до другог. Када је реч о учењу литерарног текста, посебну пажњу требало би обратити на дужину текста и због тога је потребно да се уче почетни стихови сваке нове целине.

РМ – „Чика Мрак” има једноставну ритмичку основу. Комбинација четвртина и половина лака је за усвајање. Међутим, извесне тешкоће могу да се јаве код савладавања мелодијске линије. Тако узастопни терцни скокови и то прво две мале терце наниже сол¹ – ми¹ (g¹ – e¹), фа¹ – ре¹ (f¹ – d¹), а затим велике терце наниже, ми¹ – до¹ (e¹ – c¹) могу да створе проблеме у раду. У решавању поменутих захтева помоћ може да пружи наменска вокализа. Пример:

Наменска вокализа бр. 4

у - у - у - у у - у - у - у
о - о - о - о о - о - о - о
а - а - а - а а - а - а - а
е - е - е - е е - е - е - е
и - и - и - и и - и - и - и

Када се савлада први стих, онда се остали певају с лакоћом.

И – Песма „Чика Мрак“ представља добру прилику да ђаци певају тихо (р). Такође, извођење ове композиције подразумева и моменат тајанствености.

Зеc коло води

Песму „Зеc коло води“ компоновао је Коруновић, али она по својој мелодијској структури много подсећа на народну песму. Деца веома воле да певају ову песму и она припада оној групи композиција које служе за утврђивање градива. Рад на песни је следећи:

Р – Рад на вокалној техници обухватао би певање стандардне вокализе бр. 5.

Т – Рад на учењу литерарног текста и његовом изговору у песни „Зеc коло води“ није тако тежак. Наставник би требало да буде опрезан када деца буду изговарала следеће речи: ЗЕЦ, ЗЕЛЕНОЈ, ЊИМ, БАШ (сугласници на крају) и ДВОРИ, ПЕРЦЕ, КУРЈАКУ, ЗВОНЦЕ, ТРАВИ, ИГРАЈУ, ИГРАЧИ, ПРАВИ, ЗВАЛА, СВЕ, ДОБРЕ, СКАЧЕ (сугласник до сугласника у једном слогу). Ђаке би требало оспособити да тачно изговоре редослед строфа. То значи да их наставник научи којим редом се одвијају догађаји у песни.

РМ – У ритмичком и мелодијском смислу, песма „Зеc коло води“ сасвим је прихватљива за учење. Њена једноставна ритмичка структура доприноси успешном савладавању ове песме. Када је реч о мелодијској линији, пажњу би требало обратити на тон ми¹ (e¹) у 2, 4, и 6. такту. Силазно мелодијско кретање од сол¹ – фа¹ (g¹ – f¹) ка тону ми¹ (e¹) може да доведе до нечисте интонације, односно да тон ми¹ (e¹) буде мало низак. Уколико се овај проблем појави у одељењском певању, требало би мелодијски низ сол¹ – фа¹ – ми¹ (g¹ – f¹ – e¹) у четвртинама отпевати на неутралне слоге мо и но, неколико пута.

И – Шаљив текст песме „Зеc коло води“ код деце изазива лепо расположење. Ђаци ову песму певају пуни полета. Препоручена динамика за певање песме је mf.

Наши тонови

Композиција „Наши тонови“ написана је с намером да се литерарним текстом и мелодијом ученицима пружају информације о особинама тона. Посебна предност песме огледа се у томе што се у исто време изговара и музички представља свака од особина тона. Препоруке за рад су следеће:

Р – Утврђивање основних елемената вокалне технике и рад на певачким вежбама под нумерама 8 и 9 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 4 пример 2 и певачка вежба бр. 5 пример1).

Т – Литерарни текст песме је лак за учење. Разлог за овакав закључак произилази из чињеница да је кратак и да су слогови речи састављени, углавном, од једног сугласника и једног самогласника. Одређену тешкоћу могу да стварају речи чији слогови имају више сугласника један до другог, као што су ГЛАСНО, ЈАСНО, КРАТКИХ. Код изговора речи КРАТКИХ неопходно је чврсто и прецизно изговорити последњи глас, сугласник Х. Овим сугестијама придодаје се и опрез код изговора и певања речи које се завршавају самогласником и почињу самогласником. Нпр. ВЕСЕЛОИ, ЊИМАОНИ. Ако се не направи пауза између речи ВЕСЕЛО И, добиће се непостојећа реч ВЕСЕЛОИ или, ако нема паузе између ЊИМА ОНИ, добиће се непостојећа реч ЊИМАОНИ.

РМ – Ритмичко-мелодијска основа песме је лака и не би требало да представља никакву тешкоћу. Примена предвиђених вокализа представља сасвим квалитетну припрему за успешно усвајање мелодијско-ритмичке основе. Уколико би се, којим случајем, појавио неки мелодијски проблем, требало би користити наменске вокализе.

И – Песма „Наши тонови“ је намењена почетном музичком описмењавању и не поседује неку одређену радњу која би иницирала потребну интерпретацију. Довољно је да ученици песму певају умерено гласно (mf) и са задовољством.

Гласови и боје

Песма „Гласови и боје“ је још једна у низу наменских песама. Њена улога је да поједностави разумевање и усвајање почетне музичке писмености, како у области мелодика тако и у области музичка теорија. Погодна је за учење солмизационих назива тонова, постављање тонских висина и повезивање тона са бојом. Она се учи парцијално: прво се учи део у којем се помиње солмизациони слог ДО, па онда РЕ... Ови делови имају и улогу модела за постављање тонских висина. За сада, то су једини модели у нашој музичкој педагогији који у себи садрже само један нов елемент за обраду. Тако код обраде дела који се односи на тон ДО, мелодија је само на једном тону – тону ДО. У делу који се односи на тон РЕ, нови елемент је солмизациони слог РЕ и његова тонска висина која се комбинује са претходно наученим тоном ТО. Следећи део који обрађује тон МИ такође, комбинује нови тон МИ са претходно наученим тоновима ДО и РЕ. Овај принцип је примењен и на учење тонова ФА и СОЛ. Ток рада на композицији је следећи:

Р – Утврђивање основних елемената вокалне технике и рад на певачким вежбама под нумерама 8 и 9 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 4 пример 2 и певачка вежба бр. 5 пример 1).

Т – Учење литерарног текста песме је олакшано, јер је текст кратак и слогови речи су састављени, углавном, од једног сугласника и једног самогласника. Одређену тешкоћу могу да стварају речи чији слогови имају више сугласника један до другог као што су БРАОН, ПЛАВО, ЦРВЕНО. Код изговора речи БРАОН, СОЛ неопходно је чврсто и прецизно изговорити последњи глас. Пажњу би требало усмерити и на изговор и певање речи које се завршавају самогласником и почињу самогласником, нпр. ЈЕИ. Ако се не направи пауза између речи, добиће се непостојећа реч ЈЕИ.

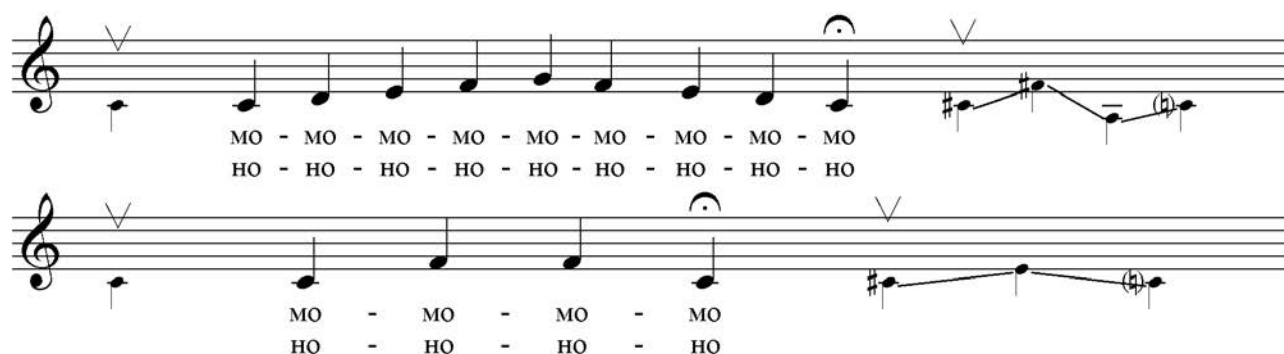
РМ – Ритмичко-мелодијска основа је изузетно лака и не представља тешкоће.

И – Песма „Гласови и боје“ захтева извођење у умерено јакој (mf) динамици.

Божих, Божић благи дан

Велики хришћански празник, Божић, обележава се и у оквиру предмета Музичка култура. За ученике другог разреда одабрана је песма „Божих, Божић благи дан“ која својим обимом и ритмичко--мелодијском једноставношћу омогућава лакоћу у певању и потпуно посвећивање литерарном тексту. Учење песме одвијало би се на следећи начин:

Р – За почетно распевање предвиђена је стандардна вокализа бр. 3 из Приручника и наменска вокализа.



Т – Веома дугачак литерарни текст свакако би могао да представља проблем за његово успешно усвајање, због тога би прво требало научити редослед догађања у свакој строфи, а затим радити на појединачном меморисању строфа. Опште препоруке за рад на прецизном изговору текста примењују се и у учењу ове композиције. Осим поменутих савета у 5., 6. и 7. строфи присутне су речи код којих се прва реч завршава самогласником, а друга реч њиме почиње.

Тако, на пример, уколико не би дошло до тренутне паузе између речи СВИ У добили бисмо нову реч СВИУ, затим ПОПРАВЉА И дало би нову реч ПОПРАВЉАИ, а речи ГЛЕ И кованицу ГЛЕИ.

РМ – Претходно је речено да песма „Божих, Божић” има веома једноставну ритмичко-мелодијску основу. Ритам песме састављен је од целе ноте, половина и четвртина, што не би требало да представља тешкоће приликом његовог усвајања. Када је реч о мелодији, скок са I на IV ступањ на почетку песме припремљен је током распевавања и то извођењем наменске вокализе.

Можда би прелаз из 4. у 5. такт (скок са III на V ступањ) довео до интонативне несигурности, па би у том случају била веома корисна наменска вокализа.



И – Тематика песме упућује на одређену суздржаност, па би зато целу песму требало изводити у мецопијано динамици. У овој песми веома је важна улога диригента, зато што се током певања јавља корона. То значи да се од њега очекује правовремени знак за завршетак короне и јасан знак за наставак певања.

Деда Мраз

„Деда Мраз” је песма која припада тзв. обавезном репертоару, јер се Нова година слави у школи. Према мелодијско-ритмичкој основи, ова песма нема већих захтева, а како је у мелодијској линији и тон ла (а¹), онда „Деда Мраз” омогућава да се учврсти ова тонска висина. Предлог рада је следећи:

Р – Рад на вокалном усавршавању ученика одвијао би се кроз певање стандардних вокализа бр. 4 и бр. 5.

Т – Кратак, јасан и квалитетан литерарни текст Густава Крклеца не представља велики захтев за ученике. Препоруке за правилан изговор код претходних песама остале су присутне и у раду на усвајању песме „Деда Мраз”.

РМ – Ритмичка основа песме је веома једноставна, стога усвајање ритма не би требало да представља тешкоћу. Лакоћа и једноставност карактеришу и мелодијску основу. Одређени проблеми могли би да се јаве у рефрену песме код скока кварте ^{***}, а затим терце. Ако би дошло до нетачности у интонирању ових интервала, требало би у четвртинама провежбати скокове ми¹ – ла¹ (e¹ – a¹), ре¹ – сол¹ (d¹ – g¹) и ре¹ – фа¹ (d¹ – f¹).

И – Када је реч о интерпретацији, она би у првом делу требало да одсликава одређену тајанственост, што значи да се песма изводи у *mf* динамици, док би рефрен требало певати весело у *mf* динамици.

Шетња

Песма „Шетња” укључена је у репертоар за први разред из два разлога. Први разлог је зато што је то народна песма и што се њеним певањем ђаци упознају са народним стваралаштвом. Други разлог је постојање тона ла¹ (a¹) у мелодији.

Р – Распевање помоћу познате песме „Накрај села жута кућа и стандардне вокализе бр. 5.

Т – Прилика да се ученици упознају са још једном народном песмом је композиција „Шетња”. Текст поменуте песме је лак за учење с обзиром на то да има честих понављања. Као и у претходним песмама, проблеми доброг изговора везују се за крајеве речи и за слоге састављене од више сугласника који су један до другог. Осим тога, потребно је посебно припремити децу да правилно изговоре ХЕЈ, ХАЈ.

РМ – Ритмичко-мелодијска основа је изузетно лака и не представља тешкоће.

И – Песма и игра „Шетња” захтевају извођење у *mf* динамици. Веома је важно да приликом певања деца испоље сву духовитост коју носи овај литерарни текст.

Ситна је киша падала

Народна песма „Ситна је киша падала” одабрана је за рад с циљем да ђаци стекну искуство за извођење половине са тачком, али и да би се сусрели са још једном лепом мелодијом и текстом који су део наше културне баштине. Препоруке за рад су:

Р – Распевање помоћу понуђених стандардних вокализа, наменских вокализа или познате песме, сходно потребама одељењског хора.

Т – Ћаци прваци се још једном сусрећу са народним стваралаштвом. Литерарни текст песме „Ситна је киша падала” сасвим је погодан за учење и правилан изговор. Велики број речи има слоге са једним сугласником и једним самогласником, а није ни тако велики број речи чији се крајеви завршавају сугласником. Олакшицу представља и дужина песме.

РМ – Ритмичка основа ове песме има једну новину и то је употреба ритмичке вредности половина с тачком. Места на којима се налази половина с тачком јесу крајеви музичких фраза па је њихово учење и извођење тиме олакшано. Учење мелодије не би требало да створи неке тешкоће зато што ћаци имају искуства са мелодијским кретањем у овој песми.

И – Умерени темпо и пасторални карактер литерарног текста указују на интерпретацију. Предлаже се тр динамика са коришћењем благог крешенда у првој фрази и декрешенда у другој фрази.

Рођенданска песма

Избор ове песме условљен је потребом да се у одељењу запева када је неком ученику рођендан. Осим тога песма је погодна и за увежбавање прецизног извођења терци. Предлог за рад је:

Р – Распевање помоћу понуђених стандардних вокализа, наменских вокализа или познате песме, сходно потребама одељењског хора.

Наменска вокализа бр. 5

The musical notation is written on a single staff in treble clef. It consists of two phrases. The first phrase has a melody starting on G4, moving to A4, B4, A4, G4, and ending with a half note G4. The second phrase starts on G4, moves to A4, B4, A4, G4, and ends with a half note G4. There are dynamic markings: a 'V' (crescendo) at the start of the first phrase and a 'V' (decrescendo) at the start of the second phrase. There are also slurs over the first five notes of each phrase. Below the staff, the lyrics are written in four lines, corresponding to the notes of the melody.

МО - МО - МО - МО - МО
МА - МА - МА - МА - МА
НА - НА - НА - НА - НА
НО - НО - НО - НО - НО

МО - МО - МО - МО - МО
МА - МА - МА - МА - МА
НА - НА - НА - НА - НА
НО - НО - НО - НО - НО

Т – Усвајање литерарног текста „Рођенданске песме” олакшано је краткоћом и честим понављањем речи. Пажњу би требало усмерити ка изговору крајева речи јер их има доста које се завршавају сугласником.

РМ – Употреба само осмина и четвртина представља изразиту погодност за учење. За лакше усвајање мелодије, извршена је припрема преко наменске вокализе у делу који се односи на распевање. Одређена пажња како наставника тако и ћака требало би да буде усмерена на мелизам у 8. такту. Приликом певања повезаних тонова на једном слогу обавезно је понављање вокала и на другом тону фа¹ (f¹) (би – и).

И – Свечана и весела песма захтева и такав начин извођења. Препоручена динамика је тр.

Рачунање

Песма „Рачунање“ уврштена је у репертоар за први разред због могућности да ученици певају песму у оквиру целе октаве од до¹ до до² (с¹ – с²), а и да помоћу корелације са предметом Математика учврсте своје знање у сабирању бројева. Једна од могућности за рад је:

Р – Песма „Бубањ зове“ погодна је за распевање намењено песни „Рачунање“ јер се њено извођење одвија у горњем регистру дечјих гласова, те се на тај начин учвршћује интонација тонова сол¹, ла¹, си¹, до² (g¹ – a¹ – h¹ – c²).

Т – Једноставан и кратак литерарни текст веома је лак за учење. Мањи проблем могу да задају крајеви речи где се јављају сугласници.

РМ – Ритам у песни „Рачунање“ је веома приступачан. Када је реч о мелодији, ученици би требало да покажу знање из поступног мелодијског кретања. Ако је рад на вокализама и на претходном учењу песама био педантан и систематичан, онда поступно мелодијско кретање у оквиру с¹ – с² не представља велики захтев.

И – Духовит текст подразумева и такву интерпретацију. Динамика за ову песму је mf.

Бубањ зове

Песма „Бубањ зове“ надовезује се на песму „Рачунање“ у том смислу што се њено извођење одвија у горњем регистру дечјих гласова, те се на тај начин учвршћује интонација тонова сол¹, ла¹, си¹, до² (g¹ – a¹ – h¹ – c²). Дужина литерарног текста погодна је за вежбање меморије. Сугестије за рад на песни су:

Р – Распевање помоћу понуђених стандардних вокализа, наменских вокализа или познате песме, сходно потребама одељењског хора.

Т – Примерен литерарни текст омогућава његово лакше меморисање. Међутим, дужина текста могла би да отежа певање песме у целини. Издвајање почетних стихова сваке строфе и увежбавање њиховог редоследа, отклонило би ове тешкоће. Посебну пажњу требало би посветити мелизму у 2. такту, како би ученици прецизно извели текст и мелодију.

РМ – Једноставан ритам и мелодија захвални су за учење.

И – Темпо марша и весео текст путоказ су за одабирање интерпретације. Динамика за ову песму је mf.

Жаба чита новине

Композиција „Жаба чита новине“ написана је за овај радни уџбеник и наша жеља је била да један квалитетан литерарни текст приближимо ђацима. Ова песма Ј. Ј. Змаја предвиђена је за учење у оквиру предмета Српски језик, па је то опет прилика да дође до корелације.

Р – Распевање помоћу понуђених стандардних вокализа, наменских вокализа или познате песме, сходно потребама одељењског хора.

Т – Позната песма Јована Јовановића Змаја предвиђена је за ђаке прваке у оквиру предмета Српски језик. То значи да је примерена овом узрасту и да не би требало да ствара значајније проблеме у учењу.

PM – Једноставна ритмичка и мелодијска основа је гаранција да ће деца са лакоћом усвојити поменуте елементе.

И – Духовит текст који прати адекватна мелодија намеће начин извођења. Нешто тајанственији први део тражи тр динамику док ће други део бити са *mf* динамиком.

Примена компакт-дискова у „Најлепшим песмама”

У реализацији наставе Музичке културе, аудитивна наставна средства имају примарну улогу с обзиром на то да се музика као тонска уметност доживљава чулом слуха. Зато су извори звука (инструменти и глас) и носачи звука (аудио касета, грамофонска плоча, компакт диск и др.), обликовани као аудитивна наставна средства, основа целокупне музичке наставе. Зато их учитељ и наставник у реализацији и редовне наставе и слободних музичких активности морају свакодневно користити.²

У том смислу, за прву област „Најлепше песме” израђена су два компакт-диска. На првом компакт-диску налазе се снимци песама са инструменталном пратњом, док се на другом диску налазе само оркестарски снимци тзв. матрице. Сврха компакт-дискова је, у првом реду, да заинтересују ученике за нову песму путем квалитетног извођења и модерних аранжмана урађених у забавном маниру. Потом да буду путоказ у савладавању ритмичко-мелодијске основе, правилне дикције и наговештавања интерпретације. Личну, а и колективну музичку креацију ученици могу да искажу кроз певање песме уз снимљену оркестарску пратњу.

Предност овако урађеног компакт диска је вишеструка. Пре свега, то је велика помоћ у раду за школе које у својим учионицама немају хармонски инструмент. Затим, компакт диск може помоћи наставнику уколико он не поседује изразите вокалне способности или недовољно квалитетно свира неки хармонски инструмент. Ови компакт-дискови су од велике помоћи ученицима и родитељима. Наиме, помоћу њих, ученици и код куће могу правилно да вежбају песме које су учили у школи, а њиховим родитељима се путем снимљеног материјала представља шта деца уче у школи. То значи да и родитељи могу да се укључе у рад своје деце, иако нису музички образовани. На крају, требало би истаћи још једну предност коришћења компакт-дискова, а то је употреба матрица у прављењу *кућних фестивала*. Наиме, група деце може код куће да организује фестивал певања уз помоћ матрица. На овом примеру види се да тако организован компакт диск, осим едукативног значаја, може да се уклопи и у дечју забаву.

² Мр Томислав Братић, Љубица Филиповић, „Музичка култура у разредној настави”.

ДРУГА ОБЛАСТ – „ВЕСЕЛЕ ИГРЕ”

Друга област „Веселе игре” односи се на учење музичких игара. Оне се деле на три врсте:

- 1) говорне бројалице,
- 2) певане бројалице,
- 3) дидактичке игре.

У оквиру говорних бројалица заступљене су четири бројалице:

- 1) „Ен, тен, тини”,
- 2) „Ушо меда у дућан”,
- 3) „Трешњице” и
- 4) „Лептир и цвет”.

За рад не певаним бројалицама одређене су „Ко пре до мене” и „Иде маца око тебе”.

У области „Веселе игре” налазе се и две дидактичке игре: „Берем, берем грожђе” и „Саобраћајац”.

Уопштена правила за рад на музичким играма могла би се приказати на следећи начин:

1. Упознавање ученика са музичком игром у целини (извођење наставника)
2. Парцијално учење текста и ритма
3. Парцијално учење мелодије ако је реч о певаним бројалицама или дидактичким играма
4. Давање упутстава у вези са извођењем покрета
5. Увежбавање покрета, групно или парцијално
6. Извођење музичке игре у целини

Приказ посебних упутстава за извођење музичких игара – помоћ наставнику приликом израде припреме за час

Ен, тен, тини

Ова бројалица представља први контакт ученика са музичким садржајима у основној школи. Кратак и за децу интересантан текст је добар предуслов да се заинтересују за учење. Реч је о говорној бројалици, па се препоруке за лакше учење односе на текст и ритам.

Након наставниковог извођења у целини „Ен, ден, дини” уследио би парцијални рад на тексту и ритму. Прво би се обрадио двотакт у којем би посебну пажњу требало обратити на крајеве речи ЕН, ТЕН. Док ђаци вежбају овај двотакт, наставник би плескањем рукама (плескање сваке четвртине) могао да одржава равномеран темпо и прецизно изговарање текста у четвртинама. Када се постигне равномерност и јасноћа у изговору, могло би да се пређе на рад следећег двотакта. У овом двотакту јавља се изговор речи у осминама. Ако је потребно, може се вежбати само 3. такт у којем се налазе осмине. Помоћ наставника у

пљескању и одржавању темпа била би присутна у овом али и свим даљим вежбањима. Након наученог другог двотакта уследило би повезивање ових целина и обрада следећих двотакта. Принцип рада остао би исти. Последњем двотакту требало би додати још један такт (девети такт) како би се заокружила целина.

Ову бројалицу ученици могу прво да изводе пљескањем сваке четвртине. На неком од наредних часова игра би могла да се изведе на следећи начин: деца се поставе тако да формирају два затворена кола: једно спољашње – веће – и друго унутрашње – мање. Уз изговарање бројалице, спољашње, веће коло, креће се удесно ситним корацима на прстима, на сваку осмину и то бочно, а унутрашње, мање коло, улево у четвртинама, бочним корацима, на цело стопало.

Када се бројалица заврши, кола могу, у поновном извођењу, да промене смер кретања.

Иде маца око тебе

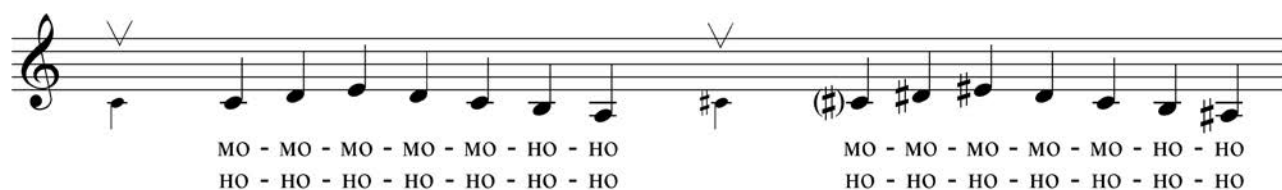
„Иде маца око тебе” је певана бројалица која код деце изазива ведро расположење и жељу за учењем.

С обзиром на то да је реч о таквој бројалици, прво би се обрадио литерарни текст, а затим мелодија.

Овде је такође присутан принцип парцијалности, односно учење по двотактима. Прва два двотакта веома су лака за учење јер су слогови речи састављени од једног сугласника и једног самогласника. Извесну тешкоћу представљају друга два двотакта у којима се крајеви речи завршавају сугласником – ЧУВАЈ, РЕП, НЕМОЈ, СЛЕП, БУДЕШ. Већ је претходно истакнуто да је у тим тренуцима потребан чврст и јасан изговор. Одређене проблеме може да зада и реч ОТПАШЋЕ јер се у њој налази сугласник до сугласника.

Када је реч о мелодијској основи, правилно усвајање првог двотакта решава све мелодијске проблеме. Зато би у овом двотакту требало обратити пажњу на прецизно извођење велике секунде навише $re^1 - mi^1$ ($d^1 - e^1$) и мелодијског низа наниже састављеног од велике секунде, мале секунде и велике секунде – $re^1 - do^1 - si - la$ ($d^1 - c^1 - b - a$). Велику помоћ пружа следећа наменска вокализа:

Наменска вокализа бр. 6



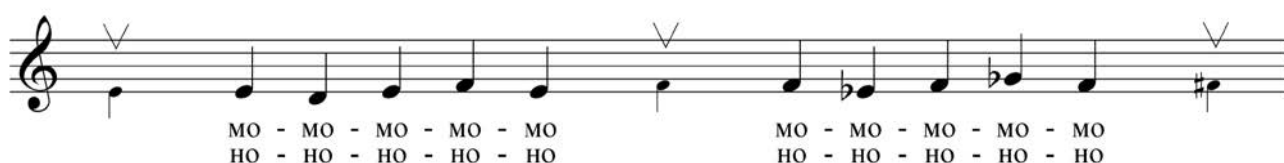
Ведрина која произлази из литерарног текста присутна је и у опису игре. Наиме, ђаци ову бројалицу изводе тако што чуче у кругу и певају. Док певање траје, дете – маца држи у руци марамицу, иде око круга и у једном тренутку неприметно спушта марамицу иза једног од ученика. Када то дете примети марамицу, узима је и трчи за дететом – мацом. Када је „улови”, почиње нова игра.

Ко пре до мене

Друга певана бројалица је „Ко пре до мене”. То је веома кратка и лака вежба која је интересантна ђацима.

За учење ове бројалице потребно је прво научити литерарни текст. Овај захтев је доста лак. Једину тешкоћу могу да задају речи које у себи имају сугласник до сугласника и то су речи ПРЕ и НЕШТО. Повољност за јасан и прецизан изговор пружа и једноставна ритмичка основа коју чине само четвртине и осмине. Једноставност и лакоћа присутни су и у учењу мелодије. Ваци имају само два захтева – требало би да науче велику секунду наниже ми¹ – ре¹ (e¹ – d¹) и малу секунду навише ми¹ – фа¹ (e¹ – f¹). Помоћ у овом раду могла би да пружи следећа наменска вокализа:

Наменска вокализа бр. 7



Ову вокализу требало би извести за неколико полустепена навише и неколико полустепена наниже.

Када је реч о стварању покрета, „Ко пре до мене” може се извести уз плескање, а затим уз корачање на сваку четвртину.

Трешњице

Бројалица „Трешњице” увршћена је у репертоар да би ученици лакше савладали трочетвртински такт и да би на нешто дужем примеру ускладили говор и покрет.

И у учењу „Трешњице” прво се полази од обраде текста. Нешто већи број речи које у себи садрже сугласник до сугласника, могу изазвати одређене проблеме. Зато би посебну пажњу требало обратити на следеће речи – ТРЕШЊИЦЕ, СТЕ, ЦРВЕНЕ, СВИЛЕ, ГЛАВИЦЕ, ОДВИШЕ, СЛАТКЕ. Чврст и јасан изговор тих речи допринео би јасноћи изговора, али и јасноћи ритма. Пажњу би требало усмерити и на крајеве речи – БАШ, ОД, БИХ, ВАМ, АЛ’.

Имајући у виду дужину текста, за ову бројалицу предвиђен је једноставан покрет, а то је плескање рукама у ритму четвртина. Тај задатак је углавном лак, међутим, одређене тешкоће могу да се јаве код извођења половина на једном слогу. То се односи на следеће речи: МИЛЕ, СВИЛЕ, ГЛАТКЕ, СЛАТКЕ. У овим случајевима пожељно је да се све поменуте речи издвоје и прецизно увежбају уз одговарајуће плескање.

Ушо меда у дућан

Након бројалице „Трешњице” следи још једна бројалица – „Ушо меда у дућан”. Ова бројалица веома је погодна за упознавање ђака са 4/4 тактом. Она не припада групи тешких бројалица

јер има доста лак и деци интересантан текст. Ритмичка основа је врло једноставна, састављена је углавном од осмина. Једину тешкоћу могу да задају крајеви речи, као што су: ДУЋАН, ДАН, ВЕЋ. У претходним препорукама речено је на који начин се решавају ови проблеми.

Када је реч о о покрету за бројалицу „Ушо меда у дућан“, може се применити игра коју деца већ знају, а то је „школаца“. Покрети ногу могу да буду на сваки слог или осмину као што је приказано у првом примеру у радном уџбенику (страна 42). У другом примеру примењује се покрет ноге на сваку четвртину. Ова игра примеренија је индивидуалном извођењу па се као таква и користи. Могуће је извести је и групно и то у циљу подстицања такмичарског духа. Наиме, по један представник сваког реда у учионици могао би да се такмичи и представи свој ред у најбољем светлу.

Берем, берем грожђе

„Берем, берем грожђе“ је дидактичка игра. Весео и кратак литерарни текст и једноставна мелодија представљају одличну препоруку за брзу обраду.

Усвајање текста започело би наставниковим изговором у целини, а затим по деловима. Посебну пажњу треба обратити на изговор завршетака следећих речи: БЕРЕМ, ДОК, ЧУВАР, КАД. Затим на речи које у себи садрже сугласник до сугласника – ГРОЖЂЕ, ПРЕСЕШЋЕ. У овим случајевима прво би наставник требало да има чврст и јасан изговор сугласника, а затим путем опонашања да то ураде и ученици. Током учења текста може се обрадити и мелизам у 2. такту. Слог ГРОЖ- изговара се и пева у оквиру прве четвртине (текст ГРО се изговара и пева на првој осмини, а текст ОЖ на другој осмини – понавља се вокал О). Следећи пример показује на који начин ово може да се реши.

Наменска вокализа бр. 8

у - у - у - у - у у - у - у - у - у
о - о - о - о - о о - о - о - о - о
а - а - а - а - а а - а - а - а - а
е - е - е - е - е е - е - е - е - е
и - и - и - и - и и - и - и - и - и

Код мелодијске основе, најважнији је први двотакт. У њему би требало тачно отпевати велику секунду навише сол¹ – ла¹ (g¹ – а¹) и мелодијски низ наниже, велика секунда, па мала. Нарочито је битно да мала секунда фа¹ – ми¹ (f¹ – е¹) не буде ниска.

Опис игре је добро познат. Ћаци певајући чуче у кругу и покретима опонашају брање грожђа. Дете „чувар“ им се прикрада како би их „ухватио“. Када га ћаци из кола опазе, почињу да беже. У том тренутку „чувар“ покушава да ухвати неко дете. Ученик који је ухваћен у брању грожђа постаје нови „чувар“.

Лептир и цвет

Четврта говорна бројалица је „Лептир и цвет“. Она је у 3/4 такту и доприноси још бољем усвајању ове врсте текста.

Литерарни текст је веома погодан за учење јер је кратак, јасан и деци приступачан. Током његовог усвајања и увежбавања правилног изговора нешто већу пажњу требало би посветити речима које у себи имају сугласник до сугласника. То су: ЛЕПТИР и ЦВЕТИЋ. Код речи ЦВЕТИЋ проблем може бити и то што се завршава сугласником. И у једном и у другом случају наставник би требало правилно и сугестивно да изведе поменуте речи, а за њим да то ураде и ученици, појединачно и групно.

Бројалица „Лептир и цвет“ интересантна је због тога што се током њеног извођења смењују покрети. Наиме, после првог такта у којем се плеска у ритму четвртине, већ у другом такту користи се покрет ноге, такође у ритму четвртине. Ова промена покрета захтева вежбање, те би зато требало применити парцијални принцип рада. Након увежбаних делова требало би прећи на њихово повезивање.

Саобраћајац

У дидактичке игре убраја се и „Саобраћајац”. Ова игра је према трајању, мелодијским захтевима и захтевима у извођењу покрета нешто сложенија.

Због свега наведеног, за обраду текста морао би да се примени принцип парцијалног учења. У том смислу, прво би се научио почетни део од 4. такта, а затим средњи део по двотактима. Опасност за правилан изговор у овој песми представљају речи које се завршавају сугласником и које у себи садрже сугласник до сугласника. Све препоруке за решавање ових проблема већ су приказане у претходном излагању.

Певљива мелодија и једноставан ритам олакшавају усвајање поменутих елемената. Помоћ у савладавању мелодијских тешкоћа могле би да пруже следеће наменске вокализе:

Наменска вокализа бр. 9

The second system of musical notation continues the melody. It begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody consists of a series of eighth and quarter notes, with a final measure containing a half note and a fermata. Below the staff, the lyrics are written in Russian: "у - у - у - у - у - у - у - у", "о - о - о - о - о - о - о - о", "а - а - а - а - а - а - а - а", "е - е - е - е - е - е - е - е", and "и - и - и - и - и - и - и - и".

Наменска вокализа бр. 10

у - у - у - у - у - у - у - у
 о - о - о - о - о - о - о - о
 а - а - а - а - а - а - а - а
 е - е - е - е - е - е - е - е
 и - и - и - и - и - и - и - и

у - у - у - у - у - у - у - у
 о - о - о - о - о - о - о - о
 а - а - а - а - а - а - а - а
 е - е - е - е - е - е - е - е
 и - и - и - и - и - и - и - и

За извођење игре „Саобраћајац“ наводимо следећа упутства: деца „пешаци“ стоје у две колоне које су окренуте једна према другој. Дете „саобраћајац“ је на почетку колоне и у једној руци држи црвену, а у другој зелену заставицу.

Током прва четири такта, „пешаци“ певајући марширају у месту, а „саобраћајац“ покрети-ма удесно и улево диже заставице.

Када почне други део игре и изговарање текста „на црвено светло стој“, „саобраћајац“ диже заставицу и „пешаци“ стају. Када се изговара текст „на зелено крећи“, „саобраћајац“ по-диже зелену заставицу, а „пешаци“ иду с једне на другу страну улице. Ове радње понављају се и приликом певања остала два двотакта. Други део има знак за понављање што значи да се тај део још једном изводи. Трећи део игре „Саобраћајац“ исти је као и први.

ТРЕЋА ОБЛАСТ – „ТАЈНЕ СВИРАЊА”

Назив треће области усмерава ученике на размишљање да у свирању на неком инструменту има нешто тајанствено и ново што би они требало да сазнају и да науче.

Већ прва лекција из радног уџбеника – област „Тајне свирања” (страница 46) упућује ђаке како да ураде свој инструмент. Досадашња пракса показује да је најлакше направити штапиће, звечку и мали бубањ. Након израде инструмента, деци се објашњава да се у левој руци држи један штапић или мали бубањ, а у десној руци други штапић или палица, сходно томе који инструмент имају. Инструмент у левој руци држи се непомично док се десном руком свира. Веома је важно напоменути им да се не удара по инструменту већ се свира. Сваки покрет штапићем или палицом о други део инструмента подразумева да се они одмах склоне у страну како би се чуо звук. Битно је напоменути да код ученика који су леворуки, редослед држања је обрнут – један штапић и бубањ држе се у десној руци, а други штапић и палица у левој руци. За ђаке који су десноруки, звечка се држи у десној руци, а за леворуке у левој руци.

Рад на свирању започиње производњом само једног звука и то прво индивидуално, а затим и групно (потребно је дириговање наставника). Када се савлада произвођење звука на инструменту, могло би да се пређе на учење пратње за бројалице. Принцип рада који је примењен код стварања звука пренео би се и на учење пратње за бројалице – прво индивидуални па групни рад.

Приказ посебних упутстава за извођење наставе свирања – помоћ наставнику приликом израде припреме за час

Ен, тен, тини

Бројалица „Ен, тен, тини” погодна је за учење свирања на ритмичком инструменту јер је њен први део у четвртинама и захтева пратњу у истим ритмичким вредностима. То значи да изговарање ЕН, ТЕН, ТИНИ у исто време прати и свирање у четвртинама. Након тога, изговарају се речи САВА, РАКА у осминама, а музичка пратња је у четвртинама. Овај такт требало би издвојити и посебно увежбати. Следећи проблем је изговор речи БУФ и ТРУФ. Наиме, оне се изговарају у четвртинама и поред себе имају и четвртинску паузу. То је нови моменат када се свира, а ништа се не изговара. Зато би ова два такта требало издвојити и посебно увежбати. На крају рада неопходно је у целини извести пратњу за бројалицу „Ен, тен, тини”. Овај захтев прво изводе појединци па групе. За групно извођење потребно је да наставник уради диригентски покрет за почетак свирања.

У прва два реда уписани су знаци за свирање штапићима, док је уписивање ових ознака у следећа три реда задатак за ученике. Бројалица „Ен, тен, тини” може да се изведе не само уз пратњу штапића, већ и звечки и малог бубња. Овакав захтев није дат у тексту јер би се, по нашем мишљењу, могла створити забуна код ученика.

Веселе звечке

У бројалици „Трешњице” захтеви за свирање су чак лакши него у бројалици „Ен, тен, тини”. Наиме, изговарање сваког слога прати свирање на инструменту. Једина одступања су код изговора речи МИЛЕ, СВИЛЕ, ГЛАТКЕ, СЛАТКЕ, где се први слог изводи у ритму половине. То значи да би за време његовог трајања требало одсвирати две четвртине. Ова бројалица је у такту 3/4 који није баш најпогоднији за децу те је зато одабран за рад после „Ен, ден, дини”.

Задатак ученика остаје као и у претходној бројалици, а то је уписивање ознака за звечку у празно поље. И ова бројалица може да се прати штапићима и малим бубњем.

Сол ми дај

Песма „Сол ми дај” је весела, веома мелодична, духовита, динамична народна песма, па је ђаци радо изводе. Предлог за њену обраду је следећи:

Р – Распевање помоћу понуђених стандардних вокализа, наменских вокализа или познате песме, сходно потребама одељењског хора.

Т – Ваци прваци се још једном сусрећу са народним стваралаштвом. Текст песме „Сол ми дај” сасвим је погодан за учење и правилан изговор. Већина речи има слоге са једним сугласником и једним самогласником, а није ни тако велики број речи чији се крајеви завршавају сугласником (ДАЈ, ПОСОЛИМ, ЗАЛОГАЈ, МОЈ). Код речи МОЈ, код које се слог изводи помоћу два тона, потребно је два пута изговорити глас О (МО-ОЈ). Олакшицу у усвајању текста представља дужина песме.

РМ – Ритмичка основа ове песме веома је лака и не би требало да представља проблем за прецизно усвајање. Код усвајања мелодијске линије извесне тешкоће може да произведе певање терци наниже од тона сол¹ ка тону ми¹ (g¹ – e¹), затим од тона фа¹ ка ре¹ (f¹ – d¹), и од ми¹ ка до¹ (e¹ – c¹). Да не би дошло до таквих проблема, у делу који је намењен за распевање, предложен је и рад на наменским вокалима.

И – Духовит и весео текст намеће и начин извођења песме. Умерени темпо и умерено гласна динамика (mf) карактеристика су композиције. Извођење „Сол ми дај” прати и свирање звечкама према шеми приказаној у уџбенику. С обзиром на то да ученици поседују одређено знање у области свирање, не очекују се тешкоће при извођењу.

Снажан мали бубањ

За стицање искуства у свирању на ритмичким инструментима доста може да помогне и песма „Срећа ђака првака”. Наиме, само изговарање текста у ритму или певање ове песме уз пратњу инструмента, погодно је да деца стекну искуство у свирању јаког тактног дела у такту 2/4 – свирање прве четвртине у такту. Довољно је да овај захтев ученици савладају у прва два двотакта, па да са успехом изведу целу пратњу.

Као и у претходним лекцијама, „Срећа ђака првака” може се извести и уз неки други инструмент. Такође, остаје исти задатак у вези са попуњавањем празних поља знаком за бубањ.

Игра штапића и звечки

Ова лекција одабрана је с намером да припреми ђаке за свирање на два различита инструмента. Помоћ у остваривању тих намера може да пружи песма „Накрај села жута кућа”.

За почетну пратњу песме „Накрај села жута кућа” одабрани су штапићи у ритму осмина. У другој строфи, осмински покрет изводе звечке. Промена боје звука током свирања две строфе песме могла би да припреми ученике за истовремену употребу два инструмента као вид музичке пратње.

Ми идемо преко поља

Додолске песме су народне обичајне песме које су певале посебно одевене и опремљене девојке. Додоле су молиле Бога за кишу захваљујући којој расту усеви, летина, родна поља. Сугестије за њену обраду су следеће:

Р – Распевавање помоћу понуђених стандардних вокализа, наменских вокализа или познате песме, сходно потребама одељенског хора

Т – Када је реч о литерарном тексту, пажња се усмерава на реч која у себи има спојене сугласнике. То је реч ПРЕКО, која се понавља више пута и коју треба посебно прецизно изговарати. Такође присутна је и реч ОБЛАЦИ са истом потребом доброг – чврстог изговора. Остали део текста је лак, пун кратких, певљивих, мелодичних речи лаког изговора, пуних самогласника.

РМ – Ритмичка основа песме је доста једноставна јер су заступљене половине, четвртине и осмине. Такт је двочетвртински. Мелодијска основа се усваја парцијално, по двотактима. Проблем у певању може да представља кретање мелодије са тона ми¹ (e¹) ка тону фа¹ (f¹), мала секунда навише и кретање мелодије са тона ми¹ (e¹) ка тону ре¹ (d¹), велика секунда наниже. Проблем велике секунде наниже решавају предвиђене вокализе, док мала секунда навише може да се вежба помоћу наменске вокализе.

И – Након давања упутстава за интерпретацију која су у складу са садржајем литерарног текста и ритмичко-мелодијске основе тј. препоруке за примену умерено јаке динамике (mf), за свирање се користи приказ из Радног уџбеника стр.52.

Свирамо заједно

Говорна бројалица „Ушо меда у дућан” одабрана је као композиција која је погодна за истовремену пратњу два инструмента.

За потребе пратње изабрани су штапићи и мали бубањ. Штапићи су предвиђени за осмински покрет, а мали бубањ за половину ноте, односно за јак тактов део. Да би ова пратња била усаглашена, неопходно је да се прво увежба почетни двотакт. Након тога следи рад на следећим двотактима, али и на њиховом повезивању.

ЧЕТВРТА ОБЛАСТ – „ЧАРОЛИЈА СЛУШАЊА МУЗИКЕ”

Сва искуства из области музике ђаци прваци стичу путем слушања. Пре њиховог уписа у основну школу однос према слушању музике најчешће је био пасиван. Он се сводио на слушање жанровске музике која нема увек уметничку вредност. Затим такав начин слушања има функцију забаве, а не развијање мисаоне пажње. Због свега тога веома је важна улога наставника као посредника између ученика и музике.

У том смислу наставник би прво требало да успостави правила за слушање музике. За овај рад много може да му помогне лекција из радног уџбеника под називом „За чаролију слушања музике потребна је пажња” (страна 58). Наиме, путем слике ђацима се показује који је начин исправан, а који није пожељан за активно слушање новог музичког садржаја. Нови Наставни програм увео је и захтев за усвајање МУЗИЧКОГ БОНТОНА, чему је у радном уџбенику посвећена пажња.³ Након постављања правила за слушање музике, наставник би требало да се усредсреди на стварање пријатне атмосфере за слушање композиције коју предвиђа Наставни план и програм. За ту сврху могле би да се користе пригодне илустрације, прозна и поетска дела као и вођење занимљивог разговора са ученицима. Након тога почиње слушање дела у целини. Потом би уследио разговор о дејим запажањима.

За све композиције које су предвиђене за слушање у првом разреду могу се поставити четири типска питања:

1. Ко изводи композицију? (Не мисли се на име извођача него на то да ли је реч о гласу, инструменту или саставу.)
2. Којом брзином се свира или пева композиција? (Одредити да ли је темпо брз или спор.)
3. Којом јачином се изводи композиција? (Одређивање јачине у оквиру јако – тихо.)
4. Какав је карактер композиције? (Мисли се на утисак који је дело оставило на ђаке – весело, тужно, нежно...)

Када је реч о четвртном питању, ученици свој утисак могу, такође, изразити покретом или ликовним радом.

За ову област неће бити дат приказ посебних упутстава за слушање музике због тога што се за ђаке прваке предлаже глобални, а не селективни начин учења. Имајући то у виду, сасвим су довољна упутства у вези са четири типа питања, као и задаци који су постављени у радном уџбенику за сваку лекцију.

³ Службени гласник РС – Просветни гласник, бр. 10/2017 (од 14. 12. 2017)

МАЛИ ПОДСЕТНИК ТЕОРИЈСКИХ ПОЈМОВА

- **Вокализа** – кратка мелодијска вежба која може да се пева са текстом, на неутрални слог, на једном или више вокала сходно намени. Таква мелодијска линија изводи се за полустепен навише до жељене висине и за полустепен наниже, такође до жељене висине. Сврха рада на вокализама јесте проширивање обима гласа, уједначавање боје вокала, уједначавање боје гласа током целог регистра, решавање мелодијских и ритмичких проблема из композиција које се обрађују.
- **Динамика** – однос музичких тонова према њиховој јачини. У динамици постоје две основне разлике – тихо (пијано, ознака *p*) и јако (форте, ознака *f*). Остали степени јачине су најтише (пијанисимо, ознака *pp*), средње тихо (мецопијано, ознака *mp*) и средње јако (мецофорте, ознака *mf*)⁴. Ово су најчешће ознаке за ученике у првом разреду.
- **Имена тонова** – Сваки тон може да се забележи. Знакови којима се бележе тонови зову се ноте. Сваки тон има своје име. Тонове именујемо помоћу седам основних имена која у алфabetу гласе *c, d, e, f, g, h, a* у солмизацији до, ре, ми, фа, сол, ла, си⁴⁵.

Пример за *c-dur* – абецеда



Пример – солмизација



- **Интервал** – размак по висини између било која два тона у лествици или уопште у мелодији. Интервал има два гранична тона – доњи и горњи. Подела интервала према величини (нпр. *C-dur*):

⁴ Марко Тајчевић – *Основна теорија музике*

⁵ Исто

1. прима



2. секунда



3. терца



4. кварта



5. квинта



6. секста



7. септима



8. октава



- **Лествица** – лествица или скала је низ тонова који се постепено нижу од било којег тона алфаветским редом до искључиво оног тонског имена којим је лествица почела.⁶
- **Почетна интонација** – почетни тон који се даје пре извођења композиције која се пева. Сврха давања почетне интонације је да ученици чују висину тона којим почиње песма која се пева.
- **Регистар** – распон тонова од најнижег до највишег код инструмента или људског гласа. Такав распон тонова најчешће се дели на доњи, средњи и горњи регистар.
- **Степен** – размак између било која два суседна тона у лествици. Постоје две врсте степена – полустепен и цео степен.⁶⁷ Најчешћа ознака за цео степен је $\square$, а за полустепен ∇ .

Пример у C-duru



⁶ Марко Тајчевић – *Основна теорија музике*

⁷ Исто

ЗАПИСИ ПЕСАМА И ИГАРА

Срећа ђака првака

музика и текст: Г. Илић

8

С G C G

Пе - вам, цр - там, пи - шем, бро - јим,

С G F G

уч - им вре - дно сва - ки дан.

С G G

Во - лим шко - лу све дру - га - ре

С G F C

и за - то сам сре - - ћан.

Ал' је леп овај свет

текст: Ј. Ј. Змај
музика: Г. Илић

1. Солиста
2. Хор

6

С G C F G F G C

Ал' је леп о-вај свет ов-де по-ток, он-де цвет. ов-де по-ток, он-де цвет.

G D7 G C F C G F C G C

Та-мо њи-ва, ов-де сад е-во сун-це, е-во хлад. е-во сун-це, е-во хлад.

2. Ал' је леп овај свет,
овде поток, онде цвет,
тамо Дунав злата пун,
овде трава, онде жбун.

3. Ал' је леп овај свет,
овде поток, онде цвет.
Славуј песмом љуља луг,
ја га слушам и мој друг.

Звук и тон

музика и текст: Г. Илић

Жу-бор ре-ке, шкри-па ко-ла, плѐ-сак ру-ке,
 та-лас мо-ра, све што чу - ју тво-је у - ши, то се зо - ве звук, све што чу - ју тво-је у - ши,
 то се зо - ве звук. А тон, шта је тон? Тон, то је леп звук! Све што сви - ра
 ин-стру-мент, све што пе - ва људ-ски глас, иг-ре, пес-ме, тон до то - на, то ве-се - ли
 нас, иг-ре, пес-ме, тон до то - на, то ве-се - ли нас.

Накрај села жута кућа

народна из Шумадије

Лагано

На крај се - ла жу - та ку - ћа, ти, ти, ти,
 жу - та ку - ћа, та, та, та, жу - та ку - ћи - ца.

2. У њој седи стара мајка, ти, ти, ти,
стара мајка, та, та, та, та, стара мајчица.
3. Мајка има једну ћерку, ти, ти, ти,
једну ћерку, ту, ту, ту, једну ћеркицу.
4. Ћерка има вредне руке, ти, ти, ти,
вредне руке, те, те, те, вредне ручице.

Чика Мрак

текст: Д. Лукић
музика: Р. Анђелковић



2. Сваком рече: "Добро вече",
сваком рече: "Добро вече".

4. Кога види, том се дрема,
постељу му чика спрема.

3. У собицу сваку крочи,
људима он склапа очи.

5. Чика има страшну моћ,
сваком каже: "Лаку ноћ".

Зец коло води

музика: Ст. П. Коруновић

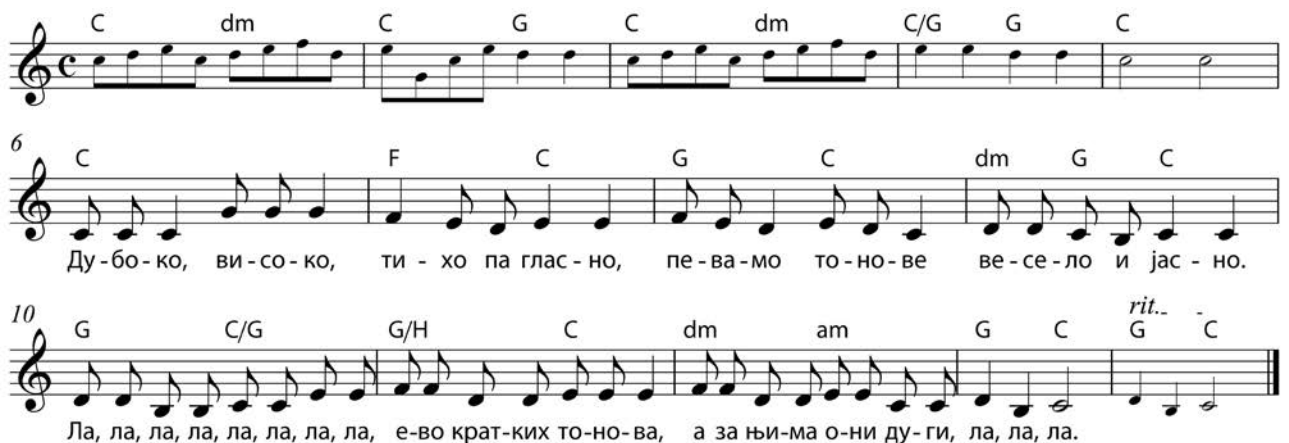


2. Зец коло веје, по зеленој трави,
а са њим играју баш играчи прави.

3. Лија је звала све добре играче,
земљица се тресе када зека скаче.

Наши тонови

музика и текст: Г. Илић



Гласови и боје

музика и текст: Г. Илић

До, зе-ле - но је до! Ре, бра-он бо-ја, ре!

Ми, жу-то је и ми! Фа, пла-ва бо-ја, фа!

Сол, цр-ве - но је сол! Сол, фа, ми, ре, до.

Божих, Божић благи дан

народна песма

Бо - жић, Бо - жић, бла - ги дан, бла - гог Хри - ста ро - ђен - дан,

Бо - жић, Бо - жић, све - тли дан, сав све - тло-шћу о - ба - сјан.

Дјева Христа родила, пеленама повила.
У пећини Христос спи, Света Дјева над њим бди.

Слама лепо мирише, Богомајка уздише.
У том звезда засија и пећину загрија.

Анђели се спустише, пастирима јавише:
весел' те се сви ноћас, роди нам се Христос спас.

Кад то чули пастири, срце им се умири,
па кликнуше сви углас: нек се слави Христос спас.

Нек мир свуда царује, нек се срце радује,
нек се свако поправља и Господа прославља.

Па гле и ми Српчићи, ко сребрни звончићи,
Богомајку хвалимо, Христа Бога славимо.

Божих, Божић, благи дан, благог Христа рођендан,
Божих, Божић, светли дан, сав светлошћу обасјан.

Шетња

народна песма

1. Солиста

2. Хор

4

C G C G

Про - ђи Ми - ле кроз наш крај, па да ви - диш шта је рај.

Хор

C G C G C Dm⁷ G

Хеј, хај, кроз наш крај, па да ви - диш шта је рај!

2. Прођи Миле, прошећај
и волове потеряј.
Хеј, хај, прошећај
и волове потеряј.

3. Прођи Миле кроз село
па певуши весело.
Хеј, хај, кроз село,
па певуши весело.

Деда Мраз

текст: Г. Крклец

музика: Г. Илић

1. Солиста

2. Хор

G C G C F G C

Цр-не чиз-ме, бе-ли снег, ко се пе-ње уз наш брег?

5 am dm G C Хор C F

Шта ли но-си? Вре-ћу и - ма! До-ла-зи ли с да-ро-ви-ма? Си-тно шкри-пи ноћ-на ста-за,

8 dm G am dm C G C

е - то на - ма Де - да Мра-за. Си-тно шкри-пи ноћ-на ста-за, е - то на - ма Де - да Мра-за.

Ситна је киша падала

народна из Шумадије

Умерено

4 C G C F

1. Сит - на је ки - ша па - да - ла,
2. Ан - чи - ца ов - це чу - ва - ла,

Ан - чи - ца ов - це чу - ва - ла.
крај њих је мла - да за - спа - ла.

Detailed description: The musical score is written on two staves in 3/4 time. The first staff contains the first two lines of the melody with lyrics. The second staff continues the melody. Chords C, G, C, F, C, and G are indicated above the notes.

Рођенданска песма

непознати аутор

Свечано

4 C F C F C G C

Да - нас нам је ди - ван дан, ди - ван дан, ди - ван дан.
На - шој Јо - ци ро - ђен - дан, ро - ђен - дан, ро - ђен - дан.

Жи - ве - ла, жи - ве - ла и срећ - на нам би - ла,

жи - ве - ла, жи - ве - ла и срећ - на нам би - ла!

Detailed description: The musical score is written on three staves in 2/4 time. The first staff contains the first line of the melody with lyrics. The second staff continues the melody. The third staff continues the melody. Chords C, F, C, F, C, G, and C are indicated above the notes.

Рачунање

текст и музика: В. Ђорђевић

4 C Em Am Em

Је - дан, два, три, че - ти - ри, пет, шест, се - дам, о - сам,

Dm Am G C

ко - ли - ко је дал ' ко зна, кад се то - ме до - да два.

Detailed description: The musical score is written on two staves in 4/4 time. The first staff contains the first line of the melody with lyrics. The second staff continues the melody. Chords C, Em, Am, Em, Dm, Am, G, and C are indicated above the notes.

Бубањ зове

Ст. П. Коруновић

Темпо марша



Бубањ зове бум, бум, бум,
малу децу зове сву,
да се ставе сви у ред,
а дечаци хајд' напред!
А за њима девојчице,
наше мале другарице.

Напред сложено корачајмо,
и весело запевајмо:
"Тра-ла, ла-ла, ла-ла,ла,
ми смо деца добра сва!"

Жаба чита новине

текст: Ј. Ј. Змај
музика: Г. Илић

Музичка нотација за песму "Жаба чита новине". Нотација је у 4/4 временском такту, са једним дијезом на првом линији. Нотација садржи четири такта. Први такт је празан, а остали три такта садрже нотацију. Над нотацијом су наведени акорди: C, F, G. Испод нотације је текст: Се-ди жа-ба са-ма на лис-ту лок-ва ња, од жар-ко-га сун-ца,

1. C G C 2. C G C C7 Хор F

шти - том се за-кла-ња шти - том се за-кла-ња, да но - ви - не чи - та,

Em Dm C C7

то јој сли-ка ка - же ал' не - мож'да на - ђе, шта јој о - чи тра - же.

F Em Dm C G C

Зна-те већ о че - му жа-бе бри-гу во - де, хо-ће ли се ско-ро од - се - ли-ти ро - де.

C C G7 C

Се-ди жа-ба са - ма на лис - ту лок-ва - ња, се - ди жа - ба са - ма!

Берем, берем грозђе

народна из Срема

Весело

Музички нотни запис за песму "Берем, берем грозђе". Нотна слика је у 4/4 временском метру. Прва линија садржи четири такта са акордима C, em, F, G и C. Друга линија садржи осам тактова са акордима C, am, G, C, 1. G, C, 2. G, C. Текст песме је: "Бе-рем, бе-рем гроз - ђе док чу-вар не до - ђе, а кад чу-вар до - ђе, пре-сеш-ће ми гроз-ђе."

Бе-рем, бе-рем гроз - ђе док чу-вар не до - ђе,
а кад чу-вар до - ђе, пре-сеш-ће ми гроз-ђе.

Иде маца око тебе

Народна песма

Музички нотни запис за песму "Иде маца око тебе". Нотна слика је у 4/4 временском метру. Прва линија садржи осам тактова са акордом G. Друга линија садржи осам тактова. Текст песме је: "И-де ма-ца о-ко те-бе, па-зи да те не о-гре-бе. Чу-вај ми-шо реп, не-мој би-ти слеп. А - ко бу-деш слеп, от-па-шће ти реп!"

И-де ма-ца о-ко те-бе, па-зи да те не о-гре-бе.
Чу-вај ми-шо реп, не-мој би-ти слеп. А - ко бу-деш слеп, от-па-шће ти реп!

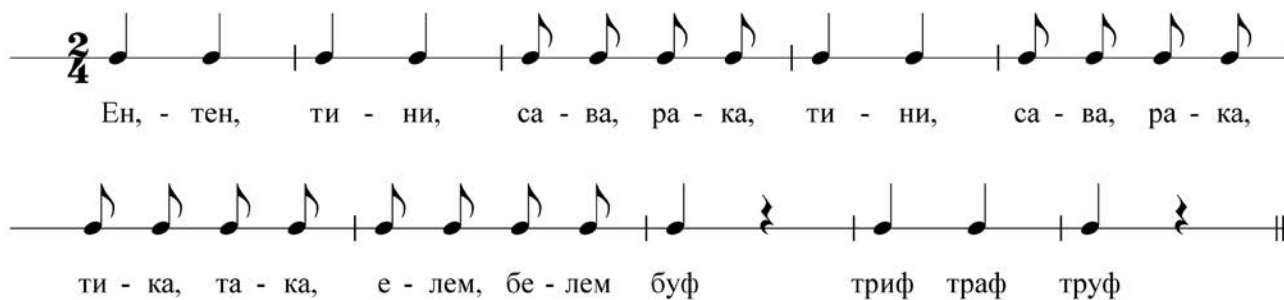
Ко пре до мене

Народна песма

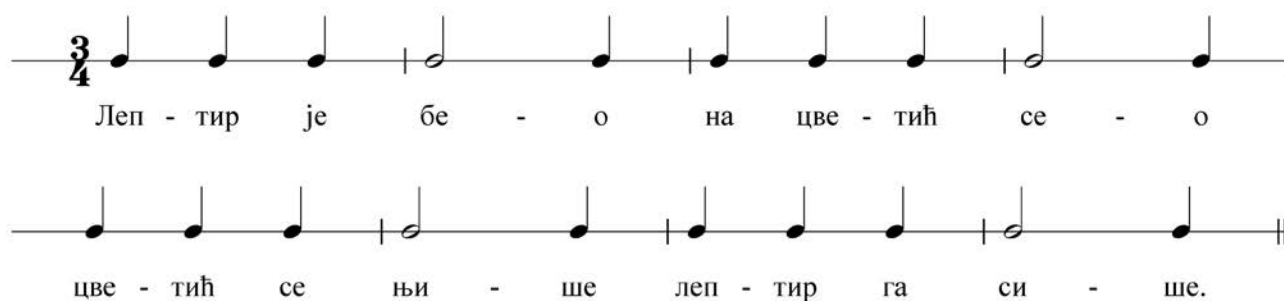
Музички нотни запис за песму "Ко пре до мене". Нотна слика је у 2/4 временском метру. Прва линија садржи осам тактова са акордима C, G, C, C, G, C, F, C, F, C, G. Друга линија садржи осам тактова са акордима 1. C, F, C, G, 2. C, F, C. Текст песме је: "Ко пре до ме-не до-би не-што од ме-не."

Ко пре до ме-не до-би не-што од ме-не.

Ен, тен, тини



Лептир и цвет



Ушо меда у дућан



Саобраћајац

-музичка игра-

народна из Срема

Одлучно

Је-дан, два, је-дан, два, у гра-ду ме сва-ко зна!

На цр-ве-но све-тло стој, на зе-ле-но кре-ћи, а-ко до-бро па-зиш сад,

у-ли-цу ћеш пре-ћи! Је-дан, два, је-дан, два, сао-бра-ћа-јац, то сам ја!

Трешњице

Тре-шњи-це, тре-шњи-це, баш сте ми ми-ле
ја бих вам чу-ва-ла гла-ви-це гла-тке

цр-ве-не ма-ле-не, ка-о од сви-ле,
ал' сте ми тре-шњи-це, од ви-ше сла-тке.

Литература

Братић, Т. и Филиповић, Љ. (2001): *Музичка култура у разредној настави*. Јагодина – Приштина: Учитељски факултет у Јагодина и Факултет уметности у Приштини.

Ивановић, М. (1981): *Методика наставе музичког васпитања у основној школи*. Књажевац: Нота.

Лекић, Ђ. (1955): *Методика наставе пјевања у основној школи*. Београд: Народна књига.

Петров, М. (2007): *Хајде да пјевамо*. Београд: Завод за уџбенике.

Стоковић, П. (1982): *Музичко васпитање у основној школи*. Београд: Удружење музичких педагога Србије.

ПРЕДЛОГ ГЛОБАЛНОГ ГОДИШЊЕГ ПЛАНА РАДА

1. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Слушање композиције „Здраво, војско!“

Упознавање ученика са градивом предмета Музичка култура, радним уџбеником и два компакт-диска.

Обрада бројалице „Ен, тен, тини“.

Провера музичких способности ученика применом кратких мелодијских мотива са текстом (вежба „Понови реч“) или њиховог певања песама по слободном избору.

2. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Обнављање бројалице „Ен, тен, тини“ и распевавање помоћу нумере бр. 1 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 1 пример 1). Указивање на значај певачких вежби на квалитетно певање.

Обрада бројалице „Ко пре до мене“ као говорне бројалице.

Давање упутства за слушање музике, провера представљених правила на слушању песме „Здраво, војско!“.

3. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Распевавање помоћу нумере бр. 1 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 1 пример 1).

Упознавање са дечјим ритмичким инструментима и начином њихове примене на бројалици „Ен, тен, тини“.

Слушање музике – анализа песме „Здраво војско!“.

4. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Распевавање помоћу нумера бр. 1 и 2 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 1 примери 1 и 2).

Обнављање бројалица „Ен, тен, тини“ и „Ко пре до мене“ као говорне бројалице уз пратњу једног ритмичког инструмента – штапићи.

Слушање музике – анализа песме „Игра“.

5. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Распевавање помоћу нумера бр. 1, 2 и 3 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 1 примери 1 и 2 и певачка вежба бр. 2 пример 1).

Обрада песме „Срећа ћака првака“.

Слушање музике – анализа композиције „Кинески плес“.

6. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Рад на вокалној техници: положај тела и почетни рад на техници дисања. Распевање помоћу нумера бр. 1, 2, 3 и 4 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 1 примери 1 и 2 и певачка вежба бр. 2 примери 1 и 2).

Утврђивање песме „Срећа ћака првака“.

Обрада певане бројалице „Ко пре до мене“.

7. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Утврђивање основних елемената вокалне технике и рад на певачким вежбама под нумерама 3, 4 и 7 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 2 примери 1 и 2 и певачка вежба бр. 4 пример 1).

Обрада песме „Ал је леп, овај свет“.

Слушање музике - Музика и покрет у цртаном филму.

8. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Рад на вокалној техници. Формирање вокала и рад на певачким вежбама под нумерама 4, 7 и 5 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 2 примери 2, певачка вежба бр. 4 пример 1 и певачка вежба бр. 3 пример 1).

Утврђивање песме „Ал је леп, овај свет“.

Слушање музике – анализа нумере „Мачак Том свира клавир“.

9. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Утврђивање основних елемената вокалне технике и рад на певачким вежбама под нумерама 4, 7, 5 и 6 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 2 примери 2, певачка вежба бр. 4 пример 1 и певачка вежба бр. 3 примери 1 и 2).

Обрада песме „Звук и тон“.

Слушање музике – анализа композиције „Магарци“.

10. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Утврђивање основних елемената вокалне технике и рад на певачким вежбама под нумерама 5, 6 и 8 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 3 примери 1 и 2 и певачка вежба бр. 4 пример 2).

Утврђивање песме „Звук и тон“.

Обрада бројалице „Иде маца око тебе“.

11. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Утврђивање основних елемената вокалне технике и рад на певачким вежбама под нумерама 8 и 9 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 4 пример 2 и певачка вежба бр. 5 пример 1).

Обрада песме „Наши тонови“. Уочавање особина тона у, до тада, наученим песмама и певачким вежбама.

Утврђивање бројалица „Ко пре до мене“ и „Иде маца око тебе“.

12. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Утврђивање основних елемената вокалне технике и рад на певачким вежбама под нумерама 8 и 9 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 4 пример 2 и певачка вежба бр. 5 пример 1).

Утврђивање песме „Наши тонови“.

Обрада песме „Ми идемо преко поља“ Припрема за свирање.

13. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Обнављање научених песама уз рад на вокалној техници .

Обрада песме „Чика Мрак“.

Утврђивање песме „Ми идемо преко поља“. Певање уз пратњу једног ритмичког инструмента – штапићи.

14. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Утврђивање основних елемената вокалне технике и рад на певачким вежбама под нумерама 8 и 9 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 4 пример 2 и певачка вежба бр. 5 пример 1).

Прича о буци – вишезначна важност изражајног говора и певања.. Заштита од буке.

Утврђивање песме „Чика Мрак“.

Обнављање слушања музике.

15. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Утврђивање основних елемената вокалне технике, рад на певачким вежбама под нумерама 8, 9 и 10 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 4 пример 2 и певачка вежба бр. 5 примери 1 и 2), са посебним освртом на певачко дисање.

Обрада песме „ Божић, Божић благи дан“.

Слушање музике „Ој Бадњаче, Бадњаче“.

16. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Утврђивање основних елемената вокалне технике, рад на певачким вежбама под нумерама 8, 9 и 10 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 4 пример 2 и певачка вежба бр. 5 примери 1 и 2), са посебним освртом на певачко дисање.

Обрађивање појма народна песма.

Утврђивање песме „Божић, Божић благи дан“.

Обрада боројалице „Трешњице“.

17. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Утврђивање основних елемената вокалне технике, рад на певачким вежбама под нумерама 8, 9 и 10 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 4 пример 2 и певачка вежба бр. 5 примери 1 и 2), са посебним освртом на певачко дисање.

Обрада песме „Деда Мраз“.

Слушање музике – анализа композиције „Химна Светом Сави“.

18. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Утврђивање особина тона помоћу певања научених песама.

Утврђивање песме „Деда Мраз“.

„Трешњице“ – Весела звечка.

19. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Утврђивање основних елемената вокалне технике, рад на певачким вежбама под нумерама 9, 10 и 11 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 5 примери 1, 2 и 3).

Обрада песме „Накрај села“.

Слушање музике - анализа композиције „Успаванка за Аћима“.

20. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Утврђивање основних елемената вокалне технике, рад на певачким вежбама (примери бр. 9, 10 и 11) са компакт-диска 2 .

Утврђивање песме „Накрај села“. Певање уз пратњу два ритмичка инструмента – штапићи и звечке – Игра штапића и звечки.

Разговор о музичком бонтону за време слушања музике.

Слушање музике – анализа композиције „Дует мачака“.

21. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Утврђивање основних елемената вокалне технике, рад на певачким вежбама (примери бр. 9, 10 и 11) са компакт-диска 2 .

Обрада песме „Зеца коло води“.

Обрада бројалице „Ушо медо у дућан“.

22. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Распевавање помоћу понуђених стандардних вокализа, наменских вокализа или познате песме, сходно потребама одељењског хора.

Утврђивање песме „Зеца коло води“.

„Ушо медо у дућан“ – Свирамо заједно.

23. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Распевавање помоћу понуђених стандардних вокализа, наменских вокализа или познате песме, сходно потребама одељенског хора.

Обрада песме „Гласови и боје“.

Обрада бројалице „Лептир и цвет“.

24. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Распевавање помоћу понуђених стандардних вокализа, наменских вокализа или познате песме, сходно потребама одељењског хора.

Утврђивање песме „Гласови и боје“.

Слушање музике – анализа песме „Незгода“.

25. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Распевавање.

Обрада песме „Шетња“.

Обрада дидактичке игре „Берем, берем грожђе“.

26. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Распевавање.

Утврђивање песме „Шетња“.

Обнављање слушања музике.

27. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Распевавање.

Обрада песме „Ситна је киша падала“.

Слушање музике - анализа песме „Нек свуд љубав сја“.

28. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Распевавање.

Обрада песме „Рођенданска песма“.

Слушање музике – анализа композиције „Ивин воз“.

29. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Распевавање.

Утврђивање песме „Рођенданска песма“.

Обрада дидактичке игре „Саобраћајац“.

30. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Распевавање.

Обрада песме „Рачунање“.

Слушање музике – анализа композиције „Коп цура виноград“.

31. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Распевавање.

Обрада песме „Бубањ зове“.

Слушање музике – анализа композиције „Медведова женидба“.

32. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Распевавање.

Утврђивање песме „Бубањ зове“.

Обрада песме „Сол ми дај“. Певање уз пратњу једног ритмичког инструмента – звечке.

33. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Распевавање.

Обрада песме „Жаба чита новине“.

„Срећа ћака првака“ – Снажан мали бубањ.

34. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Распевавање.

Утврђивање научених песме

Анализа изгледа израде задатака у радном уџбенику. (самовредновање).

35. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Обнављање градива и израда задатака „Наш квиз“.(самовредновање и вредновање).

36. НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Певање, играње, свирање и слушање музике, према жељи већине ученика.

Уочавање особина тона, у до тада, наученим песмама и певачким вежбама.

Утврђивање бројалице „Трешњице“. Извођење уз пратњу једног ритмичког инструмента – звечке.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

Циљ наставе и учења Музичке културе је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

Кључни појмови садржаја у настави музичке култура у првом разреду: тон, покрет, мелодија, ритам и извођење.

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
✓ објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело; ✓ разликује одабране звукове и тонове, певање/свирање, хор/један певач/група певача, оркестра/један свирач/група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; ✓ препозна музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотима у слушаном делу; ✓ повезује музичко дело у односу на њему блиске ситуације, врсту гласа и боју инструмента са карактером дела; ✓ изговара у ритму, уз покрет бројалице; ✓ пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; ✓ пева по слуху уз покрет музичке и традиционалне игре; ✓ примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; ✓ свира по слуху ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма;	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	• Уметничка музика у цртаним и анимираним филмовима. Однос звук-лик, музичка-радања; • композиције које илуструју различита осећања. • Звук и тон (извори) • Звуци тела (пулс, куцање срца, дисање....) • Звуци из природе и окружења. Звучни знак (школско звоно, аутомобилска сирена....) • Тон: боја (различити гласови и инструменти), трајање (кратак – дуг) јачина (гласан – тих)- висина (висок – дубок); • Тишина и одсуство звука; • Композиције које илуструју различите боје људског гласа и инструмената: • Музички дијалог (хор, глас и хор, глас и инструмент, два гласа, два инструмента, један свирач, група свирача, оркестар). • Различити жанрови везани за ситуације значајне у животу ученика (празници, приредбе, свечаности, ројендани, венања, новогодишње и божићне песме....); • Музичка прича. • Карактер дела и елементи музичке изражајности (условљеност); • Музички бонтон. • Музика и здравље. • Носиоци звука (цеде плејер, рачунар...).

✓ повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама; ритам са графичким приказом; ✓ учествује у школским приредбама и манифестацијама; ✓ направи дечје ритмичке инструменте; ✓ осмисли покрете уз музику; ✓ ствара звучне ефекте, покрете уз музику, мању ритмичку целину помоћу различитих извора звука, ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу реазличитих извора звука, музичко питање и одговор на ритмичким удараљкама, једноставну мелодију на краћи задати текст; ✓ поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; ✓ користи самостално или уз помоћ одраслих доступне носиоце звука;	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	• Изговор бројалице у ритму уз покрет.- пљескање, пуцкетање прстима, корачање, дланом о надланицу, ударом о клупу; • Звучне ономотопеје и илустрације • Држање тела и дисање – правилан начин; • Правилна дикција – изговарање брзалица и бројалица. • Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера. • Певање песама уз покрет – песме уз игру и народне песме. • Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова уз боју (<i>до-зелено, ре-браон, ми-жуџо, фа-ћлаво и сол-црвено</i>). • Дечји и начини свирања на њима. • Свирање по слуху пратње уз бројалице и песме – пулс, ритам, груписање удара; • Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима – песме уз игру, дидактичке игре, музичке драматизације. • Свирање инструменталних аранжмана на дечјим ритмичким инструментима и на алтернативним изворима звука. • Свирање графички представљеног ритма; • Музички бонтон
	МУЗИЧКО СТВАРА- ЛАШТВО	• Израда дечјих ритмичких инструмената од различитих материјала. • Креирање сопствених покрета уз музику. • Стварање једноставне ритмичке пратње коришћењем различитих извора звука. • Музичка питања и одговори и музичка допуњалка. • Стварање звучне приче од познатих музичких садржаја, звучних ономотопеја и илустрација на краћи литерарни текст.

Реализација циљева и њихово остваривање исхода у 1. разреду кроз:

Област/тема		Месец										Обрада	Утврђивање	Остали облици	Укупно
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
I	Слушање музике	1	1	-	-	1	-	2	-	1	-	3	3	-	6
II	Извођење музике	3	4	4	3	2	2	2	3	3	-	20	6	-	26
III	Музичко стваралаштво	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	1	-	2
-	Годишња система из.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
Укупно		4	5	4	4	3	2	4	4	4	2	24	10	2	36

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
I	Слушање музике	• Компетенција за целоживотно учење • Естетска компетенција • Дигитална компетенција • Вештина комуникације • Рад са подацима и информацијама • Брига за здравље • Еколошка компетенција • Вештина за живот у демократском друштву	<u>Ученик уме да препозна:</u> 1.2.1. – основне музичке изражајне елементе; 1.2.2. – извођачки састав; 1.2.4. – српски музички фолклор; 2.2.1. – музичке елементе; 2.2.2. – поједине инструменте и гласове;	✓ објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело; ✓ разликује одабране звукове и тонове, певање/ свирање, хор/један певач/ група певача, оркеста/ један свирач/група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; ✓ препозна музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у слушаном делу; ✓ повезује музичко дело у односу на њему блиске ситуације, врсту гласа и боју инструмента са карактером дела; ✓ поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике;

II	Извођење музике	• Компетенција за целоживотно учење • Естетска компетенција • Дигитална компетенција • Вештина комуникације • Вештина сарадње • Рад са подацима и информацијама • Одговорана однос према здрављу • Вештине за живот у демократском друштву • Предузетничка компетенција	<u>Ученик уме да:</u> 1.3.1. – пева једноставне народне и уметничке композиције; 1.3.2. – изводи једноставне композиције на инструменту; 1.3.3. – се изрази покретом; 1.3.4. – музицира у групи уважавајући различите улоге чланова групе; 2.3.2. – учествује у инструменталној пратњи; 2.3.3. – уме да комуницира покретом; 2.3.4. – изводи разноврсни музички репертоар певањем/ свирањем, покретом, индивидуално и у групи, развијајући тимски дух; 3.3.2. – активно учествује у музичком животу школе и заједнице	✓ изговара у ритму, уз покрет бројалице; ✓ пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; ✓ пева по слуху уз покрет музичке и традиционалне игре; ✓ примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; ✓ свира по слуху ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; ✓ повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама; ритам са графичким приказом; ✓ учествује у школским приредбама и манифестацијама; ✓ поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике;
III	Музичко стварање	• Компетенција за целоживотно учење • Естетска компетенција • Вештина комуникације • Рад са подацима и информацијама • Брига за здравље • Еколошка компетенција	<u>Ученик уме да:</u> 1.4.1. – направи музичке инструменте користећи предмете из окружења; 1.4.2. – осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела; 1.4.3. – осмисли покрет уз музику; 2.4.1. – ствара пратеће мелодијско – ритмичке деонице на музичким инструментима;	✓ направи дечје ритмичке инструменте; ✓ осмисли покрете уз музику; ✓ ствара звучне ефекте, покрете уз музику, мању ритмичку целину помоћу различитих извора звука, ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука, музичко питање и одговор на ритмичким удараљкама, једноставну мелодију на краћи задати текст;

III	Музичко стваралаштво	- Вештина за живот у демократском друштву - Еколошка компетенција	2.4.2. – импровизује музички дијалог на инструменту и/или гласом; 2.4.3. – осмисли серију покрета уз музику;	✓ користи самостално или уз помоћ одраслих доступне носиоце звука;
-----	-----------------------------	--	---	--

Ред. бр. теме	Наставна тема	Начин остваривања		Евалуација
		Методе и облици рада	Наставна средства	
I	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	комуникативни приступ уз примену групног и индивидуалног рада;	- уџбеник - мултимедијални ПДФ - табла, фломастер, креда	<u>Систематско праћење ученика кроз:</u> 1. ангажовање ученика на часу 2. партиципацију музичког догађаја 3. специфичне вештине 4. певање и свирање
II	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	користе се комбиноване методе, најчешће дијалогска и илустративно-демонстративна;	- хармонски инструмент - дечији музички инструменти (ударачки инструменти неодређене висине тона Орфовог инструментарија)	3. специфичне вештине
III	МУЗИЧКО СТВАРЛАШТВО	активно учење уз коришћење одговарајућег аудио и видео материјала, постера;	- неодређене висине тона Орфовог инструментарија) - слике инструмената и композитора - уметничке репродукције - компјутер, пројектор, платно - интернет	<u>Периодично праћење ученика кроз:</u> 1. усмену проверу знања 2. музичке слагалице и квизове знања 3. израду креативних задатака на одређену тему

Наставна тема	Активности ученика	Активности наставника
I Слушање музике	✓ слуша пажљиво музичке примере ✓ стиче нова знања ✓ уочава инструменте, гласове и извођачке саставе ✓ анализира основне музичке елементе ✓ критикује на основу личног запажања ✓ пореди дела различитих вредности ✓ илуструје свој лични доживљај дела ✓ препознаје слушано дело ✓ повезује исте елементе у различитим делима ✓ примењује стечена знања и искуства ✓ процењује ✓ оцењује	❖ демонстрира музичке примере ❖ приказује слике композитора, инструмената, инструменталних и вокалних састава ❖ објашњава, формулише ❖ организује и усмерава ученике ❖ запажа ❖ разматра ❖ анализира ❖ процењује ❖ оцењује

II	Извођење музике	✓ распевава се ✓ пева по слуху ✓ свира на дечијим ударачким инструментима ✓ игра народне игре ✓ запажа, уочава, повезује, прави разлику ✓ стиче нова знања ✓ процењује ✓ оцењује	❖ демонстрира техничке вежбе и распевава ученике ❖ прати ученике свирањем на хармонском инструменту ❖ интерпретира и демонстрира примере за певање и свирање ❖ показује покрете ❖ организује и усмерава ученике ❖ објашњава, формулише ❖ запажа ❖ разматра ❖ анализира ❖ процењује ❖ оцењује
III	Музичко свирало	✓ импровизује ритам на ритмичком инструменту ✓ допуњује ритам и мелодију ✓ импровизује покрет ✓ креира ✓ осмишљава ритмичку пратњу ✓ конструише свој инструмент ✓ примењује стечена знања ✓ процењује ✓ оцењује	❖ организује и усмерава ученике ❖ запажа ❖ разматра ❖ анализира ❖ процењује ❖ оцењује

Редни број теме	Редни број часа	Наставна јединица	Тип часа
II	1.	Певајмо сви – Ен, тен, тини	обрада
II, I, III	2.	Бројалица: „Ко пре до мене“	обрада
I - II	3.	Слушање музике: „Здраво војско“	обрада
II	4.	Обнављање бројалица	утврђивање
II	5.	Гордана Илић „Срећа ћака првака“	обрада
II - III	6.	Гордана Илић „Срећа ћака првака“ Направи свој инструмент	утврђивање
II - I	7.	Гордана Илић „Ал’ је леп овај свет“	обрада
I - III	8.	Слушање музике: Мачак Том свира клавир	утврђивање
II	9.	Гордана Илић: „Звук и тон“ правилно дисање	обрада
II	10.	Гордана Илић „Звук и тон“	утврђивање
II - I	11.	Гордана Илић „Наши тонови“	обрада

II	12.	„Ми идемо преко поља“, народна песма	обрада
II	13.	Р. Анђелковић „Чика Мрак“	обрада
II - I	14.	Р. Анђелковић „Чика Мрак“	утврђивање
II - I	15.	„Божих, Божић благи дан“, народна песма	обрада
III	16.	„Божих, Божић благи дан“, народна песма	утврђивање
II - I	17.	Гордана Илић „Деда Мраз“	обрада
II - I	18.	Гордана Илић „Деда Мраз“	утврђивање
II - III	19.	„Накрај села“, народна песма	обрада
I	20.	Слушање музике: Ђоакино Росини „Дует мачака“	обрада
II - III	21.	„Зећ коло води“	обрада
II	22.	Свирање на дечјим музичким инструментима – бројалица „Ушо меда у дућан“	утврђивање
II - I	23.	Гордана Илић „Гласови и боје“	обрада
I	24.	Слушање музике „Незгода“	обрада
II - III	25.	„Шетња“, народна песма	обрада
I	26.	Слушање музике Камиј Сен Санс „Карневал животиња“ - Магарци	утврђивање
II	27.	„Ситна је киша падала“, народна песма	обрада
II - I	28.	„Рођенданска песма“	обрада
III	29.	Дидактичка игра „Саобраћајац“	обрада
II	30.	Владимир Ђорђевић „Рачунање“	обрада
I	31.	Слушање музике – анализа композиције „Медведова женидба“	обрада
II	32.	Станиша Ст. Коруновић „Бубањ зове“	обрада
II	33.	„Жаба чита новине“	обрада
II - I	34.	Певамо и слушамо познате композиције	утврђивање
I, II, III	35.	Обнављање градива и израда задатака „Наш квиз“	систематизација
I, II, III	36.	Певање, играње, свирање и слушање музике према жељи већине ученика	систематизација

Уџбеници и помоћна литература:

1. Др Гордана Илић „Чаробни свет музике“, уџбеник за први разред основне школе и 2 CD-а, Фреска 2018.
2. Др Гордана Илић, Александра Тасић Адамовић „Чаробни свет музике“, мултимедијални PDF за први разред основне школе, Фреска 2018.
3. др Гордана Илић, Снежана Радивојша Приручник за наставу музичке културе, Фреска 2018.
4. Музичке збирке
5. Интернет

Школа _____

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА СЕПТЕМБАР

Школска година: 20__ / __.

Предмет: Музичка култура

Наставник: _____

ТЕМА / МОДУЛ / МЕСЕЦ	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Р.бр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
II	Ученик ће бити у стању да: • пева послуху песме различитог садржаја и расположења; • изговара бројалицу у ритму уз покрет; • примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; • објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; • објасни својим речима утиске о слушаном делу; • направи деље ритмичке инструменте; • ствара звучне ефекте, покрете уз музику, мању ритмичку целину помоћу различитих извора звука, ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука;	1.	<i>Певајмо сви – Ен, џен, џини</i>	уводни час	Српски језик Свет око нас Народна традиција Чувари природе	
II, I, III		2.	<i>Бројалица: „Ко ђре до мене“</i>	обрада	Српски језик Свет око нас Ликовна култура	
I – II		3.	<i>Слушање музике: „Здраво војско“</i>	обрада	Српски језик Свет око нас Физичко и здраваствено васпитање	
II		4.	<i>Обнављање бројалица</i>	утврђивање	Српски језик Свет око нас Ликовна култура	

Школа _____

Школска година: 20__ / __.

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ОКТОБАР

Предмет: Музичка култура

Наставник: _____

ТЕМА / МОДУЛ / МЕСЕЦ	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Р.бр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
II	Ученик ће бити у стању да: • поштује договорена правила при слушању и извођењу музике; • пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; • пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; • примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; • разликује одабране звукове и тонове, певање/ свирање, хор/један пеач/група певача, оркестар/један свирач/група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; • препозна музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у слушаном делу;	5.	Гордана Илић „Срећа ћака йрвака“	обрада	Српски језик, Свет око нас Ликовна култура	
II - III		6.	Гордана Илић „Срећа ћака йрвака“ Найрави свој инсйруменй	утврђивање	Српски језик, Свет око нас Ликовна култура	
II - I		7.	Гордана Илић „Ал’ је лей овај свей“	обрада	Српски језик, Свет око нас Ликовна култура	
I - III	• повезује музичко дело у односу на њему блиске ситуације, врсту гласа и боју инструмената са карактером дела; • обајсни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важан; • изговара у ритму бројалице уз покрет; • користи самостално или уз помоћ одраслих доступне носиоце звука;	8.	Слушање музике: Мачак Том свира клавир	утврђивање	Српски језик, Свет око нас Ликовна култура	
II		9.	Гордана Илић: „Звук и шон“ йравилно дисање	обрада	Српски језик, Свет око нас Ликовна култура	

Школа _____

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА НОВЕМБАР

Школска година: 20__ / __.

Предмет: Музичка култура

Наставник: _____

ТЕМА / МОДУЛ / МЕСЕЦ	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Р.бр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
II	Ученик ће бити у стању да: • поштује договорена правила при слушању и извођењу музике; • пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; • пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре;	10.	<i>Гордана Илић „Звук и шон“</i>	утврђивање	Српски језик Свет око нас Ликовна култура	
II - I	• примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; • разликује одабране звукове и тонове, певање/ свирање, хор/један пеач/група певача, оркестар/један свирач/група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе;	11.	<i>Гордана Илић „Наши шоновци“</i>	обрада	Српски језик Свет око нас Ликовна култура	
II	• обајсни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важан; • изговара у ритму бројалице уз покрет; • користи самостално или уз помоћ одраслих доступне носиоце звука;	12.	<i>„Ми идемо ђреко ђоља“, народна ђесма</i>	обрада	Српски језик Свет око нас Ликовна култура	
II		13.	<i>Р. Анђелковић „Чика Мрак“</i>	обрада	Српски језик Свет око нас Ликовна култура	

Школа _____

Школска година: 20__ / __.

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ДЕЦЕМБАР

Предмет: Музичка култура

Наставник: _____

ТЕМА / МОДУЛ / МЕСЕЦ	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Р.бр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
II - I	Ученик ће бити у стању да: • поштује договорена правила при слушању и извођењу музике; • пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; • примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; • разликује одабране звукове и тонове, певање/ свирање, хор/један пеач/група певача, оркестар/један свирач/група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важан; • изговара у ритму бројалице уз покрет; • Свира по слуху звучне ономатопеје и ислустрације, ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; • користи самостално или уз помоћ одраслих доступне носиоце звука;	14.	<i>Р. Анђелковић „Чика Мрак“</i>	утврђивање	Српски језик Свет око нас Физичко и здравствено васпитање	
II - I		15.	<i>„Божјић, Божјић блаји дан“, народна њесма</i>	обрада	Српски језик Свет око нас Физичко и здравствено васпитање	
III		16.	<i>„Божјић, Божјић блаји дан“, народна њесма</i>	утврђивање	Српски језик Ликовна култура Физичко и здравствено васпитање	
II - I		17.	<i>Гордана Илић „Деда Мраз“</i>	обрада	Српски језик Свет око нас Ликовна култура	

Школа _____

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ЈАНУАР

Школска година: 20__ / __.

Предмет: Музичка култура

Наставник: _____

ТЕМА / МОДУЛ / МЕСЕЦ	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Р.бр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
II - I	Ученик ће бити у стању да: • поштује договорена правила при слушању и извођењу музике; • пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; • пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре;	18.	<i>Гордана Илић „Деда Мраз“</i>	утврђивање	Српски језик Свет око нас Ликовна култура	
II - III	• примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; • разликује одабране звукове и тонове, певање/ свирање, хор/један пеач/група певача, оркестар/један свирач/група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; • повезује музичко дело у односу на њему блиске ситуације, врсту гласа и боју инструмената са карактером дела;	19.	<i>„Накрај села“, народна њесма</i>	обрада	Српски језик Свет око нас Ликовна култура	
I	• обајсни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важан; • изговара у ритму бројалице уз покрет; • објасни својим речима доживљај свог и туђег извођења • користи самостално или уз помоћ одраслих доступне носиоце звука;	20.	<i>Слушање музике Ђоакино Росини „Дует мачака“</i>	обрада	Српски језик Свет око нас Ликовна култура	

Школа _____

Школска година: 20__ / __.

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ФЕБРУАР

Предмет: Музичка култура

Наставник: _____

ТЕМА / МОДУЛ / МЕСЕЦ	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Р.бр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
II - III	Ученик ће бити у стању да: • поштује договорена правила при слушању и извођењу музике; • пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; • пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; • примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; • повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојома, ритам са графичким приказом; • објашњава својим речима доживљај свог и туђег мишљења; • користи самостално или уз помоћ одраслих доступне носиоце звука;	21.	„Зец коло води“	обрада	Српски језик Свет око нас Ликовна култура	
II		22.	Свирање на гечјим музичким инструментима – бројалица „Ушо меда у дућан“	утврђивање	Српски језик Свет око нас Ликовна култура	

Школа _____

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА МАРТ

Школска година: 20__ / __.

Предмет: Музичка култура

Наставник: _____

ТЕМА / МОДУЛ / МЕСЕЦ	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Р.бр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
II - I	Ученик ће бити у стању да: • поштује договорена правила при слушању и извођењу музике; • пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; • разликује одабране звукове и тонове, певање/ свирање, хор/један пеач/група певача, оркестар/један свирач/група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; • препозна музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у слушаном делу;	23.	<i>Гордана Илић</i> <i>„Гласови и боје“</i>	обрада	Српски језик Свет око нас Ликовна култура	
I	• повезује музичко дело у односу на њему блиске ситуације, врсту гласа и боју инструмената са карактером дела; • обајсни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важан; • свира по слуху звучне ономотопеје и ислустрације, ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; • објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења;	24.	<i>Слушање музике</i> <i>„Незбога“</i>	обрада	Српски језик Свет око нас Ликовна култура	
II - III		25.	<i>„Шејћња“</i> <i>народна ђесма</i>	обрада	Српски језик Свет око нас Ликовна култура	
I		26.	<i>Слушање музике</i> <i>Камиј Сен Санс</i> <i>„Карневал</i> <i>живојшћња“ -</i> <i>Мајарци</i>	утврђивање	Српски језик Свет око нас Ликовна култура	

Школа _____

Школска година: 20__ / __.

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА АПРИЛ

Предмет: Музичка култура

Наставник: _____

ТЕМА / МОДУЛ / МЕСЕЦ	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Р.бр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
II	Ученик ће бити у стању да: • поштује договорена правила при слушању и извођењу музике; • пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; • пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; • примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; • разликује одабране звукове и тонове, певање/ свирање, хор/један пеач/група певача, оркестар/један свирач/група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; • препозна музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у слушаном делу; • повезује музичко дело у односу на њему блиске ситуације, врсту гласа и боју инструмената са карактером дела; • обајсни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важан;	27.	<i>„Сићна је киша йадала“, народна йесма</i>	обрада	Српски језик Свет око нас Чувари природе Народна традиција	
II - I		28.	<i>„Рођенданска йесма“</i>	обрада	Српски језик Свет око нас Ликовна култура	
III		29.	<i>Дидактичка иџра „Саобраћајац“</i>	обрада	Српски језик Свет око нас Математика	
II		30.	<i>Владимир Ђорђевић „Рачунање“</i>	обрада	Српски језик Свет око нас Ликовна култура	

Школа _____ Школска година: 20__ / __.

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА МАЈ

Предмет: Музичка култура

Наставник: _____

ТЕМА / МОДУЛ / МЕСЕЦ	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Р.бр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
I	Ученик ће бити у стању да: • поштује договорена правила при слушању и извођењу музике; • пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; • пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре;	31.	Слушање музике – анализа композиције „Медведова женидба“	обрада	Српски језик Свет око нас Чувари природе Народна традиција	
II	• примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; • разликује одабране звукове и тонове, певање/ свирање, хор/један пеач/група певача, оркестар/ један свирач/група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; • препозна музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у слушаном делу;	32.	Сјаниша Сј. Коруновић „Бубањ зове“	обрада	Српски језик Свет око нас Физичко и здравствено васпитање	
II	• повезује музичко дело у односу на њему блиске ситуације, врсту гласа и боју инструмената са карактером дела; • обајсни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важан;	33.	„Јаба чиша новине“	обрада	Српски језик Свет око нас Чувари природе	
II - I	• свира по слуху звучне ономотопеје и илустрације, ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; • користи самостално или уз помоћ одраслих доступне носιοце звука;	34.	Певамо и слушамо јознаше композиције	утврђивање	Српски језик Свет око нас Физичко васпитање Ликовна култура	

Школа _____

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ЈУН

Школска година: 20__ / __.

Предмет: Музичка култура

Наставник: _____

ТЕМА / МОДУЛ / МЕСЕЦ	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Р.бр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
I, II, III	Ученик ће бити у стању да: • поштује договорена правила при слушању и извођењу музике; • пева послушно песме различитог садржаја и расположења; • изговара бројалицу у ритму уз покрет; • примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; • објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; • објасни својим речима утиске о слушаном делу; • ствара звучне ефекте, покрете уз музику, мању ритмичку целину помоћу различитих извора звука, ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука; • користи самостално или уз помоћ одраслих доступне носиоце звука;	35.	Обнављање ирадива и израда загађака „Наш квиз“	систематизац.	Српски језик Свет око нас Физичко и здравствено васпитање Чувари природе Народна традиција	
I, II, III		36.	Певање, ијрање, свирање и слушање музике према жељи већине ученика	систематизац.	Српски језик Свет око нас Физичко и здравствено васпитање Чувари природе Народна традиција	

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	1.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике, слушање музике
Наставна јединица	ЧАРОБНИ СВЕТ МУЗИКЕ – „ЕН ТЕН ТИНИ”
Врста (тип) часа	Обрада
Облици рада	Фронтални, индивидуални и групни
Наставне методе	Дијалогска, илустративно-демонстративна
Наставна средства	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике”, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; два компакт-диска, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Увођење ученика у свет музике кроз обраду бројалице, објашњавање садржаја уџбеника, компакт-дискова, као и упознавање учитеља/учитељице са музичким способностима ученика.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – разуме важност музичког изражавања: људи имају потребу за певањем, свирањем, игром и стварањем било које врсте уметности; – изговара бројалицу у ритму уз покрет; – се припрема да пева по слуху песме различитог садржаја и расположења;
Кључни појмови	Уџбеник, извођење, здравље и музика; тишина; бројалица, песма
Активности учитеља	Подстицање ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање. Усмеравање ученика на важност музике и штетност прегласног извођења или слушања музике.
Активности ученика	Посматрају, описују, закључују, усвајају, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике и импровизацијом покрета.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење, дигитална компетенција, за сарадњу, естетичка компетенција, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике”, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд
Корелација	Српски језик, СОН, Чувари природе, Народна традиција

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА



САДРЖАЈ	
Водич за путовање кроз чаробни свет музике	6
Драги другари, здраво!	7
НАЈЛЕПШЕ ПЕСМЕ	
Срећа ћака првака	8
Ал' је леп овај свет	10
Звук и тон	12
Накрај села жута кућа	14
Чика Мрак	16
Зећ коло води	18
Наши тонови	20
Гласови и боје	21
Певачке вежбе	22
Божих, Божић благи дан	24
Деда Мраз	26
Шетња	28
Ситна је киша падала	30
Рођенданска песма	32
Рачунање	34
Бубањ зове	36
Жаба чита новине	38
ВЕСЕЛЕ ИГРЕ	
Ен, тен, тини	40
Иде маца око тебе	41
Ко пре до мене	42
Трешњице	43
Ушћ меда у дућан	44
Берем, берем грождје	45
Лептир и цвет	46
Свобраћајац	47
ТАЈНЕ СВИРАЊА	
Направи свој инструмент	48
Ен, тен, тини (Чаробни штапићи)	51
Ми идемо преко поља	52
Трешњице (Весела звечка)	53
Сол ми дај	54
Срећа ћака првака (Снажан мали бубањ)	55
Накрај села жута кућа (Игра штапића и звечки)	56
Ушћ меда у дућан (Свирамо заједно!)	57
ЧАРОЛИЈА СЛУШАЊА МУЗИКЕ	
За чаролију слушања музике потребна је пажња	58
Здраво, војско!	59
Игра	60
Кинески плес	61
Музика и покрет у цртаном филму	62
Магарци	64
Ој, Бадњаче, Бадњаче	65
Химна Светом Сави	66
Успаванка за Аћима	67
Дует мачака	68
Незгода	69
Нек' свуд љубав сја	70
Ивин воз	71
Копа цура виноград	72
Медведова женидба	73
Наш квиз	74
Списак песама са компакт-диска	76

Уводни део часа (5 минута)

Слушање музике: „Здраво, војско!“ – компакт-диск 1/21.

Ова дивна песма налази се на компакт-диску који је саставни део вашег уџбеника „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, са којим ћу вас сада упознати.

Представљање уџбеника.

Као и остале књиге које ћемо ове године користити, и овај уџбеник је издала издавачка кућа „Фреска“. Аутор уџбеника је др Гордана Илић, с којом ћемо у овој години сарађивати кроз више сусрета, приредби и великих сценских догађаја.

Заједно листамо уџбеник и разговарамо о његовим деловима:

- насловна страна;
- карта за путовање;
- садржај;
- водич за путовање кроз чаробни свет музике (ученицима се објасне сви знаци који их са сигурношћу воде кроз уџбеник);
- поздравна реч ауторке;
- области: „Најлепше песме“, „Веселе игре“, „Тајне свирања“, „Чаролија слушања музике“ (прелиставамо, разговарамо о лепоти илустрација, захтевима који су знацима обележени, лакоћи и једноставности које су карактеристика овог уџбеника);
- списак песама са компакт-диска...
- Оно што је најлепше и најзначајније јесте други компакт-диск који смо добили уз наш уџбеник а који садржи 11 певачких вежби и 11 инструментално обрађених музичких вежби и 20 песама. Диск ће нам помоћи да постанемо прави певачи, познаваоци лепе, квалитетне музике, уз њега ће деца прецизно моћи да отпевају и одсвирају одређене тонове. Певачке вежбе – вокализе су гаранција и једини прави корак да се добро савлада и изведе свака песма и осети прави доживљај лепог и успешног извођења музике. Унапред се радујем вашим заједничким наступима на свим одељенским, школским, па и такмичарским манифестацијама. Само напред, освајајте сигурним корацима „Чаробни свет музике“.



Главни део часа (20 минута)

„Ен тен тини” (уџбеник стр. 40) спада у ред бројалица с необичним, смешним, допадљивим, ритмичним текстом. Као и све друге бројалице, изговара се на једном тону, а покрет руком означава основну јединицу за бројање.

Бројалице на занимљив начин помажу у остваривању васпитних, образовних и практичних задатака у области музичког васпитања и то:

- васпитни задаци остварују се учењем поштовања правила која важе за сву децу у игри;
- образовни задаци остварују се разумевањем трајања тона, спорог, умереног и брзог темпа, овладавањем способности одржавања задате интонације тона и развијањем способности ритмичног извођења текста;
- практични задаци огледају се у корелацији са развијањем говора (правилном изговарању речи, поделом на слоге), и корелацији у изражавању покретом (кординацији покрета и усклађивању покрета са ритмом и садржајем бројалице).



„Ен тен тини” је посебно занимљива бројалица јер се изговара у четвртинама и осминама, а деца је разбрајају само у четвртинама, док свирање на ритмичким инструментима може да буде у више варијанти.

На овом часу учимо само текст и ритам бројалице да би се проверила и евидентирала музичка прецизност ученика. (Листа евидентирања музичких способности ученика налази се у прилогу.)

Мотивишемо ученике да што јасније и наглашеније изговарају сваку реч узимајући ваздух на нос после два такта, да би се навикавали на правилно дисање.

Бројалица се изговара више пута, са циљем да се текст што правилније изговори, да би се подстакла ритмичка и мелодијска прецизност и да учитељ/учитељица стекне увид у њу код сваког детета.

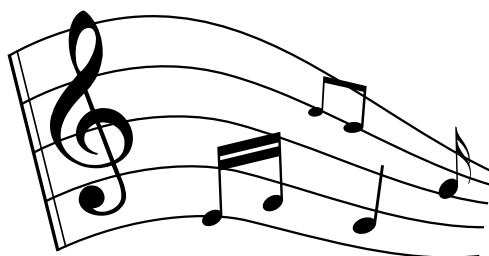
Завршни део часа (20 минута)

Краћи разговор о важности потребе људи да емоције и стања изразе певањем, играњем, покретом, звуком. Колико је важно производити звук, толико морамо мислити и на његову јачину. Колико потребна јачина прија, толико је по здравље људи штетна прегласна музика, бука, вика. Трудићемо се да научимо како да препознамо буку, да је сведемо на праву меру и да нама и свима који слушају прија јачина говора или певања. Од карактера песме зависи и јачина, али ћемо се ми бавити лепом и пријатном музиком за уши и целокупно здравље. Колико је важно да се чују звуци, толико и тишина свима прија јер има лековито дејство. Провера музичких способности ученика применом кратких мелодијских мотива са текстом (вежба „Понови реч”).

Сваки ученик такође може да одговори на питање постављено у кратким и једноставним музичким фразама „Ко је то”? Ко те воли?... Очекује се мелодијски одговор сваког ученика (дат кроз исту музичку фразу да би се уочила и евидентирала музичка способност детета). Дозвољено је и да неко од ученика пева песму по слободном избору.

Изглед табле

ЧАРОБНИ СВЕТ МУЗИКЕ, др Гордана Илић Музичка култура за први разред



Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ

Препознавање бројалице; препознавање мелодије и текста песме; заједничко музицирање у одељењу – певање песме по слуху уз пратњу инструмента или уз матрицу; способност ученика за слушање музичког дела и певање по слуху; музикалност и ритам; импровизовање покрета на задати ритам; игре са певањем; заједничко музицирање током игре.

(Само)евалуација часа

Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно-конструктивно
Врло добро (75–89%)	Натпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	2.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике, музичке игре, слушање музике
Наставна јединица	БРОЈАЛИЦА „КО ПРЕ ДО МЕНЕ“
Врста (тип) часа	Обрада
Облици рада	Фронтални, индивидуални, групни, у паровима
Наставне методе	Дијалогска, илустративно-демонстративна
Наставна средства	Инструмент, уџбеник, приручник, компакт-диск, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Ученици треба да стекну навику да се распевају на почетку часа, да слушају музику, да умеју да отпевају песму по слуху и да разликују и прате ритам. Оспособљавање ученика да користе радни уџбеник.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – пева по слуху музику различитог садржаја и расположења; – објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; – објасни својим речима утиске о слушаном делу; – правилно изговара текст у задатом ритму и да примењује договорена правила понашања у групном певању и свирању.
Кључни појмови	Уџбеник, правилно дисање, извођење, говорна бројалица, музика
Активности учитеља	Подстицање ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање. Усмеравање ученика на важност правилног дисања.
Активности ученика	Посматрају, описују, закључују, усвајају, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике и импровизацијом покрета.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд;
Корелација	Српски језик, Физичко васпитање, СОН, Чуvari природе, Народна традиција

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА



Уводни део часа (5 минута)

Након извођења бројалице „Ен тен тини” следи распевавање помоћу нумере бр. 1 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 1 пример 1). Вокализа (кратка мелодијска вежба) има функцију да припреми глас за прецизније и изражајније извођење музике певањем. Вокализе још омогућавају проширивање обима гласа, уједначавање боје вокала и регистара, а с временом и сталним коришћењем решавају се мелодијски и ритмички проблеми. Сви спортисти се пре мечева загревају кондиционим вежбама, доводећи своје тело у стање у ком лакше и безболније подноси напор утакмице. Велики, познати, професионални певачи раде на сталном неговању и оснаживању својих гласовних капацитета.

Пре него што кренемо са распевавањем, потребно је деци указати и на правилно дисање. Ту се мисли на правилно држање тела.



И код стојећег и код седећег положаја ђака најважније је да кичмени стуб буде прав како би дијафрагма имала чврст ослонац. Веома је битан и положај руку. И код стојећег и код седећег положаја руке морају да буду опуштене и да су уз тело. Ваздух се узима кроз нос и са шумом како би учитељ/учитељица били сигурни да су ученици правилно извели задатак (учитељ/учитељица морају да демонстрирају правилно дисање, а ученици исто то да понове). Током времена, када ученици савладају узимање ваздуха на нос, изоставља се шум.

После датих упутстава о техници дисања, прелази се на извођење музичке вежбе бр. 1. Учитељ/учитељица прво пусти снимак са компакт-диска, скрене пажњу ученицима да мелодију и текст изведу на исти начин како то певачица чини на компакт-диску. Вежбу поновити колико пута треба, сходно добијеном резултату током првог покушаја.

Главни део часа (20 минута)



Ученик се упознаје са Дигиталним уџбеником и могућношћу да код куће сам уз овај уџбеник изводи песме научене на часу. Дигитални уџбеник страна 22 бројалица „Ен, тен, тини”, матрица



Обрада бројалице „Ко пре до мене” као говорне бројалице (уџбеник, стр. 42). Изаћи у природу или на полигон за игру.

Учитељ/ица прича причу и показује вежбе дисања. Деца стоје у кругу око учитеља/ице поред које/г се налази затворена кутија пуна слаткиша или било шта друго. Следи прича: „Била једном једна маца која се звала Белка, али то није била обична маца која само преде и мјауче.” Питање: „Како то мачке мјаучу?” Опонашање и вежбе дисања – прво ћемо дубоко удахнути, па онда мјаукати као кад је маца тужна. А сада као кад је маца весела, а онда као кад је куца вија. На крају као кад се маца мази.

Прича се наставља: „Маца Белка је исто ово радила као и све обичне маце, али она је уз то – замислите, децо – причала са децом из улице у којој је живела, играла се са њима жмурке, па... Шта се још деца играју на улици?” (Набрајају игре.) „Чак је са децом и певала, онако како је умела. Маца Белка је била чаробна маца. Имала је чаробну кутију (показује на своју кутију) пуну изненађења. Шта су то изненађења?” (Деца одговарају.) „Само да знате, Маца Белка је певала деци песме. Једна од њих је ‘Ко пре до мене, доби нешто од мене’. Шта мислите, шта су деца онда радила?” (Сами објашњавају игру.) „Маца Белка је хтела да усрећи сву децу света, али није могла све сама да стигне. Мени је послала ову кутију и писмо у коме пише (учитељ/ица чита, а деца слушају):

„Драга учитељице (драги учитељу), чула сам да имате веома добре ђаке прваке, да вредно уче, да слушају Вас, маму, тату и да воле да се играју и да певају. Пошто не могу да стигнем у вашу школу да вас посетим, шаљем вам моју чаробну кутију пуну изненађења. Нека Ваши ђаци певају и играју моју игру, а Ви уместо мене наградите оне најбрже, оне који лепо певају и оне који су добри и послушни. Поздрав, маца Белка.“



Најава наставне јединице: „Хајде да послушамо мацу Белку и да играмо игру ‘Ко пре до мене’! Прво морамо пажљиво да чујемо како певачица Ивана пева ову песму.” Слушање нумере са компакт-диска 1/18.

Песма се учи према методичким препорукама из Приручника. Прво текст у задатом ритму, затим мелодија, рад на тежим мелодијско-ритмичким местима, а затим давање описа игре и упутстава за интерпретацију.

Опис игре: Деца стоје у кругу доста удаљена од учитеља/учитељице који су на средини круга и поред којих је тзв. „чаробна” кутија. Прво пева учитељ/учитељица, а задатак деце је да брзо ходају или трче (договор) према њему. Дете које прво стигне добија као награду слаткиш, остаје у кругу са учитељем/учитељицом да заједно певају песму за нову игру, а остала деца се враћају на почетно место. Свако дете које у игри прво стигне добија слаткиш, остаје у кругу да пева. Игра се наставља док год сва деца не добију слаткиш.

Стварање покрета може се извести плескањем, а затим уз корачање на сваку четвртину. Какве бисмо још покрете могли изводити? (Деца сама осмишљавају.)

Ако се изводи у учионици, песму изводити уз плескање, а затим уз корачање на сваку четвртину.

Завршни део часа (20 минута)

Прилог: „Бодљикаво прасе”, Артур Шопенхауер

Лепо понашање се често назива бонтон.

Бонтон представља скуп правила о пристојном понашању у друштву. Означава фино понашање и леп начин изражавања добро васпитаних и образованих људи. Ова правила се разликују у различитим друштвеним срединама и подложна су променама. Реч бонтон потиче од француског термина *bon ton*, што значи добар тон, отмено држање.

Бонтон означава правила лепог и пристојног понашања у свакодневном животу. Представља смернице понашања за све, увек и свуда. Текуће потребе људи захтевају стално мењање, усавршавање и прилагођавање бонтона. Сврха бонтона није да спутава људе већ треба да се прилагоди ситуацији и атмосферу чини пријатном. Уважавање правила понашања на неким местима показује да их поштујемо (на пример позориште, црква и сл.). Основне норме лепог понашања доводе до хармоничних међуљудских односа. Бонтон који би био применљив свуда на свету не постоји, али постоје правила чије поштовање човека дефинише као хумано и разумно биће. Великим делом бонтон се базира на традицији.

(Дужину и садржај текста о бонтону прилагодити ученицима.)

И приликом слушања музике треба поштовати правила лепог понашања, о чему ћемо више причати на следећем часу.

Изглед табле (уколико се наставна јединица изводи у учионици)

ЕН ТЕН ТИНИ САВА РАКА ТИНИ
САВА РАКА ТИКА ТАКА БИЈА БАЈА БУФ.
У ЛАВОРУ ВОДА БУЋКА,
ПАТАК ВИЧЕ КВЕ КВЕ КВЕ
А У БАРИ ЖАБА ПУЋКА
И СВЕ КРЕЧИ; КРЕ, КРЕ, КРЕ
СКОЧИ ЖАБА ПА ГА ШЧЕПА,
УХВАТИ ГА ЗА ВРХ РЕПА
ЕН ТЕН ТИНИ САВА РАКА ТИНИ
САВА РАКА ТИКА ТАКА БИЈА БАЈА БУФ.
ИЗ ЛАВОРА ВОДА „ПУФ“
ЛОВИШ!!!

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

Познавање бројалице; познавање мелодије и текста песме и заједничко музицирање у одељењу – певање песме по слуху уз пратњу инструмента или уз матрицу; способност ученика за слушање музичког дела и певање по слуху; музикалност и ритам; импровизовање покрета на задати ритам; игре са певањем; заједничко музицирање током игре.

(Само)евалуација часа

Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно-конструктивно
Врло добро (75–89%)	Надпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

Прилог 1

Напомена: Позвати се на прилог у самом току припреме.

„БОДЉИКАВО ПРАСЕ”, Артур Шопенхауер

Кад му је хладно, бодљикаво прасе тражи другу бодљикаву прасад да леже заједно, да се збију јер им је тако топлије.

Да немају бодље, то би било лако, али бодљикава прасад имају дуге и оштре бодље. Када се збију у гомилу, боду једно друго. То није добро. А није добро ни кад им је хладно. Зато се бодљикава прасад дуго муче док не нађу неко згодно растојање: да буду једно уз друго, а да се не боду. То растојање представља ЛЕПО ПОНАШАЊЕ.

То је ЛЕПО ПОНАШАЊЕ: да ја не повредим тебе, да ти не повредиш мене, да помогнемо једно другом, да и мени и теби буде добро.

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	3.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике, слушање музике
Наставна јединица	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ „ЗДРАВО, ВОЈСКО” – ДЕЧЈИ МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ
Врста (тип) часа	Обрада
Облици рада	Фронтални, индивидуални, групни, у паровима
Наставне методе	Дијалогска, текстуална, метода стваралачког рада, дигитални уџбеник.
Наставна средства	Инструмент, уџбеник, приручник, компакт-диск; дечји ритмички инструменти
Циљ часа	Проширивање знања и искустава из области музике упућивањем на постојање ритмичких инструмената. Настављање рада на ритмичкој и мелодијској прецизности. Развијање љубави, интересовања, музичке осетљивости и креативности. Координација покрета при ритмичком музицирању.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – направи дечје ритмичке инструменте; – објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; – ствара звучне ефекте, покрете уз музику, мању ритмичку целину помоћу различитих извора звука, ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука.
Кључни појмови	Дечји инструменти, ритмички инструменти, прецизност, слушање музике
Активности учитеља	Подстицање ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање.
Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике”, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд
Корелација	Српски језик, Свет око нас, Физичко васпитање

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА



Уводни део часа (5 минута)



Учитељ/учитељица започињу час распевавањем помоћу нумера бр. 1 и 2 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 1 примери 1 и 2), па настављају демонстрирањем музичких дечјих ритмичких инструмената: штапићи, звечке, мали бубањ, триангл... Употребом појединачних инструмената, уз певање, ученици очигледно усвајају ефектност коришћења инструмената; ритмичност, динамичност и енергичност коју ови инструменти унесу у песму.

- „Бубањ зове” – „Здраво, војско” – бубањ,
- „Срећа ћака првака” – звечке.

Дозволићемо деци да узму у руке дечје ритмичке инструменте и пробају их.

Позивамо децу да уз помоћ родитеља направе или обезбеде свој први музички инструмент. У нашем уџбенику (на странама 48, 49 и 50) дивним илустрацијама ојачава се мотивација ученика да направи свој инструмент.

Он се може лако и обезбедити бар што се штапића тиче (две бојице, кинески штапићи за храну, дашчице од паркета, картон са ролни папирних убруса...).

Главни део часа (20 минута)



Дигитални уџбеник „Ен тен тини” стране 20 и 27

Ученицима пустити музички пример из Дигиталног уџбеника и вежбати извођење бројалице уз матрицу - ДУ страна 22

У примеру на страни 27 су обележена места на којима ученици треба да одсвирају ритмичку пратњу.



За стицање искуства у свирању на ритмичким инструментима користићемо бројалицу „Ен, тен, тини” (уџбеник стр. 51).

За изговарање текста у ритму или певање неке дечје песме уз пратњу инструмента, погодна је да деца стекну искуство у свирању јаког тактног дела у такту 2/4 – свирање прве четвртине у такту. Довољно је да овај захтев ученици савладају у прва два двотакта, па да са успехом изведу целу пратњу.

Када су колективно и појединачно савладали бројалицу у двочетвртинском такту (значи понови се више од пет пута текст бројалице уз ритмичку пратњу једног инструмента) можемо комбиновати инструменте.

Први ред може ударати у штапиће сваку четвртину.

Други ред користи звечке за сваку прву четвртину у такту а трећи ред удари у бубњић после два двочетвртинска такта.

Бројалица „Ен, тен, тини”, као и свака друга бројалица или песма се могу извести и уз неки други инструмент.

Завршни део часа (20 минута)

Пошто је све време потенцирано да морамо пажљиво слушати кад се пева по редовима, цело одељење или соло, дошао је тренутак да се објасни шта подразумева пажљиво слушање музике. Лекција „За чаролију слушања музике потребна је пажња” (стр. 58.) намењена је овом часу.

Слушање музике је активан психички процес који подразумева емоционални доживљај, богат телесни доживљај и мисаону активност. Циљ наставног процеса у области слушања музике јесте да код ученика развије капацитет пажње и способност активног слушања (са задатком), чиме се развија и музичка меморија. Да би се циљ развио, морамо поштовати правила слушања музике почевши од учионице.

- Седи мирно на свом месту.
- Не причај док музика траје.
- Руке држи на клупи или крилу и немој их ничим запошљавати.
- Не реагуј бурно и не коментариши то што слушаш док музика траје.
- Прати музику и налоге учитеља/учитељице (уочавај који инструмент чујеш, колико гласова чујеш, на шта те звуци подсећају, сети се где си чуо ту исту мелодију, да ли се нека музика (музичка фраза) понавља....
- Не утишавај, не дозивај, не умируј никога – учитељ/ица ће сам/а реаговати.
- Уколико ти се то што слушаш допало, кад се све заврши можеш аплаудирати. Дугим аплаузом се на концертима тако поручује да би желео/ла да још слушаш музику – јер ти је оно што си чуо/ла пријало.
- Што се тиче концерата (музика уживо) постоје посебна правила када се аплаудира да се не би музичари ометали док траје цело извођење.
- Провера представљених правила на слушању песме „Здраво, војско!” (уџбеник стр. 59, компакт-диск 1 пример бр. 21).

Слушање песме „Здраво, војско!” (уџбеник стр. 59).

За све композиције које су предвиђене за слушање у првом разреду могу се поставити четири типска питања:

1. Ко изводи композицију? (**оркестар, солиста и хор**)
(Не мисли се на име извођача, него на то да ли је реч о гласу, инструменту или саставу.)
2. Којом брзином се свира или пева композиција?
(Одредити да ли је темпо брз или спор.) (**У питању је корачница, па је темпо карактеристичан за овакве мелодије – сматрамо га умереним.**)
3. Којом јачином се изводи композиција?
(Одређивање јачине у оквиру јако – тихо.)
(**Корачница је прилично гласна, јер се масовно изводи, самим тим је јака.**)
4. Какав је карактер композиције?
(Мисли се на утисак који је дело оставило на ђаке – весело, тужно, нежно...)
(**Карактер корачнице је весео.**)

„Здраво, војско оштрих оловака” је корачница коју деца веома воле и којој се сви радују. Прво слушамо песму, затим своју раздраганост изразимо пљескањем да бисмо приликом последњег слушања марширали у ритму.

Рад према дидактичко-методичкој апаратури на 59. стр. у уџбенику.

Изглед табле

ДЕЧЈИ РИТМИЧКИ МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

Познавање бројалице; познавање мелодије и текста песме и заједничко музицирање у одељењу – певање песме по слуху уз пратњу инструмента или уз матрицу; способност ученика за слушање музичког дела и певање по слуху; музикалност и ритам; импровизовање покрета на задати ритам; игре са певањем; заједничко музицирање током игре.

(Само)евалуација часа

Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно-конструктивно
Врло добро (75–89%)	Натпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

Прилози

Напомена: Позвати се на прилог у самом току припреме.

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	4.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике, музичке игре и слушање музике
Наставна јединица	ОБНАВЉАЊЕ БРОЈАЛИЦА
Врста (тип) часа	Комбиновани
Облици рада	Фронтални, индивидуални и групни
Наставне методе	Дијалoшка, илустрaтивно-демонстрaтивнa
Наставнa средствa	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичкa културa зa први рaзред основне школе, Фрескa, Београд; компакт-диск, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Развијање љубави, интересовања, музичке осетљивости и креативности. Развој колективизмa и социјалних односа. Развој маште и стваралачких способности ученикa. Продубљивање и доживљавање музике. Навикавање ученикa нa „вокализе“, распевање и припремање гласa зa певање.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – се распева нa почетку часа, слуша музику, да уме да отпева песму по слуху, и да разликује и прати ритам.
Кључни појмови	Певачкa вежба, бројалицa, говорнa бројалицa
Активности учитеља	Подстицање ученикa нa активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање нa инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање.
Активности ученикa	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенцијa зa целоживотно учење, дигиталнa компетенцијa, естетичкa компетенцијa, зa одговорно учешће у демократском друштву, зa одговоран однос према здрављу
Литература зa ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичкa културa зa први рaзред основне школе, Фрескa, Београд
Корелацијa	Српски језик, СОН, Чувари природе, Народнa традицијa

Уводни део часа (5 минута)



Упознати ученике да у дигиталном уџбенику постоје певачке вежбе и да могу код куће вежбати и сами.



Изложба дечјих инструмената (вероватно заједничких, породичних радова). Ретко које дете донесе само штапиће, обично су ту и звечкице и бубњићи на шерпицама. Дозволимо деци да се диве, коментаришу, испробају унструменте и радују се звуцима које тада произведу.

Распевавање помоћу нумера бр. 1 и 2 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 1 примери 1 и 2).

Главни део часа (20 минута)



Користити музичке примере дате у Дигиталном уџбенику на страни 22



Обнављање бројалица „Ен, тен, тини“ и „Ко пре до мене“ као говорне бројалице уз пратњу једног ритмичког инструмента – штапића.

Бројалица „Ен, тен, тини“ (стр. 51) погодна је за учење свирања на ритмичком инструменту јер је њен први део у четвртинама и захтева пратњу у истим ритмичким вредностима. То значи да изговарање ЕН, ТЕН, ТИНИ у исто време прати и свирање у четвртинама. Након тога, изговарају се речи САВА, РАКА у осминама, а музичка пратња је у четвртинама. Овај такт требало би издвојити и посебно увежбати. Следећи проблем је изговор речи БУФ и ТРУФ. Наиме, оне се изговарају у четвртинама и поред себе имају и четвртинску паузу. То је нови моменат када се свира, а ништа се не изговара. Зато би ова два такта требало издвојити и посебно увежбати. На крају рада неопходно је у целини извести пратњу за бројалицу „Ен, ден, тини“. Овај захтев прво изводе појединци па групе. За групно извођење потребно је да учитељ/ица уради диригентски покрет за почетак свирања.

У прва два реда уписани су знаци за свирање штапићима, док је уписивање ових ознака у следећа три реда задатак за ученике. Бројалица „Ен, тен, тини“ може да се изведе не само уз пратњу штапића већ и звечки и малог бубња

Бројалица „Ко пре до мене“ (стр. 42) лака је, кратка, интересантна деци. Прво се може извести плескањем, а затим корачањем уз сваку четвртину.

Користимо штапиће у преосталим варијантама: у пару, тројкама, по редовима, произвољно формираним групама.

Завршни део часа (20 минута)

Слушање музике – анализа песме „Игра“ (уџбеник стр. 60, компакт-диск 1/22).

Рад према дидактичко-методичкој апаратури на 60. стр. у уџбенику и општим упутствима из Приручника.

Изглед табле

ХАЈДЕ ДА СЕ ИГРАМО МУЗИКУ ДА ЦРТАМО
 ДА ТОНОВЕ ПРАТИМО ДОК ПЕВАМО
 УЗЛАЗНИ ТОНОВИ ЈЕДНА ЦРТА ГОРЕ /
 СИЛАЗНИ ТОНОВИ ЈЕДНА ЦРТА ДОЛЕ \

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

Познавање бројалице; познавање мелодије и текста песме и заједничко музицирање у одељењу – певање песме по слуху уз пратњу инструмента или уз матрицу; способност ученика за слушање музичког дела и певање по слуху; музикалност и ритам; импровизовање покрета на задати ритам; игре са певањем; заједничко музицирање током игре.

(Само)евалуација часа

Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно-конструктивно
Врло добро (75–89%)	Надпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	5.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике и слушање музике.
Наставна јединица	„СРЕЋА ЋАКА ПРВАКА“
Врста (тип) часа	Обрада
Облици рада	Фронтални, индивидуални и групни у паровима
Наставне методе	Дијалогска и илустративно-демонстративна.
Наставна средства	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Развијање љубави, интересовања, музичке осетљивости и креативности. Развој колективизма и социјалних односа. Развој опште културе и понашања, пажње и брзине реаговања. Увођење ученика у разумевање и доживљавање лепог. Развој маште и стваралачких способности ученика. Продубљивање и доживљавање музике. Усвајање текста по слуху и изражајно певање.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – научи поступно песму по слуху, што ће им омогућити да је правилно, интонативно, ритмички и мелодијски изведу и певају са радошћу. – стекне навику да слуша музику, да уме да отпева песму по слуху, да научи да свира ритам, да разликује ритам, да научи да импровизује музику покретима тела и ликовно је изрази.
Кључни појмови	Певачка вежба, уџбеник, песма, композиција
Активности наставника	Подстиче ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање.
Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд
Корелација	Српски језик, СОН, Народна традиција

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА

НАДЕШЕ ПЕСМЕ

СРЕЋА ЋАКА ПРВАКА

Певам, цртам,
пишем, бројим,
учим вредно
сваки дан.

Волим школу,
све другаре
и зато сам срећан.

Текст: Г. Илић
Музика: Г. Илић

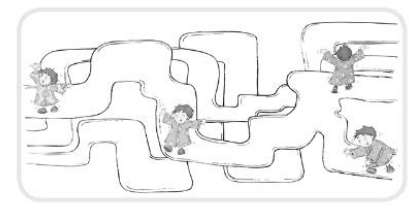


8

ЧАРОЛИЈА СЛУШАЊА МУЗИКЕ

КИНЕСКИ ПЛЕС

Повежи групу играча.



Да ли је музика „Кинеског плеса“:

ТУЖНА ВЕСЕЛА

Обој балон на којем пише тачан одговор.

61

НАДЕШЕ ПЕСМЕ

ПЕВАЧКЕ ВЕЖБЕ

Ако желиш што лепше да певаш, мораћеш да радиш певачке вежбе. То нису обичне вежбе, то је чаролија. Оне помажу да се лакше упознаш са певачким дисањем, правилним певањем тонова и изговарањем гласова. Имају и моћ да твој глас сваки даном после вежбања постане све сигурнији и гласнији.

Помоћ у извођењу певачких вежби пружиће ти учитељ/учитељица, а и наш компакт-диск.

Певачка вежба број 1, пример број 1

Видиш да није ништа тешко. Наша певачица Ивана ти је показала како и када треба да отпеваш речи **моја мама**. Док вежбаш, прво певај са Ивановом, а после се охрабри и певај само уз музичку пратњу.

22

НАДЕШЕ ПЕСМЕ

Када савладаш пример 1, учитељ/учитељица ће ти представити следећи пример:

Певачка вежба број 1, пример број 2

Овај пример је мало дужи и тежи, али ћеш ти успети да га научиш. Остале певачке вежбе радићеш на сваком следећем часу. Слушај савете учитеља/учитељице и сигурно ћеш овладати правилним певањем.

Да ли у певачкој вежби број 1 певачица пева непрекидно?

ДА – НЕ
(Заокружи тачан одговор.)

Питај учитеља/учитељицу да ли су они певали певачке вежбе када су били ученици.

23

Уводни део часа (5 минута)



Упутити ученика да певачке вежбе може користити самостално:
Дигитални уџбеник, страна 13



Распевавање помоћу нумера бр. 1, 2 и 3 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр 1 примери 1 и 2 и певачка вежба бр. 2 пример 1).

Главни део часа (20 минута)



Дигитални уџбеник, страна 6 - „Срећа ћака првака” песма и матрица са караоком - служи за вежбање са наставником или самостално
Дигитални уџбеник страна 32 - П. И. Чајковски „Кинески плес”

Певање је најприступачнији вид музичког извођења. Певањем песама ученици побољшавају ритмичку и мелодијску прецизност, меморију, покретљивост гласа, развијају креативност и на деци примерен начин стичу знања и из других предмета. Такође, колективно певање код ученика развија толеранцију и осећај припадности заједници.

За обраду песме по слуху, потребно је увести децу у ритам шеме која ће се редовно примењивати када се песма обрађује на овај начин.

После распевавања ученика следи:

Учитељ/учитељица интерпретирају песму „Срећа ћака првака” (уџбеник стр. 8) или је емитују са компакт-диска 1/1.

Усвајање текста и ритмичко-мелодијске основе



Посебну пажњу обраћамо на изговарање крајева речи. Неопходно је инсистирати да ученици чврсто изговарају сугласнике, на пример: ПЕВАМ, ЦРТАМ, ПИШЕМ, БРОЈИМ, УЧИМ, ДАН, ВОЛИМ, САМ, СРЕЋАН.

Такође је од велике важности да се текст изговара у ритму у коме се песма и пева. Прво учитељ/учитељица кажу текст, а онда га у истом ритму ученици понове.

По истом принципу учимо и мелодију. Учитељ/учитељица певају мелодијску фразу, коју ученици понављају. Све се парцијално обради, а ученици хорски понављају делове песама.

Увежбавање тежих ритмичко-мелодијских места:

У овој песми се не очекују проблеми у интерпретацији ученика јер нема посебно тешких ритмичко-мелодијских делова. Уколико деци ишта представи проблем, користимо методу наменских вокализа, где се мелодијска фраза понавља кроз занимљив текст, који се више пута понавља.



Давање упутстава у погледу интерпретације:

Психолошко тумачење текста диктира и начин извођења песме. Зато ће се на овој песми експериментисати са интерпретацијама: весело, тужно, динамично, споро... да би ученици и убудуће анализирали начин певања и да би их тако озбиљан приступ свакој песми наводио на промишљено, правилно, коректно певање. Песма „Срећа ћака првака“ захтева радост у певању.

Завршни део обраде песме предвиђа заједничко певање уз инструменталну пратњу или уз снимљен аранжман –матрицу песме.

Завршни део часа (20 минута)

Слушање музике – анализа композиције „Кинески плес“ (уџбеник, стр. 61 и компакт-диск 1/23). Рад према дидактичко-методичкој апаратури на 61. стр. у уџбенику и општим препорукама из Приручника.

Изглед табле

Обрада песме „Срећа ћака првака“.
Слушање музике – анализа композиције
„Кинески плес“.

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

Познавање бројалице; познавање мелодије и текста песме и заједничко музицирање у одељењу – певање песме по слуху уз пратњу инструмента или уз матрицу; способност ученика за слушање музичког дела и певање по слуху; музикалност и ритам; импровизовање покрета на задати ритам; игре са певањем; заједничко музицирање током игре.

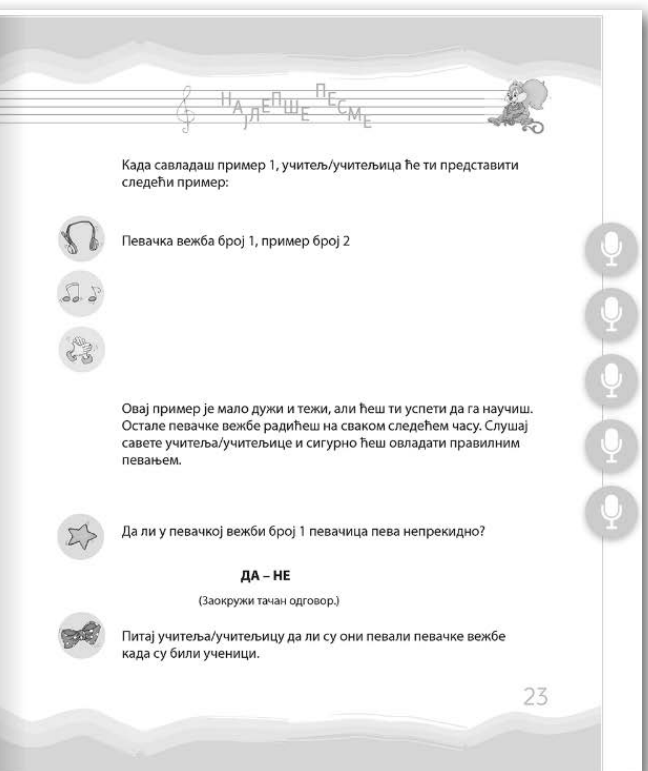
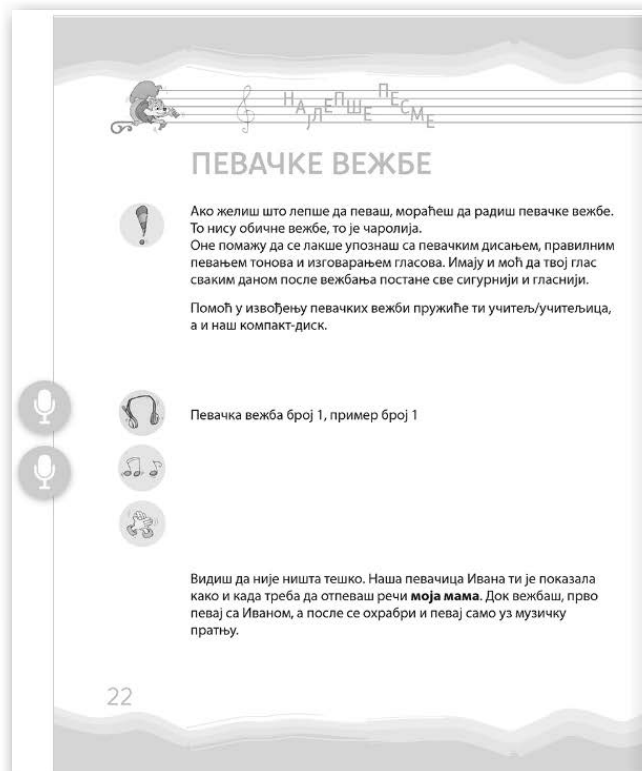
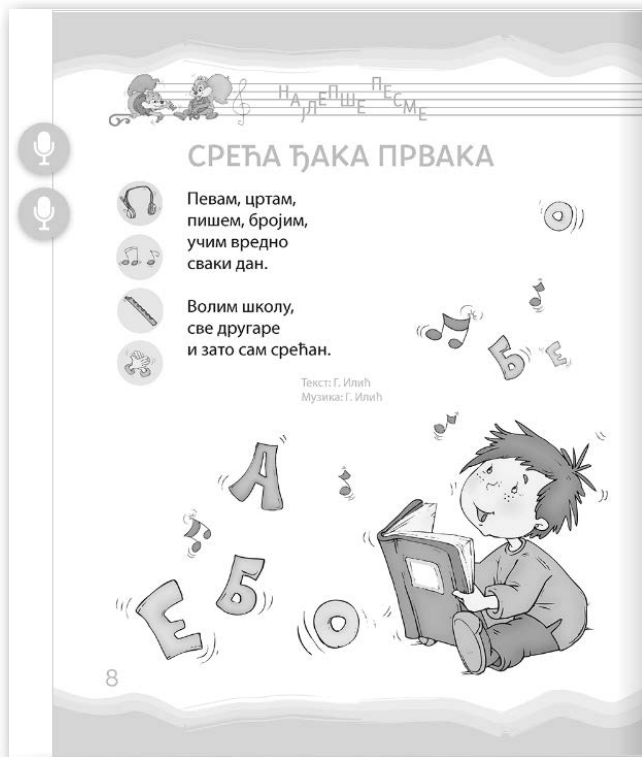
(Само)евалуација часа

Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно- конструктивно
Врло добро (75–89%)	Надпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	6.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике, музичке игре и слушање музике
Наставна јединица	„СРЕЋА ЂАКА ПРВАКА” – НАПРАВИ СВОЈ ИНСТРУМЕНТ
Врста (тип) часа	Комбиновани
Облици рада	Фронтални, индивидуални, у паровима и групни
Наставне методе	Дијалошка, илустративно-демонстративна
Наставна средства	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике”, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Развијање љубави, интересовања, музичке осетљивости и креативности. Развој колективизма и социјалних односа. Развој опште културе и понашања, пажње и брзине реаговања. Продубљивање и доживљавање музике. Усвајање текста по слуху и изражајно певање. Свирање на дечјим ритмичким инструментима. Свирање такта и ритма. Оспособљавање за активно слушање музике и за изражавање музичког доживљаја
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – пева по слуху уз покрет народне и дечје песме, музичке игре; – примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању.
Кључни појмови	Распевавање, песма, бројалица, певање.
Активности учитеља	Подстицање ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање.
Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике”, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд
Корелација	Српски језик, СОН, Чувари природе, Народна традиција

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА



Уводни део часа (5 минута)



Упутити ученика да певачке вежбе може користити самостално:
Дигитални уџбеник, страна 13

Дисање и дикција при певању – вежбе за почетнике
Код певања је најбитније правилно дисање.

ПРИПРЕМНЕ ВЕЖБЕ:

Хајде да мало вежбамо узимање ваздуха отвореним устима:

УДИСАЊЕ ВАЗДУХА.

Кад се ујутру пробудимо зевамо...

Како дувамо балон...

Кад смо жалосни или нам је досадно, уздишемо:ааааааах...

Задржавајмо дах.

Скрећемо пажњу да приликом удисања ваздуха не дижемо рамена.

КРЕНИМО РЕДОМ СА ВЕЖБАЊЕМ ДИСАЊА:

Учитељ/учитељица демонстрирају узимање ваздуха тако што десну руку ставе на стомак, а леву на леђа у висини десне руке. Онда удахну дубоко ваздух на нос, са шумом, као да миришу неки најлепши цвет. Притом не дижу рамена. Правилан удисај доводи до раздвајања руку. Да би ученици још боље схватили почетак певачког дисања, учитељ/учитељица предлажу ђацима да код куће легну на кревет, ставе новине или неку књигу са малим бројем страница на стомак и почну да дишу. Приликом ове активности, видеће како им се креће стомак. Овакво кретање стомака током дисања потребно је да се догоди и када ученици седе или стоје. Ако на овакав начин дишу, и у седећем и у стојећем положају доћи ће до тога да им се руке око струка растављају. Ученике треба обавестити и да узимање ваздуха треба да траје три секунде, које се броје у „себи“.

Следећи корак у учењу певачког дисања јесте задржавање ваздуха. Ваздух се задржава три секунде. Потом се полако испушта на слово Ф. Испуштање ваздуха учитељ/учитељица пореде са дувањем у пламен свеће који не сме да се угаси или дување у врућу супу. Испуштање ваздуха траје најмање три секунде, а може и више. Сваки од елемената узимања певачког дисања вежба се посебно – удисање, задржавање ваздуха и издисање. Након тога следи целовит поступак.

АКО ЖЕЛИМО ПРАВИЛНО И ЈАСНО ДА ИЗГОВАРАМО ТЕКСТ ДОК ПЕВАМО, МОРАМО ВОДИТИ РАЧУНА О АКТИВНОСТИМА ГОВОРНИХ ОРГАНА: УСАНА, ЈЕЗИКА, ЗУБА, УСНЕ ДУПЉЕ. САРАДЊА СВИХ ОРГАНА ОБЕЗБЕЂУЈЕ ЈАСАН ИЗГОВОР ГЛАСОВА: САМОГЛАСНИКА И СУГЛАСНИКА.

Самогласници се лакше изговарају, па се стога већа пажња поклања сугласницима.

Примери за изговарање сугласника на крају речи:

Бубањ лупа: бум, бум, бум...

Звони звоно: бим-бом; бим-бом...

Звонце звони: цин, цин, цин...

Врабац пева: џив, џив, џив...



Хајде да вежбамо дуг изговор самогласника у склопу са сугласницима:

Свира труба: ту, ту, ту...

Голуб гуче: гу, гу, гу...

Птићи певају: ћију, ћију, ћију...

Распевавање помоћу нумера бр. 1, 2, 3 и 4 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 1 примери 1 и 2 и певачка вежба бр. 2 примери 1 и 2).

Главни део часа (20 минута)



Дигитални уџбеник страна 29 „Срећа ћака првака” певање песме уз караоку

Дигитални уџбеник страна 23 „Ко пре до мене” песму и матрицу користити за вежбање са ученицима, а касније ученици могу да их користе за самостално вежбање.



Утврђивање песме „Срећа ћака првака”.

За стицање искуства у свирању на ритмичким инструментима користимо песму „Срећа ћака првака” (уџбеник стр. 8) научену на претходном часу.

Прво ћемо ритмично изговорити текст. Само изговарање текста у ритму или певање ове песме уз пратњу инструмента погодна је да деца стекну искуство у свирању јаког тактног дела у такту 2/4 – свирање прве четвртине у такту. Довољно је да овај захтев ученици савладају у прва два двотакта па да са успехом изведу целу пратњу.

Када су колекти вно и појединачно савладали свирање у двочетвртинском такту, можемо комбиновати инструменте.

Први ред може ударати у штапиће сваку четвртину.

Други ред користи звечке за сваку прву четвртину у такту, а трећи ред удари у бубњих после два двочетвртинска такта.

„Срећа ћака првака” може се извести и уз неки други инструмент.

Завршни део часа (20 минута)

Обрада певане бројалице „Ко пре до мене” (уџбеник стр. 42).

На другом часу ученици су савладали литерарни текст и ритам бројалице. Током обраде мелодије за ћаке имамо само два захтева – треба да науче велику секунду наниже (тонови ми-ре) и малу секунду навише (тонови ми-фа). Као пратњу за ову композицију користити нумеру са компакт-диска 2/40.

Рад спроводити према дидактичко-методичкој апаратури на 42. стр. у уџбенику и општим упутствима из Приручника.

Изглед табле

Утврђивање песме
„Срећа ћака првака”.
Обрада певане бројалице
„Ко пре до мене”.

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

Познавање бројалице; познавање мелодије и текста песме и заједничко музицирање у одељењу – певање песме по слуху уз пратњу инструмента или уз матрицу; способност ученика за слушање музичког дела и певање по слуху; музикалност и ритам; импровизовање покрета на задати ритам; игре са певањем; заједничко музицирање током игре.

(Само)евалуација часа

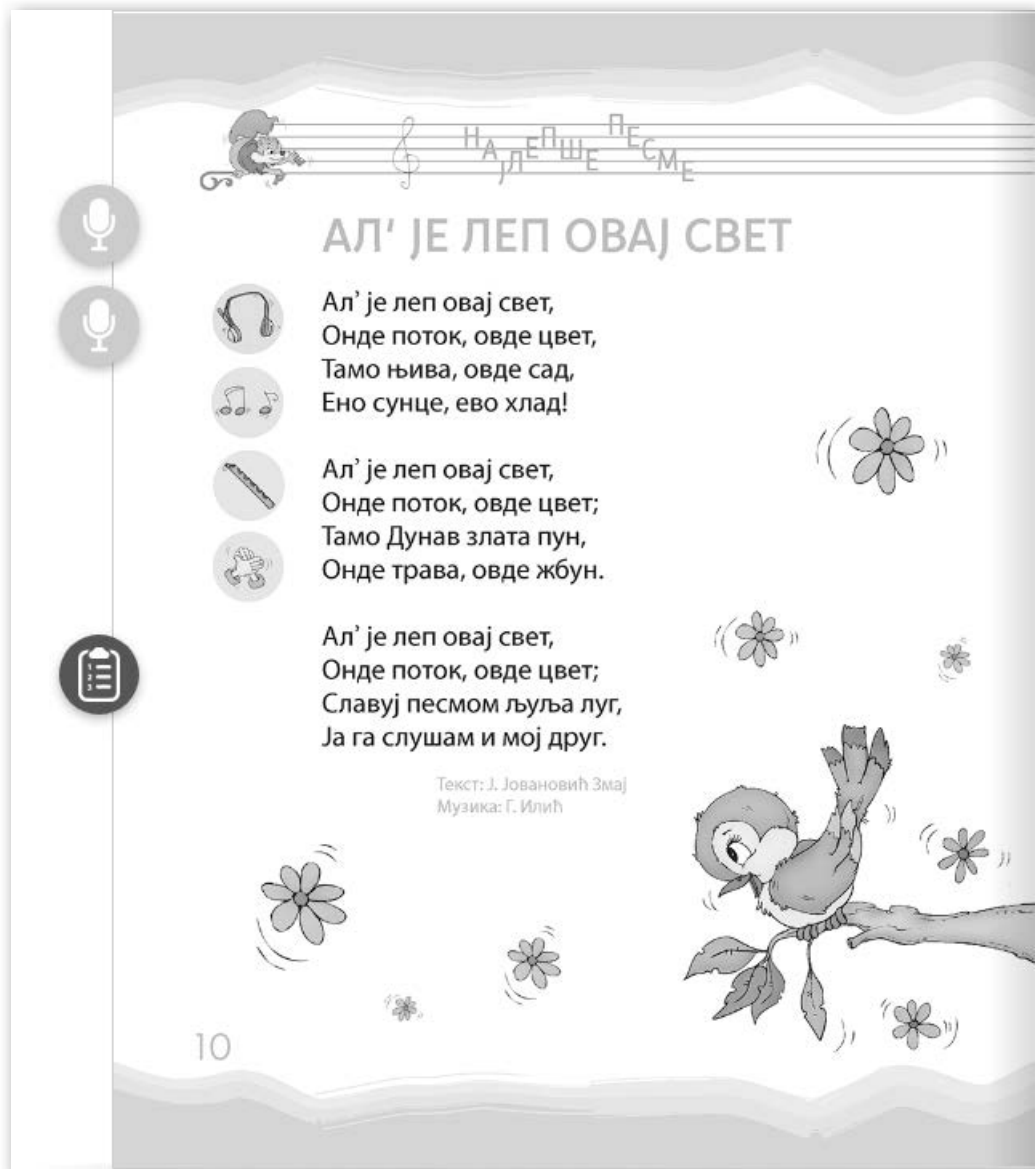
Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно-конструктивно
Врло добро (75–89%)	Надпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	7.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике, слушање музике
Наставна јединица	„АЛ’ ЈЕ ЛЕП ОВАЈ СВЕТ” (ТЕКСТ Ј. Ј. ЗМАЈ; МУЗИКА Г. ИЛИЋ)
Врста (тип) часа	Обрада
Облици рада	Фронтални, индивидуални, у паровима и групни
Наставне методе	Дијалогска, илустративно-демонстративна, метода стваралачког рада, дигитални уџбеник.
Наставна средства	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике”, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск
Циљ часа	Развој опште културе и понашања, пажње и брзине реаговања. Увођење ученика у разумевање и доживљавање лепог. Развој маште и стваралачких способности ученика. Продубљивање и доживљавање музике. Усвајање текста по слуху и изражајно певање. Свирање на децим ритмичким инструментима.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – објашњава својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; – разликује одабране звукове и тонове, певање/свирање; хор / један певач / група певача; оркестар / један свирач / група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; – препознаје музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у слушаном делу; – повезује музичко дело са њему блиским ситуацијама, врсту гласа и боју инструмента са карактером дела; – поштује договорена правила понашања при слушању музике.
Кључни појмови	Вокалне технике, певачка вежба, обрада песме, слушање музике, цртани филм, покрет
Активности учитеља	Подстицање ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у децијој игри и посматрање.

Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем. Упознају се са филмском музиком.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд
Корелација	Српски језик, СОН, Чувари природе, Народна традиција

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА



Уводни део часа (5 минута)



Подсетити ученике да певачке вежбе могу самостално да вежбају уз Дигитални уџбеник страна 13



„Ал’ је леп овај свет” (уџбеник, стр. 10) обрађује се у оквиру предмета Српски језик, те би зато било пожељно да се прво научи у оквиру тог предмета, а тек после у оквиру Музичке културе.

Играмо се асоцијација. На шта помислите када вам кажем: „Ал’ је леп овај свет”? (мама, школа, другарица, фудбал, палачинке...)

Утврђивање основних елемената вокалне технике и рад на певачким вежбама под нумерама 3, 4 и 7 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 2 примери 1 и 2 и певачка вежба бр. 4 пример 1).

Главни део часа (20 минута)



Наставник може музички пример ученицима пустити и из Дигиталног уџбеника страна 7.

Ученици самостално у школи или код куће слушају пример и решавају задатак

Слушамо песму CD1/2.

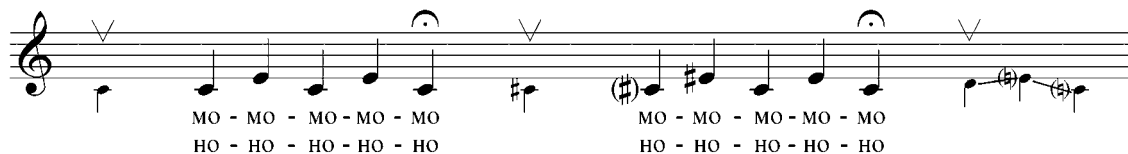
ТЕКСТ

Изговарамо текст песме. Док изговара текст, учитељ/учитељица обавезно тактира у темпу песме – ученици затим понављају текст. Посебна пажња се придаје изговору, јер се најчешће сугласници на крају рече негде „изгубе” – слабије се чују и разазнају. Зато се сугласници на крају речи „чвршће” изговарају: **АЛ’, ЛЕП, ОВАЈ, СВЕТ...** Тешкоће могу да задају и речи код којих су два сугласника један до другог, на пример: **СВЕТ, ОВДЕ, ОНДЕ...**

РИТМИЧКО-МЕЛОДИЈСКА ОСНОВА



Олакшавајућа је околност за мелодијско учење ове песме то што мелодију сваког стиха прво пева солиста, а потом одељењски хор. Затим, мелодијско кретање је претежно поступно, што је ученицима већ познато. Једини скок је са тона до – ми (с1 – е1). Овај скок може да се увежбава коришћењем наменске вокализе.



Ритмичка основа за ову песму доста је једноставна јер је састављена од четвртина и осмина. Ученици су се већ сусрели са осминама учећи бројалицу „Иде маца око тебе”.



ИНТЕРПРЕТАЦИЈА

Као што назив песме каже, тако и литерарни садржај и мелодија упућују на раздраганост и динамику у оквиру *mf*.

Такмичење малих хорова (певање песме по редовима) подићи ће мотивацију и дати виши степен труда и ангажовања.

Завршни део часа (20 минута)

Цртани филм (прилог уз припрему)

Слушање музике – после првог гледања и слушања клипа, поново га приказујемо и указујемо на значај музике: дужину тонова, јачину тонова, шта се дочарава јачином тонова...

Рад према дидактичко-методичкој апаратури на 62. стр. у уџбенику и општим упутствима из Приручника.

Изглед табле

Обрада песме
„Ал’ је леп овај свет”
Слушање музике – музика и
покрет у цртаном филму

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

Познавање бројалице; познавање мелодије и текста песме и заједничко музицирање у одељењу – певање песме по слуху уз пратњу инструмента или уз матрицу; способност ученика за слушање музичког дела и певање по слуху; музикалност и ритам; импровизовање покрета на задати ритам; игре са певањем; заједничко музицирање током игре.

(Само)евалуација часа

Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно-конструктивно
Врло добро (75–89%)	Надпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

Прилог 1

Напомена: Позвати се на прилог у самом току припреме.

Цртани или анимирани филм је вид филмске уметности. За разлику од играног филма, у цртаном филму су ликови и позадина нацртани. У ову групу се често стављају филмови у којима ни ликови ни позадина нису нацртани, али нису нити стварни, живи ликови, него лутке. САД и Јапан су највећи произвођачи цртаних филмова међу државама. Браћа Лимијер су први, крајем 19. века, на осветљеном платну приказали слику која се покретала. Овај догађај се сматра почетком развоја филма. Од настанка првих покретних слика до данас, са усавршавањем филмске технике ова уметност се све више развијала – од немог до звучног филма, од црнобелог до филма у боји.

Дизнијев филмски студио је неприкосновен у тој грани филмске индустрије, с познатим јунацима као што су Мики Маус, Пепељуга, Снежана, Фердинанд, Мулан, Тарзан... Незаборавни су и ликови настали у студијима „Ворнер брадерс“: Душко Дугоушко, Софроније, Патак Дача... Ту су и омиљени ликови из студија „Хана–Барбера“: Том и Џери, Кременко, Медвед Јоги...

Анимација је техника којом настају анимирани или цртани филмови. Да би се снимила једна секунда анимираног филма, потребна су 24 цртежа. То значи да је за десетоминутни филм неопходно нацртати 24.400 појединачних сцена. За настанак првих анимираних филмова било је потребно много времена и труда, пошто је позадина сваког цртежа морала бити истоветна. Анимација је доживела корениту промену појавом провидних фолија, на којима су се могле цртати само промене које би дочаравале покрет, гест или израз лица. Те фолије су слагане преко позадине, а слика коју би заједно давале фотографисана је кадар по кадар. Готово сви аутори цртаних филмова користили су ову технику пре него што је у масовну употребу ушла рачунарска анимација.

Дизнијев филм „Прича о играчкама“ први је у историји у потпуности настао помоћу рачунарске анимације.

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	8.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике, слушање музике, покрети уз музику
Наставна јединица	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ „МАЧАК ТОМ СВИРА КЛАВИР“
Врста (тип) часа	Комбиновани
Облици рада	Фронтални, индивидуални, групни, у паровима
Наставне методе	Дијалогска, илустративно-демонстративна, метода стваралачког рада
Наставна средства	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Увођење ученика у разумевање и доживљавање лепог. Развој маште и стваралачких способности ученика. Продубљивање и доживљавање музике. Усвајање текста по слуху и изражајно певање. Оспособљавање за активно слушање музике и за изражавање музичког доживљаја. Развијање смисла за ритам кроз покрет.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; – повезује музичко дело са њему блиским ситуацијама, врсту гласа и боју инструмента са карактером дела; – поштује договорена правила понашања при слушању музике; – користи самостално или уз помоћ одраслих доступне носиоце звука; – изговара у ритму уз покрет бројалице; – пева по слуху песме различитог садржаја и расположења.
Кључни појмови	Вокална техника, певачка вежба, обрада песме, слушање музике
Активности учитеља	Подстицање ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање.

Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд
Корелација	Српски језик, СОН, Чувари природе, Народна традиција

Уводни део часа (5 минута)



Рад на вокалној техници. Формирање вокала и рад на певачким вежбама под нумерама 4, 7 и 5 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 2 пример 2, певачка вежба бр. 4 пример 1 и певачка вежба бр. 3 пример 1).

Главни део часа (20 минута)



Дигитални уџбеник страна 7 - певање песме уз матрицу
Слушање музике: линкови са youtube-а



Утврђивање песме „Ал је леп овај свет“.

Лепота песме огледа се у једноставности – кратки стихови, памтљиве риме, изванредна ритмичност и мелодичност. У овој песми Ј. Ј. Змаја стих је кратак, од три-четири слога, па стога подсећа на жубор, скакутање или лептиров лет.

Изговарамо текст песме у ритму – трудимо се да нам глас дочарава слике које описујемо.

Мелодију певамо уз пратњу (компакт-диск 1/2) па ће исто прво певати солиста, а затим цео разред и то ћемо поновити неколико пута формирајући чланове хора по случајном узорку, по редовима, заједничким бојама на гардероби или већ какву поделу деца предложе.

Сви се трудимо да што лепше и уједначеније звучимо – мелодијски и ритмички исправно и уверљиво.

Завршни део часа (20 минута)

Слушање музике – анализа нумере „Мачак Том свира клавир“ (*Tom & Jerry– The Cat Concerto*).
Ученици прво погледају клип, затим се анализира виђено:

- изглед концертне дворане;
- изглед саме сцене;
- карактеристична гардероба пијанисте Тома (фрак, лептир-машна, бела свечана кошуља, црне панталоне);
- припрема пијанисте пре контакта са инструментом (брише руке, намешта се на столицу, емоционална припрема...);
- начин свирања (сигуран, усклађен са оркестром);
- аплаудира се на почетку концерта, када се Том појављује на сцени и све док не приђе клавиру. Када седе на столицу, престаје аплауз и почиње концентрација извођача у тишини. Током свирања се не аплаудира, већ се у тишини слуша дело. Аплауз следи тек на крају композиције. Ученике још информисати да музичко дело може да се састоји и из више делова, али да се током слушања не аплаудира после сваког дела, већ на крају композиције. Зато је пожељно увек имати програм концерта код себе како бисмо знали колико делова имају композиције које слушамо и када треба да аплаудирамо.

Следи поновно гледање са задацима везаним за питања на која желимо да нам ученици одговоре.

Рад према дидактичко-методичкој апаратури на 63. стр. у уџбенику и општим упутствима из Приручника.

Изглед табле

Утврђивање песме
„Ал је леп овај свет”
Слушање музике – анализа нумере
„Мачак Том свира клавир”

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

Познавање бројалице; познавање мелодије и текста песме и заједничко музицирање у одељењу – певање песме по слуху уз пратњу инструмента или уз матрицу; способност ученика за слушање музичког дела и певање по слуху; музикалност и ритам; импровизовање покрета на задати ритам; игре са певањем; заједничко музицирање током игре.

(Само)евалуација часа

Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно-конструктивно
Врло добро (75–89%)	Надпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	9.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење, музичка писменост и слушање музике.
Наставна јединица	„ЗВУК И ТОН” – ПРАВИЛНО ДИСАЊЕ
Врста (тип) часа	Обрада
Облици рада	Фронтални, индивидуални, групни, у паровима
Наставне методе	Дијалогска, илустративно-демонстративна, метода стваралачког рада
Наставна средства	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике”, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Развијање љубави, интересовања, музичке осетљивости и креативности. Развој колективизма и социјалних односа. Развој опште културе и понашања, пажње и брзине реаговања. Увођење ученика у разумевање и доживљавање лепог. Развој маште и стваралачких способности ученика. Продубљивање и доживљавање музике. Усвајање текста по слуху и изражајно певање. Оспособљавање за активно слушање музике и за изражавање музичког доживљаја.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; – примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; – објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; – разликује одабране звукове и тонове, певање/свирање; хор / један певач / група певача; оркестар / један свирач / група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе.
Кључни појмови	Вокална техника, певачке вежбе, обрада песме, слушање музике.

Активности учитеља	Подстицање ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање.
Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд
Корелација	Српски језик, СОН, Чувари природе, Народна традиција

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА

НАДЛЕПШЕ ПЕСМЕ

ЗВУК И ТОН

Жубор реке, шкрипа кола,
пљесак руке, талас мора,
све што чују твоје уши,
то се зове звук.

А тон, шта је тон?
Тон, то је леп звук.

Све што свира инструмент,
све што пева људски глас,
игре, песме, тон до тона,
то весели нас.

Текст: Г. Илић
Музика: Г. Илић



12

НАДЛЕПШЕ ПЕСМЕ

Како пева птица?
Какав звук производи аутомобил?

Заокружи број испред слике на којој се види да неко пева или свира.

1.



2.



3.



4.



Све што чујеш зове се **звук**. Звук може да буде неодређен, али и одређен по висини, трајању, боји и јачини. Одређен звук зове се **тон**. Тон се добија **певањем** или **свирањем**.

Отпевај своју омиљену песму.

13

ЧАРЛИЈА СЛУШАЊА МУЗИКЕ

МАГАРЦИ

Која слика више одговара музици „Магарци“?

Заокружи број испред слике на којој је тачан одговор.

1.



2.



Реши укрштеницу.

			Ч	К
		С		
	Г	Л		
	В			
		Д		
В		А		
		Ш		

У обојеним круговима добићеш решење укрштенице.

64

Уводни део часа (5 минута)



Утврђивање основних елемената вокалне технике и рад на певачким вежбама под нумерама 4, 5, 6 и 7 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 2 пример 2, певачка вежба бр. 4 пример 1 и певачка вежба бр. 3 примери 1 и 2).

Вођена фантазија.

Ученици жмуре а учитељ/ица поред звукова који се већ чују (клима, часовник, бука са улице, шкрипа столице...) произведе још неколико звукова (писање по табли, пуштање воде, куцкање прстима, листање књиге...). Затим се води краћи разговор са ученицима које су све звуке регистровали.

Главни део часа (20 минута)



Дигитални уџбеник страна 8 – слушати са ученицима звуке и препознавати их.

Ученик исте задатке може самостално да ради код куће, тако што звуке које препознаје повезује са сликама.

Дигитални уџбеник страна 34 – слушање композиције „Магарци”

Учитељ/ица интерпретира песму или је емитује са компакт-диска 1/3 на коме је солиста глумац Иван Босиљчић.

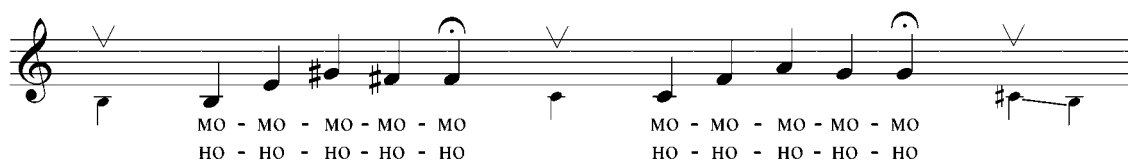
Усвајање текста



Песма „Звук и тон” погодна је за изговор јер се већина речи завршава самогласником. Посебну пажњу би требало обратити на јасноћу и чврстину изговора сугласника на крајевима речи, као што су ЖУБОР, ПЉЕСАК, ТАЛАС, ЗВУК... Јасноћа и чврстина изговора неопходне су и у речима које у себи имају сугласнике један до другог, на пример ШКРИПА, ПЉЕСАК. Посебно је интересантан пример речи ИНСТРУМЕНТ. Како су ова упутства већ давана, ђаци имају одређено искуство у изговору гласова. Да би се текст лакше запамтио, пожељно је да деца науче редослед одређених догађања у песми. У том смислу пожељно је више пута поновити следеће речи: жубор, шкрипа, пљесак, талас. Потом би уследила друга група речи: инструмент, људски глас, игре, песме, тон до тона.

Усвајање ритмичко-мелодијске основе

Погодност за лакше учење ове песме пружа њена ритмичка основа. Наиме, ритам првог такта преноси се и на све остале тактове. Оваква ритмичка основа омогућава и лакше усвајање трочетвртинског такта. Нешто већи захтеви присутни су у мелодијској линији. Након поступног кретања појављује се тежи мелодијски покрет. За прецизније извођење овог дела мелодије требало би урадити наменску вокализу.



Интерпретација

Када је реч о интерпретацији, и прву и другу строфу требало би певати уз примену благог крешенда јер је реч о набрајању одређених догађаја (жубор, шкрипа...). Такође, развијање мелодије упућује на употребу крешенда. Динамика од *tr* до *mf*.

У оквиру рада на овој песми, ученици се први пут сусрећу са појмовима који припадају основама музичке писмености – звук и тон.

Завршни део часа (20 минута)

Слушање музике – анализа композиције „Магарци“, компакт-диск 1/24.

Рад према дидактичко-методичкој апаратури на 64. стр. у уџбенику и општим упутствима из Приручника.

Изглед табле

Обрада песме
„Звук и тон“
Слушање музике – анализа
композиције „Магарци“

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

Познавање бројалице; познавање мелодије и текста песме и заједничко музицирање у одељењу – певање песме по слуху уз пратњу инструмента или уз матрицу; способност ученика за слушање музичког дела и певање по слуху; музикалност и ритам; импровизовање покрета на задати ритам; игре са певањем; заједничко музицирање током игре.

(Само)евалуација часа

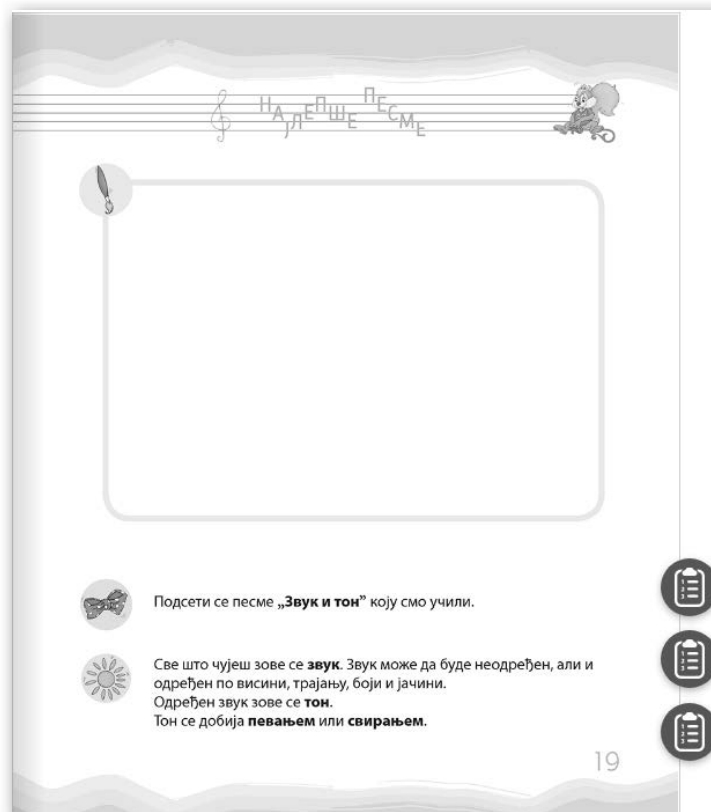
Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно-конструктивно
Врло добро (75–89%)	Надпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	10.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике, музичка писменост, музичке игре и слушање музике
Наставна јединица	„ЗВУК И ТОН“
Врста (тип) часа	Комбиновани
Облици рада	Фронтални, индивидуални, групни, у паровима
Наставне методе	Дијалoшка, илустрaтивно-демонстрaтивна, метода стваралачког рaдa
Наставна средства	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Развијање љубави, интересовања, музичке осетљивости и креативности. Развој колективизма и социјалних односа. Развој опште културе и понашања, пажње и брзине реаговања. Увођење ученика у разумевање и доживљавање лепог. Развој маште и стваралачких способности ученика. Продубљивање и доживљавање музике. Оспособљавање ученика да импровизију песму рукама и ногама као и дејим инструментима. Понављање краћег задатог ритмичког мотива (вежба памћења и брзог сналажења). Оспособљавање за активно слушање музике и за изражавање музичког доживљаја.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; – примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; – објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; – разликује одабране звукове и тонове, певање/свирање; хор / један певач / група певача; оркестар / један свирач / група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; – изговара у ритму уз покрет бројалице; – пева по слуху песме различитог садржаја и расположења.

Кључни појмови	Певачке вежбе, утврђивање песме, обрада бројалице
Активности учитеља	Подстицање ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање.
Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд
Корелација	Српски језик, СОН, Чуvari природе, Народна традиција

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА



Уводни део часа (5 минута)



Утврђивање основних елемената вокалне технике и рад на певачким вежбама под нумерама 5, 6 и 8 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 3 примери 1 и 2 и певачка вежба бр. 4 пример 2).

Обнављамо који је положај правилног држања тела код певања. Лепо, успешно певање захтева и правилно дисање, које омогућава да се глас неспутано „разлије”. Поставити децу да **правилно** седе или стоје као одељенски хор. Кичмени стуб је прав а руке су опуштене уз тело. Ваздух се узима из естетских и хигијенских разлога кроз нос. Дозвољено је и узимање ваздуха кроз уста у ситуацијама када током певања нема пауза па је због краткоће времена неопходно брзо узети ваздух кроз уста.

(Певати неке од досад научених песама.)

Главни део часа (20 минута)



Дигитални уџбеник страна 8 - слушати са ученицима звуке и препознавати их

Дигитални уџбеник страна 11 решити са ученицима укрштенице или их упутити да самостално ураде за домаћи.

Дигитални уџбеник страна 11 послушати композицију Scherzando, ученици треба да одреде да ли се у композицији пева или свира, уз помоћ слика задатак могу да решавају у пару, групи или самостално.



Утврђивање песме „Звук и тон” (уџбеник стр. 12, компакт-диск 1 песма бр. 3).

Песма „Звук и тон” наменски је написана за овај радни уџбеник. Њена сврха је да путем мелодије и текста ђаци лакше усвоје знања о теоријским појмовима. Песма је прихватљива и због тога што омогућава и проширење обима гласа.

Ученици увежбавају – певају песму као одељенски хор. Обраћамо пажњу на дисање, положај тела и руку, динамику, ритмику, мелодијску прецизност.

После успешног и надахнутог певања, ученици се баве импровизацијом покрета на исту песму. Најуспешнији и најоригиналнији предлози за покрет усвајају се за колективну кореографију, коју ћемо изводити уз певање ове оригиналне и лепе песме.

Завршни део часа (20 минута)

Обрада бројалице „Иде маца око тебе” (уџбеник стр. 41, компакт-диск 1)

Учитељ/ица интерпретира бројалицу или је емитује са компакт-диска.

„Иде маца око тебе” је певана бројалица која код деце изазива ведро расположење и жељу за учењем.

С обзиром на то да је реч о таквој бројалици, прво би се обрадио текст, а затим мелодија.

ТЕКСТ

Овде је такође присутан принцип парцијалности, односно учење по двотактима. Прва два двотакта веома су лака за учење јер су слогови речи састављени од једног сугласника и једног самогласника. Извесну тешкоћу представљају друга два двотакта у којима се крајеви речи завршавају сугласником – ЧУВАЈ, РЕП, НЕМОЈ, СЛЕП, БУДЕШ. Већ је претходно истакнуто да је у тим тренуцима потребан чврст и јасан изговор. Одређене проблеме може да зада и реч ОТПАШЋЕ јер се у њој налази сугласник до сугласника.

РИТМИЧКО-МЕЛОДИЈСКА ОСНОВА

Када је реч о мелодијској основи, правилно усвајање првог двотакта решава све мелодијске проблеме. Да би се евентуални проблем боље превазишао, требало би осмислити наменску вокализу.

ИНТЕРПРЕТАЦИЈА

Ведрина која произлази из текста присутна је и у опису игре. Наиме, ђаци ову бројалицу изводе тако што чуче у кругу и певају. Док певање траје, дете у улози маце држи у руци марамицу (лоптицу или предмет који се договоримо да се крије), иде око круга и у једном тренутку неприметно спушта марамицу иза једног од ученика. Када то дете примети марамицу, узима је и трчи за дететом-мацом. Када је улови, почиње нова игра.

Изглед табле

Утврђивање песме
„Звук и тон”
Обрада бројалице „Иде маца око тебе”

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

Познавање бројалице; познавање мелодије и текста песме и заједничко музицирање у одељењу – певање песме по слуху уз пратњу инструмента или уз матрицу; способност ученика за слушање музичког дела и певање по слуху; музикалност и ритам; импровизовање покрета на задати ритам; игре са певањем; заједничко музицирање током игре.

Прилози

Напомена: Позвати се на прилог у самом току припреме.

(Само)евалуација часа

Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно- конструктивно
Врло добро (75–89%)	Надпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	11.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике, музичке игре, музичка писменост и слушање музике
Наставна јединица	„НАШИ ТОНОВИ“
Врста (тип) часа	Комбиновани
Облици рада	Фронтални, индивидуални и групни
Наставне методе	Дијалогска, илустративно-демонстративна, метода стваралачког рада
Наставна средства	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Оспособљавање ученика да опажају особине тона (трајање, висину и јачину). Развијање смисла за ритам кроз покрет. Развијање спретности при коришћењу дечјих ритмичких инструмената (извођење музике певањем и свирањем). Координација покрета при ритмичком музицирању. Оспособљавање за активно слушање музике и за изражавање музичког доживљаја. Развијање љубави, интересовања, музичке осетљивости и креативности. Развој колективизма и социјалних односа. Развој опште културе и понашања, пажње и брзине реаговања. Увођење ученика у разумевање и доживљавање лепог. Развој маште и стваралачких способности ученика. Продубљивање и доживљавање музике.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; – примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; – објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; – разликује одабране звукове и тонове, певање/свирање; хор / један певач / група певача; оркестар / један свирач / група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе.

Кључни појмови	Вокална техника, певачке вежбе, обрада песме, особине тонова, бројалице
Активности учитеља	Подстицање ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање.
Активности ученика	Описују, закључују, разумевају, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем. Упознају се с појмом народне музике.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск.
Корелација	Српски језик, СОН, Чувари природе, Народна традиција

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА





НАШИ ТОНОВИ

Дубоко, високо, тихо па гласно, певамо тонове весело и јасно.	Ла, ла, ла, ла, ла, ла, ла, ла, ево кратких тонова, а за њима они дуги, ла, ла, ла.
--	---

Текст: Г. Илић
Музика: Г. Илић

Тон има четири особине: висину (дубок и висок), јачину (тих и гласан), трајање (дуг и кратак) и боју.

Кратак тон ћемо да бележимо овако ☐ , а дуг овако ☐ .

Ређање тонова по висини, од дубљег ка вишем, бележићемо овако: 

Ређање тонова по висини, од вишег ка дубљем, бележићемо овако: 

Ако се тон понавља, бележићемо га овако: 

Гласан, кратак тон бележићемо овако  ,
а гласан, дуги тон овако  .

Тих, кратак тон бележићемо овако ☐ , а дуг овако ☐ .

20

Уводни део часа (5 минута)



Утврђивање основних елемената вокалне технике и рад на певачким вежбама под нумерама 8 и 9 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 4 пример 2 и певачка вежба бр. 5 пример 1).

Главни део часа (25 минута)



Дигитални уџбеник страна 12 – упутити ученике на самостално слушање песме код куће.

Обрада песме „Наши тонови” (уџбеник стр. 20). Уочавање особина тона у дотад наученим песмама и певачким вежбама.

Наменском песмом „Наши тонови” ауторка помаже свима који нису савладали особине тона да их лако усвоје и користе у свакодневном разговору као и у анализи музичког стваралаштва.

Дубоко, високо,
Тихо па гласно,
Певамо тонове,
Весело и јасно.
Ла, ла, ла, ла,
Ла, ла, ла, ла,
Ево кратких тонова
А за њима они дуги
Ла, ла, ла..



Песму обрађујемо као сваку песму по слуху (опис представљен у Приручнику). Учитељ/ица пева песму или је пушта са компакт-диска 1/7.

Учењу текста предходи игра која се састоји у казивању речи супротног значења. Учитељ/ица треба да плесне рукама и да каже једну реч, а након плеска деца треба да кажу реч која је супротна од оне коју су они изговорили: црно – бело, мали – велики, брзи – спори, живахни – мирни.

Браво, ви добро познајете речи супротног значења. Да пронађемо сада у нашој песми такве речи.

Дубоко има као супротну реч плитко, високо – ниско. Браво, и то знате.

Следи изговарање текста у ритму, па мелодијска интерпретација која се ради уз тонски запис.

Радимо дидактичку апаратуру на 20. стр. у уџбенику, где ћемо научити како ћемо графички обележавати особине тона: кратак, дугачак, ређање тонова по висини од дубљег ка вишем и обрнуто; учићемо да записујемо јаке а гласне и кратке тонове као и јаке гласне и дуге тонове; како се бележе тонови који се понављају, а како тонови који су тихи и кратки или тихи и дуги.

Завршни део часа (15 минута)

Утврђивање бројалица „Ко пре до мене” и „Иде маца око тебе”. Користимо дечје инструменте и свирамо у пару, по редовима, одељенски, појединачно ко жели.

Анализа особина тона у бројалицама.

Прегледамо радну књигу да видимо јесмо ли пропустили неку лекцију, укрштеницу или ребус.

Изглед табле

Обрада песме „Наши тонови”
Утврђивање бројалица „Ко пре до мене” и
„Иде маца око тебе”

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

Познавање бројалице; познавање мелодије и текста песме и заједничко музицирање у одељењу – певање песме по слуху уз пратњу инструмента или уз матрицу; способност ученика за слушање музичког дела и певање по слуху; музикалност и ритам; импровизовање покрета на задати ритам; игре са певањем; заједничко музицирање током игре.

(Само)евалуација часа

Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно- конструктивно
Врло добро (75–89%)	Натпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	12.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике и слушање музике
Наставна јединица	„МИ ИДЕМО ПРЕКО ПОЉА“
Врста (тип) часа	Комбиновани
Облици рада	Фронтални, индивидуални, групни, у пару
Наставне методе	Дијалогска, илустративно-демонстративна, метода стваралачког рада
Наставна средства	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Развијање љубави, интересовања, музичке осетљивости и креативности. Развој колективизма и социјалних односа. Развој опште културе и понашања, пажње и брзине реаговања. Увођење ученика у разумевање и доживљавање лепог. Развој маште и стваралачких способности ученика. Продубљивање и доживљавање музике. Усвајање текста по слуху и изражајно певање.
Исходи	Ученици су распевани, научили су поступно песму по слуху, што ће им омогућити да је правилно интонативно, ритмички и мелодијски изведу и певају са радошћу. Ученици треба да стекну навику да негују и проширују гласовне способности, слушају музику, да умеју да отпевају песму по слуху, да науче да свирају ритам, да разликују ритам, да науче да импровизују музику покретима тела и ликовно је изразе. Упознају се са квалитетном децјом музиком, музиком за сва времена. Ученици певају по слуху уз покрет народне песме, музичке игре и примењују правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању.
Кључни појмови	Певачке вежбе, утврђивање песме, обрада песме

Активности учитеља	Подстицање ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање.
Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск
Корелација	Српски језик, СОН, Чувари природе, Народна традиција

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА



ТАНЕ СВИРАЊА

МИ ИДЕМО ПРЕКО ПОЉА





Ми	и	де	мо
☒	☒	☒	☒
пре-ко	по-ља,	пре-ко	по-ља,
☒	☒	☒	☒
ми и	де-мо	пре	ко
☒	☒	☒	☒
по		ља	
☒	☒	☒	☒
А	об	ла	ци
☒	☒	☒	☒
пре-ко	не-ба,	пре-ко	не-ба,
☒	☒	☒	☒
а об	ла-ци	пре	ко
☐	☐	☐	☐
не		ба	
☐	☐	☐	☐

Народна песма



Упиши знак за штапиће у празна поља.

52

Уводни део часа (5 минута)



Утврђивање основних елемената вокалне технике и рад на певачким вежбама под нумерама 8 и 9 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 4 пример 2 и певачка вежба бр. 5 пример 1).

Главни део часа (20 минута)



Дигитални уџбеник страна 28 – послушати музички пример песме „Ми идемо преко поља“



Утврђивање песме „Наши тонови“

Песма се прво слуша са компакт-диска, а затим ученици певају уз матрицу или пратњу учитеља/ице. Ако постоји нека текстуално римичко-мелодијска потешкоћа, она се решава помоћу наменске вокализе која се на лицу места смишља. Квалитетно увежбану нумеру можемо оплемени и покретима према личном нахођењу. Да бисмо вежбали и четврту особину тона, можемо да одиграмо игру „Ко то говори?“. (Ученик је окренут лицем ка табли. Учитељ/ица или неко дете одређују ко ће се обратити ученику окренутом ка табли неким питањем, примедбом, природним гласом. Очекује се да тај ученик погоди ко говори или пева, по боји, висини гласа, јачини... Деца у почетку не мењају своју боју и начин говора, а касније се можемо и шалити, имитирати некога...). Резултат ове вежбе-игре јесте констатација да сви имамо карактеристичне гласове и да је зато најтеже ускладити боју гласова у групном или хорском певању.

Завршни део часа (20 минута)

Обрада песме „Ми идемо преко поља“ – радни уџбеник стр. 52. Припрема за свирање.
<https://www.youtube.com/watch?v=rsqr0ShQbjY>

Додолске песме су народне обичајне песме које су певале посебно одевене и опремљене девојке, да би измолиле Бога за кишу, захваљујући којој расту усеви.

Чућемо песму и бавити се анализом непознатих речи,

Ученици понављају један по један стих за учитељем/ицом, трудећи се да опонашају ритам и акценат у тексту.

Када је реч о тексту, обраћамо пажњу на реч која у себи има спојене сугласнике. То је реч ПРЕКО, која се понавља више пута и коју треба посебно прецизно изговарати. Такође присутна је и реч ОБЛАЦИ са истом потребом доброг, чврстог изговора. Остали текст је лак, пун кратких, певљивих, мелодичних речи лаког изговора, пуних самогласника.

Ритмичка основа песме је доста једноставна јер имамо половине, четвртине и осмине. Такт је двочетвртински. Мелодијска основа се такође усваја парцијално, по двотактима. Проблем у певању може да представља кретање мелодије са тона ми (e1) ка тону фа (f1), мала секунда

навише и кретање мелодије са тона ми (e1) ка тону ре (d1), велика секунда наниже. Проблем велике секунде наниже решавају предвиђене вокализе, док мала секунда навише може да се вежба помоћу наменске вокализе. Након давања упутстава за интерпретацију, за свирање се користи приказ из радног уџбеника стр. 52.

Изглед табле

Утврђивање песме „Наши тонови”
Обрада песме „Ми идемо преко поља”.
Припрема за свирање

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

Познавање бројалице; познавање мелодије и текста песме и заједничко музицирање у одељењу – певање песме по слуху уз пратњу инструмента или уз матрицу; способност ученика за слушање музичког дела и певање по слуху; музикалност и ритам; импровизовање покрета на задати ритам; игре са певањем; заједничко музицирање током игре.

Прилози

Напомена: Позвати се на прилог у самом току припреме.

(Само)евалуација часа

Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно- конструктивно
Врло добро (75–89%)	Надпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	13.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике, свирање, музичка писменост и слушање музике
Наставна јединица	„ЧИКА МРАК“
Врста (тип) часа	Комбиновани
Облици рада	Фронтални, индивидуални, рад у пару и групни
Наставне методе	Дијалогска, илустративно-демонстративна, метода стваралачког рада
Наставна средства	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Развијање љубави, интересовања, музичке осетљивости и креативности. Развој колективизма и социјалних односа. Развој опште културе и понашања, пажње и брзине реаговања. Увођење ученика у разумевање и доживљавање лепог. Развој маште и стваралачких способности ученика. Продубљивање и доживљавање музике. Усвајање текста по слуху и изражајно певање. Свирање на дечјим ритмичким инструментима. Свирање такта и ритма. Развијање спретности при коришћењу дечјих ритмичких инструмената (извођење музике певањем и свирањем). Координација покрета при музицирању.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; – примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; – направи дечје ритмичке инструменте; – ствара звучне ефекте, покрете уз музику, мању ритмичку целину помоћу различитих извора звука, ритмичку пратњу за бројалице, песме.

Кључни појмови	Вокална техника, обрада песме, утврђивање песме, свирање
Активности учитеља	Подстицање ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање.
Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск.
Корелација	Српски језик, СОН, Чувари природе, Народна традиција

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА



НАДЕШЕ ПЕСМЕ

ЧИКА МРАК

Свако вече низ сокак,
долази нам Чика Мрак.
Сваком рече: „Добро вече“.
Сваком рече: „Добро вече“.

У собицу сваку крочи,
људима он склапа очи.
Кога види, том се дрема,
постељу му Чика спрема.
Чика има страшну моћ,
сваком каже: „Лаку ноћ“.

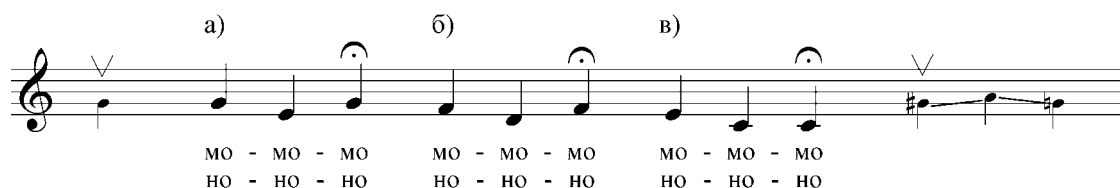
Текст: Д. Лукић
Музика: Р. Анђелковић

16

Уводни део часа (5 минута)



Настављамо са радом на вокалној техници, изговарањем познатих бројалица или разбрајалица. Играмо се нашим гласовима, оснажујући способност контроле јачине гласа. У говору, рецитовању, глуми, певању, жеља свих нас је да будемо разумљиви, уверљиви, што природнији и бољи. Контрола јачине гласа у музици је веома важна. Изабране бројалице прво изговарамо нормалним гласом, па нешто јачим и на крају тихо, а да је свака реч разговетна, дикција добра, порука пренета... Следи вежба када глас појачавамо и утишавамо по договору. То је и тренутак да се понови прича о диригенту. Учитељ/учитељица указује ђацима на потребу да константно морају да гледају у диригента током извођења. Затим, да је веома значајно да сви извођачи функционишу као један у једногласу, да су усклађени и успешни. Дате препоруке примењују се на певању познате песме „Звук и тон“, као вид распевавања. Требало би користити и следећу наменску вокализу:



Главни део часа (20 минута)



Дигитални уџбеник страна 10 – ученици могу на часу да изводе песму уз оригинални запис.

Могу је користити и код куће самостално за вежбање.



Учитељ/ица интерпртира нову песму или је пушта са компакт-диска;

Композиција „Чика Мрак“ (уџбеник стр. 16; компакт-диск 1, нумера бр. 5) омогућава ученицима да утврде своје музичко знање и повећају музичку рутину. Такође, певање ове песме представља одличну могућност да се ђаци прваци упознају са поезијом Драгана Лукића, знаменитог српског песника. Упутства за обраду „Чика Мрака“ гласе:

Текст – Песма „Чика Мрак“ припада групи песама које се лако изговарају јер је већина слогова састављена од једног сугласника и једног самогласника. Одређене тешкоће могу да створе речи СОКАК, МРАК, СВАКОМ, ОН, МОЋ, због сугласника на крају. Проблем за правилан изговор могу да представљају речи СВАКО, МРАК, СВАКОМ, СКЛАПА, ДРЕМА, ПОСТЕЉУ, СПРЕМА, СТРАШНУ јер су неки њихови слогови састављени од два или три сугласника који су један до другог. Када је реч о учењу текста, посебну пажњу требало би обратити на дужину текста и због тога је потребно да се прво учи редослед радњи у строфама, а онда свака строфа понаособ. На крају рада на тексту, изговарају се почетни стихови сваке строфе како би се још једном утврдио редослед радњи у свакој строфи.



Ритмичко-мелодијска основа – „Чика Мрак” има једноставну ритмичку основу. Комбинација четвртина и половина лака је за усвајање. Међутим, извесне тешкоће могу да се јаве код савладавања мелодијске линије. Тако узастопни мелодијски скокови и то прво са тона сол (g1) на тон ми (e1), а затим са тона фа на тон ре (f1 – d1) и тона ми на тон до (e1 – c1) могу да створе проблеме у раду. У решавању поменутих захтева помоћ може да пружи наменска вокализа која се примењивала у распевавању. Када се ритмичко-мелодијски савлада први стих, онда се остали певају с лакоћом.

Интерпретација – Песма „Чика Мрак” представља добру прилику да ђаци певају тихо (р). Такође, извођење ове композиције подразумева и моменат тајанствености.

Завршни део часа (20 минута)

Утврђивање песме „Ми идемо преко поља” (уџбеник стр. 52).

Певање уз пратњу једног ритмичког инструмента – штапићи.

Изглед табле

Распевавање
Обрада песме „Чика мрак”
Утврђивање песме
„Ми идемо преко поља”

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

Познавање бројалице; познавање мелодије и текста песме и заједничко музицирање у одељењу – певање песме по слуху уз пратњу инструмента или уз матрицу; способност ученика за слушање музичког дела и певање по слуху; музикалност и ритам; импровизовање покрета на задати ритам; игре са певањем; заједничко музицирање током игре.

(Само)евалуација часа

Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно- конструктивно
Врло добро (75–89%)	Натпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	14.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике, музичка писменост, музичка игра и слушање музике
Наставна јединица	„ЧИКА МРАК“
Врста (тип) часа	Утврђивање
Облици рада	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару
Наставне методе	Дијалогска, илустративно-демонстративна, метода стваралачког рада
Наставна средства	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Развијање љубави, интересовања, музичке осетљивости и креативности. Развој колективизма и социјалних односа. Развој опште културе и понашања, пажње и брзине реаговања. Увођење ученика у разумевање и доживљавање лепог. Развој маште и стваралачких способности ученика. Продубљивање и доживљавање музике. Усвајање текста по слуху и изражајно певање.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; – разликује одабране звукове и тонове, певање/свирање; хор / један певач / група певача; оркестар / један свирач / група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; – пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; – примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању. Ученици су распевани, научили су поступно песму по слуху, што ће им омогућити да је правилно интонативно, ритмички и мелодијски изведу и певају са радошћу.

Кључни појмови	Бука, певачке вежбе, утврђивање песме, слушање музике
Активности учитеља	Подстицање ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање.
Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск.
Корелација	Српски језик, СОН, Чувари природе, Народна традиција

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА

НА ЛЕПШЕ ПЕСМЕ

ЧИКА МРАК

Свако вече низ сокак,
долази нам Чика Мрак.
Сваком рече: „Добро вече”.
Сваком рече: „Добро вече”.

У собицу сваку крочи,
људима он склапа очи.
Кога види, том се дрема,
постељу му Чика спрема.
Чика има страшну моћ,
сваком каже: „Лаку ноћ”.

Текст: Д. Лукић
Музика: Р. Анђелковић

16

Уводни део часа (5 минута)



Утврђивање основних елемената вокалне технике и рад на певачким вежбама под нумерама 8 и 9 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 4 пример 2 и певачка вежба бр. 5 пример 1).

Прича о буци – вишезначна важност изражајног говора и певања. Заштита од буке.

Главни део часа (20 минута)



Дигитални уџбеник страна 10, када науче песму ученици могу да је изводе уз караоку.

Упутити ученика да самостално код куће вежба уз караоку.



Утврђивање песме „Чика Мрак“ (уџбеник, стр. 16).

Понављамо текст, мелодију изводимо на неутралне слоге, а увежбавамо и тежа мелодијска места. Улажемо напор да нам интерпретација буде што лепша, убедљивија, прецизнија.

Уколико ученици желе, могу и солистички да изведу песму. Деца морају да се што пре оспособљавају за самовредновање и вредновање туђих резултата и успешности. Зато користимо сваку адекватну прилику да дете прокоментарише свој одговор, певање, музицирање, однос према раду, као и да дâ мишљење о туђем напредовању. За све у животу морају бити постављени критеријуми. Вредновање успешности ученика у музичкој култури мора да се успостави и одржава ниво током целог живота (не само за време школовања).

Завршни део часа (20 минута)

Обнављање слушања музике „Здраво, војско!“ компакт-диск 1/21, „Магарци“ компакт-диск 1/24, „Кинески плес“, компакт-диск 1/23.

За прво слушање композиције предлаже се седење на местима уз поштовање правила о слушању музике, а током другог слушања ученици по свом надахнућу или већ постојећем договору импровизују покрете.

Прегледамо радну књигу – да ли смо пропустили неку укрштеницу или ребус, посебно код лекција у којима смо слушали музику.

Изглед табле

Распевавање
Обрада песме „Чика мрак”
Утврђивање песме
„Ми идемо преко поља”

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

Познавање бројалице; познавање мелодије и текста песме и заједничко музицирање у одељењу – певање песме по слуху уз пратњу инструмента или уз матрицу; способност ученика за слушање музичког дела и певање по слуху; музикалност и ритам; импровизовање покрета на задати ритам; игре са певањем; заједничко музицирање током игре.

(Само)евалуација часа

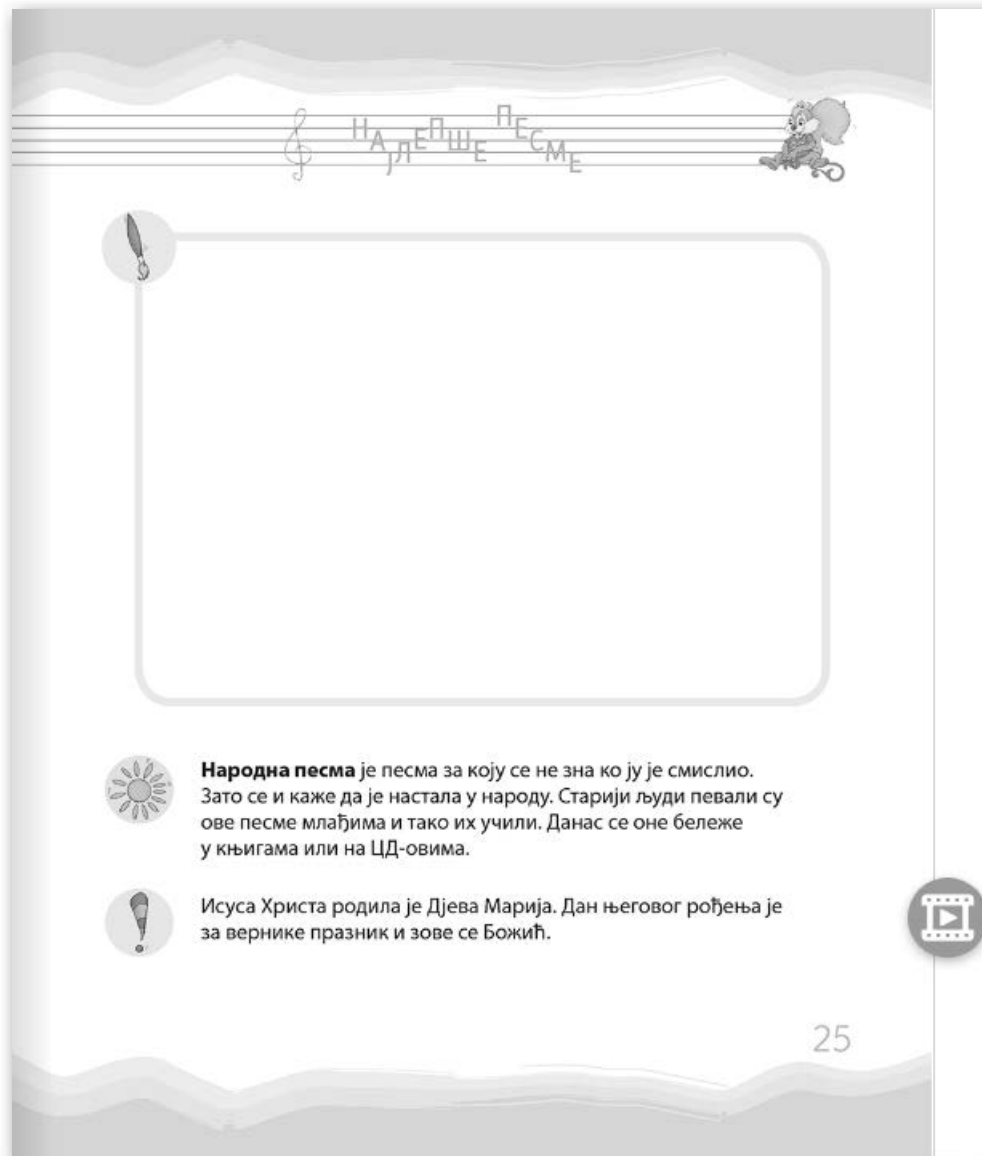
Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно-конструктивно
Врло добро (75–89%)	Надпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	15.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике и слушање музике
Наставна јединица	„БОЖИЋ, БОЖИЋ, БЛАГИ ДАН“
Врста (тип) часа	Обрада
Облици рада	Фронтални, индивидуални, групни, у пару
Наставне методе	Дијалoшка, илустрaтивно-демонстрaтивнa, метода стварaлaчког рaдa
Наставнa средствa	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичкa културa зa први рaзред основне шкoлe, Фрескa, Београд; компакт-диск, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Развијање љубави, интересовања, музичке осетљивости и креативности. Развој колективизма и социјалних односа. Развој опште културе и понашања, пажње и брзине реаговања. Увођење ученика у разумевање и доживљавање лепог. Развој маште и стваралачких способности ученика. Продубљивање и доживљавање духовне музике. Усвајање текста по слуху и изражајно певање. Усвајање правилног дисања у циљу правилнијег певања.
Исходи	Ученик је у стању да – пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; – примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; – свира по слуху звучне ономатопеје и илустрације, ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма. Ученици треба да стекну навику да негују и проширују гласовне способности, слушају духовну музику, да умеју да отпевају песму по слуху, да науче да свирају ритам, да разликују ритам, да науче да импровизују музику покретима тела и ликовно је изразе; да се упознају са квалитетном децом музиком – музиком за сва времена.

Кључни појмови	Певачке вежбе, дисање, обрада песме, слушање музике
Активности учитеља	Подстицање ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање.
Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск.
Корелација	Српски језик, СОН, Чувари природе, Народна традиција, Веронаука

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА



Уводни део часа (5 минута)



Утврђивање основних елемената вокалне технике, рад на певачким вежбама под нумерама 8, 9 и 10 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 4 пример 2 и певачка вежба бр. 5 примери 1 и 2), са посебним освртом на певачко дисање.

Главни део часа (20 минута)

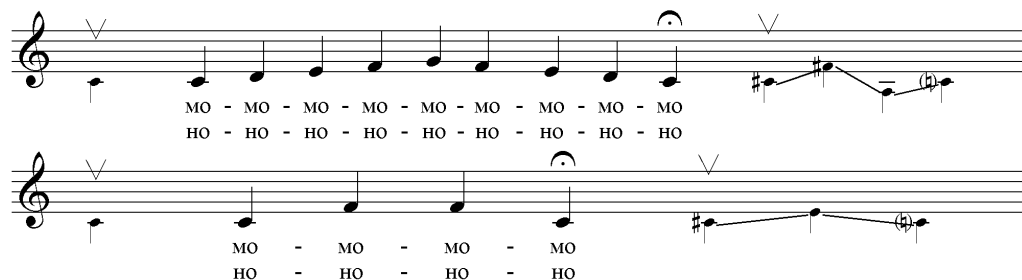


Дигитални уџбеник страна 14 - погледати филм о Божићу

Обрада песме „Божић, Божић, благи дан” (компакт-диск 1/9 и уџбеник, стр. 24).

Велики хришћански празник Божић обележава се и у оквиру предмета Музичка култура. За ученике првог разреда одабрана је песма „Божић, Божић, благи дан” која својим обимом и ритмичко-мелодијском једноставношћу омогућава лакоћу у певању и потпуно посвећивање тексту. Учење песме одвијало би се на следећи начин:

Распевавање – Почетно распевавање обавља се у уводном делу часа, а наставља се следећом наменском вокализом:



Текст – Веома дугачак текст свакако би могао да представља проблем за његово успешно усвајање, због тога би прво требало научити редослед догађања у свакој строфи, а затим радити на појединачном меморисању строфа. Опште препоруке за рад на прецизном изговору текста примењују се и у учењу ове композиције. Осим поменутих савета у 5, 6. и 7. строфи присутне су речи код којих се прва реч завршава самогласником, а друга реч њиме почиње. Тако, на пример, уколико не би дошло до тренутне паузе између речи СВИ У добили бисмо нову реч СВИУ, затим ПОПРАВЉА И дало би нову реч ПОПРАВЉАИ, а речи ГЛЕ И кованицу ГЛЕИ.

Ритмичко-мелодијска основа – Претходно је речено да песма „Божић, Божић, благи дан” има веома једноставну ритмичко-мелодијску основу. Ритам песме састављен је од целе ноте, половина и четвртина, што не би требало да представља тешкоће

приликом усвајања. Када је реч о мелодији, скок са I на IV ступањ на почетку песме припремљен је током распевавања и то извођењем наменске вокализе. Можда би прелаз из 4. у 5. такт (скок са III на V ступањ) довео до интонативне несигурности, па би у том случају била веома корисна наменска вокализа.



Интерпретација – Тематика песме упућује на одређену суздржаност, па би зато целу песму требало изводити у умерено тихој тр динамици. У овој песми веома је важна улога диригента, зато што се током певања јавља корона. То значи да се од њега очекује правовремени знак за завршетак короне и јасан знак за наставак певања.

Завршни део часа (20 минута)

Слушање народне песме „Ој, бадњаче, бадњаче“ (компакт-диск 1/25).

Прилог: Бадњак

Рад према дидактичко-методичкој апаратури на 65. стр. у уџбенику и општим препорукама из Приручника.

Изглед табле

„Божих, Божић, благи дан“
„Ој, бадњаче, бадњаче“

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

Познавање бројалице; познавање мелодије и текста песме и заједничко музицирање у одељењу – певање песме по слуху уз пратњу инструмента или уз матрицу; способност ученика за слушање музичког дела и певање по слуху; музикалност и ритам; импровизовање покрета на задати ритам; игре са певањем; заједничко музицирање током игре.

(Само)евалуација часа

Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно-конструктивно
Врло добро (75–89%)	Надпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

Прилог

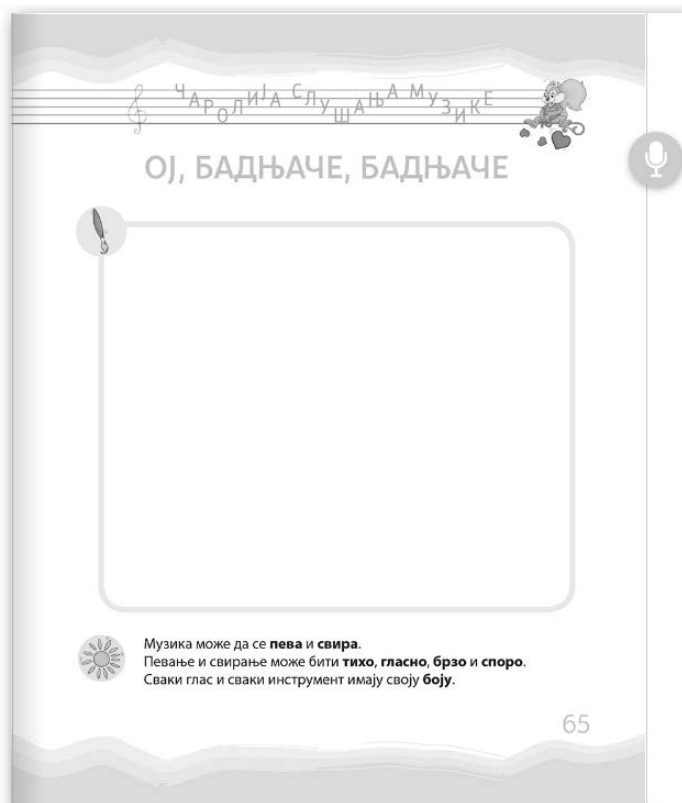
Бадњак (у неким крајевима зван и **весељак**) представља грану дрвета или младо дрво која се код православних Срба обредно налаже на ватру домаћег огњишта на Бадње вече. Дрво за бадњак, најчешће млад и прав цер, сече се ритуално рано ујутру на Бадњи дан. Сечење, припрема, уношење и налагање изводе се кроз сложене обреде, који у разним крајевима имају различите форме. Изгарање бадњака попраћено је молитвама да у наредној години не мањка хране, среће, љубави и новца. Према бадњаку се односе као према личности; упућују му поздраве и приносе жртве: жито, вино и мед. Бадњак гори и током Божића: први посетилац на Божић удара по њему жарачем или граном док жели да срећа и напредак породице буду обилати као варнице које излећу из бадњака. Будући да данашњи начин становања не дозвољава ватру на огњишту, бадњак је најчешће представљен церовом гранчицом којом се на Бадњи дан украси дом.

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	16.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике, музичке игре и слушање музике
Наставна јединица	„БОЖИЋ, БОЖИЋ, БЛАГИ ДАН“
Врста (тип) часа	Комбиновани
Облици рада	Фронтални, индивидуални, групни, у пару
Наставне методе	Дијалогска, илустративно-демонстративна, метода стваралачког рада
Наставна средства	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Развијање љубави, интересовања, музичке осетљивости и креативности. Развој колективизма и социјалних односа. Развој опште културе и понашања, пажње и брзине реаговања. Увођење ученика у разумевање и доживљавање лепог. Развој маште и стваралачких способности ученика. Продубљивање и доживљавање духовне музике. Усвајање текста по слуху и изражајно певање. Усвајање правилног дисања у циљу правилнијег певања.
Исходи	Ученик је у стању да – пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; – примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; – свира по слуху звучне ономатопеје и илустрације, ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма. Ученици треба да стекну навику да негују и проширују гласовне способности, слушају духовну музику, да умеју да отпевају песму по слуху, да науче да свирају ритам, да разликују ритам, да науче да импровизују музику покретима тела и ликовно је изразе; да се упознају са квалитетном децом музиком – музиком за сва времена.

Кључни појмови	Певачко дисање, певачке вежбе, утврђивање песме, обрада бројалице
Активности учитеља	Подстицање ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање.
Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск.
Корелација	Српски језик, СОН, Чувари природе, Народна традиција

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА



Уводни део часа (5 минута)



Утврђивање основних елемената вокалне технике, рад на певачким вежбама под нумерама 8, 9 и 10 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 4 пример 2 и певачка вежба бр. 5 примери 1 и 2), са посебним освртом на певачко дисање.

Главни део часа (20 минута)



Дигитални уџбеник страна 14 – погледати филм о Божићу и послушати музички пример са исте стране;

Дигитални уџбеник страна 34 – послушати песму „Ој, бадњаче, бадњаче“;

Задатак: ученици могу самостално за Божићне празнике да погледају са својим укућанима причу о Божићу и да послушају музичке примере из дигиталног уџбеника.



Два пута слушање песме „Божић, Божић“ (компакт-диск 1/9; компакт-диск 2/31).

Рад према дидактичко-методичкој апаратури на 24. стр. у уџбенику.

Ово је композиција коју певамо, а можемо да смислимо и покрете како бисмо играли. У стварање кореографије укључити и ученике.

Завршни део часа (20 минута)

Обрада бројалице „Трешњице“ (уџбеник стр. 43).

Бројалица „Трешњице“ увршћена је у репертоар да би ученици лакше савладали трочетвртински такт и да би на нешто дужем примеру ускладили говор и покрет.

И у учењу „Трешњице“ прво се полази од обраде текста. Нешто већи број речи које у себи садрже сугласник до сугласника може изазвати одређене проблеме. Зато би посебну пажњу требало обратити на следеће речи: ТРЕШЊИЦЕ, СТЕ, ЦРВЕНЕ, СВИЛЕ, ГЛАВИЦЕ, ОДВИШЕ, СЛАТКЕ. Чврст и јасан изговор тих речи допринео би јасноћи изговора, али и јасноћи ритма. Пажњу би требало усмерити и на крајеве речи: БАШ, ОД, БИХ, ВАМ, АЛ’.

Имајући у виду дужину текста, за ову бројалицу предвиђен је једноставан покрет, а то је плескање рукама у ритму четвртина. Тај задатак је углавном лак, међутим одређене тешкоће могу да се јаве код извођења половина на једном слогу. То се односи на следеће речи: МИЛЕ, СВИЛЕ, ГЛАТКЕ, СЛАТКЕ. У овим случајевима пожељно је да се све поменуте речи издвоје и прецизно увежбају уз одговарајуће плескање.

Бројалица је веома весела и деца су увек спремна да додају по коју строфу, тако да не треба занемарити могућност да се деца баве писањем стихова да би касније и успешно компоновали.

Изглед табле

Утврђивање песме „Божих, Божић” Обрада бројалице „Трешњице”

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

Познавање бројалице; познавање мелодије и текста песме и заједничко музицирање у одељењу – певање песме по слуху уз пратњу инструмента или уз матрицу; способност ученика за слушање музичког дела и певање по слуху; музикалност и ритам; импровизовање покрета на задати ритам; игре са певањем; заједничко музицирање током игре.

(Само)евалуација часа

Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно-конструктивно
Врло добро (75–89%)	Надпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

Прилог

Трешња је биљка чији се истоимени плодови користе у људској исхрани као воће. Најчешће је висока око 20 метара. У Европи се све ређе може наћи у природи па је ова врста дрвећа данас угрожена. Трешња је припитомљена и има велики значај у воћарској производњи. Трешња може достићи висину од 30 до 32 метра, а пречник стабла може бити 50 или више центиметара. Плод трешње је изузетно меснат и слатког је укуса.

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	17.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике и слушање музике
Наставна јединица	„ДЕДА МРАЗ“
Врста (тип) часа	Обрада
Облици рада	Фронтални, индивидуални и групни
Наставне методе	Дијалогска, илустративно-демонстративна, метода стваралачког рада
Наставна средства	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Усвајање правилног дисања у циљу правилнијег певања. Развијање љубави, интересовања, музичке осетљивости и креативности. Развој колективизма и социјалних односа. Развој опште културе и понашања, пажње и брзине реаговања. Увођење ученика у разумевање и доживљавање лепог. Развој маште и стваралачких способности ученика. Продубљивање и доживљавање музике. Усвајање текста по слуху и изражајно певање.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; – разликује одабране звукове и тонове, певање/свирање; хор / један певач / група певача; оркестар / један свирач / група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; – пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; – примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању. Ученици треба да стекну навику да негују и проширују гласовне способности, слушају музику, да умеју да отпевају песму по слуху, да науче да свирају ритам, да разликују ритам, да науче да импровизују музику покретима тела и ликовно је изразе, да се упознају са квалитетном дејом музиком – музиком за сва времена.

Кључни појмови	Певачке вежбе, певачко дисање, обрада песме, химна
Активности учитеља	Подстицање ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање.
Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск.
Корелација	Српски језик, СОН, Чувари природе, Народна традиција

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА

ЧАРЛИЈА СЛУШАЊА МУЗИКЕ

ХИМНА СВЕТОМ САВИ



Химна је свечана песма.

Ко пева химну? Заокружи број испред тачног одговора.

1. Један глас
2. Више гласова

Да ли певање „Химне Светом Сави“ прати неки инструмент?
Заокружи тачан одговор.

ДА – НЕ

66

НАДЕШЕ ПЕСМЕ

ДЕДА МРАЗ

Црне чизме, бели снег,
ко се пење уз наш брег?

Шта ли носи? Врећу има!
Долази ли с даровима?

Ситно шкрипи ноћна стаза,
ето нама Деда Мраза.

Текст: Г. Крилец
Музика: Г. Илић

Забележи трајање тонова у песми „Деда Мраз“:
Цр – не чиз – ме, бе – ли снег



26

Уводни део часа (5 минута)



Утврђивање основних елемената вокалне технике, рад на певачким вежбама под нумерама 8, 9 и 10 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 4 пример 2 и певачка вежба 5 примери 1 и 2) са посебним освртом на певачко дисање.

Главни део часа (20 минута)



Дигитални уџбеник страна 15 – слушамо песму „Деда мраз“

Дигитални уџбеник страна 35 – Сlike храма Светог Саве

Слушање музичког примера на часу, упутити ученика да самостално код куће још неколико пута послушају Химну.

Обрада песме „Деда Мраз“ (компакт-диск 1/10).

„Деда Мраз“ је песма која припада тзв. обавезном репертоару, јер се Нова година обележава у школи. Према мелодијско-ритмичкој основи ова песма нема већих захтева, а како је у мелодијској линији и тон ла (a1), онда „Деда Мраз“ омогућава да се учврсти ова тонска висина. Предлог рада је следећи:

Распевавање – Рад на вокалном усавршавању ученика већ је предложен за уводни део часа. Он може да се допуни и певањем песама о Деда Мразу које су деца учила у предшколским установама.



Текст – Кратак, јасан и квалитетан текст Густава Крклеца не представља велики захтев за ученике. Препоруке за правилан изговор код претходних песама остале су присутне и у раду на усвајању песме „Деда Мраз“.

Ритмичко-мелодијска основа – Ритмичка основа песме веома је једноставна, стога усвајање ритма не би требало да представља тешкоћу. Лакоћа и једноставност карактеришу и мелодијску основу. Одређени проблеми могли би да се јаве у рефрену песме код скока кварте, а затим терце. Ако би дошло до нетачности у интонирању ових интервала, требало би у четвртинама провежбати скокове ми1 – ла1 (e1 – a1), ре1 – сол1 (d1 – g 1) и ре1 – фа1 (d1 – f1).

Интерпретација – Када је реч о интерпретацији, она би у првом делу требало да одсликава одређену тајанственост, што значи да се песма изводи у умерено тихој *mp* динамици, док би рефрен требало певати весело у умерено гласној *mf* динамици.

Завршни део часа (20 минута)

Слушање музике – анализа композиције „Химна Светом Сави“ (компакт-диск 1/26).

Рад према дидактичко-методичкој апаратури на 66. стр. у уџбенику и општим упутствима из Приручника.

Изглед табле

„Деда Мраз” „Химна Светом Сави”

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

Познавање бројалице; познавање мелодије и текста песме и заједничко музицирање у одељењу – певање песме по слуху уз пратњу инструмента или уз матрицу; способност ученика за слушање музичког дела и певање по слуху; музикалност и ритам; импровизовање покрета на задати ритам; игре са певањем; заједничко музицирање током игре.

(Само)евалуација часа

Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно-конструктивно
Врло добро (75–89%)	Надпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

Прилог

Напомена: Позвати се на прилог у самом току припреме.

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	18.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Музичко извођење, музичке игре
Наставна јединица	„ДЕДА МРАЗ“
Врста (тип) часа	Утврђивање
Облици рада	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару
Наставне методе	Дијалогска, илустративно-демонстративна, метода стваралачког рада
Наставна средства	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Развијање љубави, интересовања, музичке осетљивости и креативности. Развој колективизма и социјалних односа. Развој опште културе и понашања, пажње и брзине реаговања. Увођење ученика у разумевање и доживљавање лепог. Развој маште и стваралачких способности ученика. Продубљивање и доживљавање музике. Усвајање текста по слуху и изражајно певање. Свирање на дејим ритмичким инструментима. Свирање такта и ритма. Развијање спретности при коришћењу дејим ритмичких инструмената (извођење музике певањем и свирањем). Координација покрета при ритмичком музицирању.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – повезује музичко дело са њему блиским ситуацијама, врсту гласа и боју инструмента са карактером дела; – поштује договорена правила понашања при слушању музике; – користи самостално, или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука; – изговара у ритму уз покрет бројалице; – пева по слуху песме различитог садржаја и расположења;

	Ученици треба да стекну навику да негују и проширују гласовне способности, слушају музику, да умеју да отпевају песму по слуху, да науче да свирају ритам, да разликују ритам, да уоче динамичке разлике – гласно и тихо и постепено појачавање и утишавање, да науче да импровизују музику покретима тела и ликовно је изразе, да се упознају са квалитетном децјом музиком – музиком за сва времена.
Кључни појмови	Особине тона, утврђивање песме, Нова година
Активности учитеља	Подстицање ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у децјој игри и посматрање.
Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск.
Корелација	Српски језик, СОН, Чувари природе, Народна традиција

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА





НА ДЕПШЕ ПЕСМЕ

ДЕДА МРАЗ

Црне чизме, бели снег,
ко се пење уз наш брег?

Шта ли носи? Врећу има!
Долази ли с даровима?

Ситно шкрипи ноћна стаза,
ето нама Деда Мраза.

Текст: Г. Крклец
Музика: Г. Илић

Забележи трајање тонова у песми „Деда Мраз”:

Цр – не чиз – ме, бе – ли снег



26

Уводни део часа (5 минута)



Утврђивање особина тона помоћу певања песме „Звук и тон”; понављамо научено о особинама тона.

- ЈАЧИНА
- ВИСИНА
- ТРАЈАЊЕ
- БОЈА

Главни део часа (20 минута)



Дигитални уџбеник страна 15 – певање песме уз караоку.

Утврђивање песме „Деда Мраз” (уџбеник, стр. 26).

Понављамо текст, мелодију, а онда спајамо целу песму.

Инсистирамо на хорском певању све док се интерпретација не донесе лако и прецизно. Водимо рачуна и о осталим елементима за вредновање и успешну интерпретацију: држање тела, руку, главе, узимање ваздуха, јачина, висина, боја...

Потреба и жеља да певају заједно веома је важна, јер ће тако ученици брзо и лако научити све елементе тимског функционисања: толеранцију, прилагођавање, одговорност, заједништво. Највећи успех за учитеља/ицу јесте да одељење у пуном саставу наступи и да се интерпретација коректно изведе. (Пошто смо свесни различитих могућности деце, то је знак да су много више научили од елемената предвиђених планом и програмом...) После хорског певања, могу певати у мањим групама и соло ако желе.



У радном уџбенику на 27. страни налази се задатак који је велики изазов за децу. На прошлом часу смо га започели, а на овом ћемо сагледати како су наши успешни певачи повезали тачке и обојили милог Деда Мраза. Похваљујемо сваки покушај, али га и кратко коментаришемо, јер инсистирамо на уредности, експресивности, естетским вредностима.

Свако деце стваралаштво ове врсте било би добро снимити фото-апаратом или добрим мобилним телефоном.

Завршни део часа (20 минута)

Свирање бројалице „Трешњице“ уз пратњу једног ритмичког инструмента (звечке).

Знак за свирање звечкама у књизи је чаша.

У бројалици „Трешњице“ захтеви за свирање су чак лакши него у бројалици „Ен, тен, тини“. Наиме, изговарање сваког слога прати свирање на инструменту. Једина одступања су код изговора речи МИЛЕ, СВИЛЕ, ГЛАТКЕ, СЛАТКЕ, где се први слог изводи у ритму половине. То значи да би за време његовог трајања требало одсвирати две четвртине.

Задатак ученика остаје као и у претходној бројалици, а то је уписивање ознака за звечку.

У празно поље. И ова бројалица може да се прати штапићима и малим бубњем.

Рад према дидактичко-методичкој апарастури на 43. стр. у уџбенику.

Изглед табле

Утврђивање песме „Деда Мраз“
„Трешњице“ – Весела звечка

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

Познавање бројалице; познавање мелодије и текста песме и заједничко музицирање у одељењу – певање песме по слуху уз пратњу инструмента или уз матрицу; способност ученика за слушање музичког дела и певање по слуху; музикалност и ритам; импровизовање покрета на задати ритам; игре са певањем; заједничко музицирање током игре.

(Само)евалуација часа

Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно-конструктивно
Врло добро (75–89%)	Надпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

Прилог

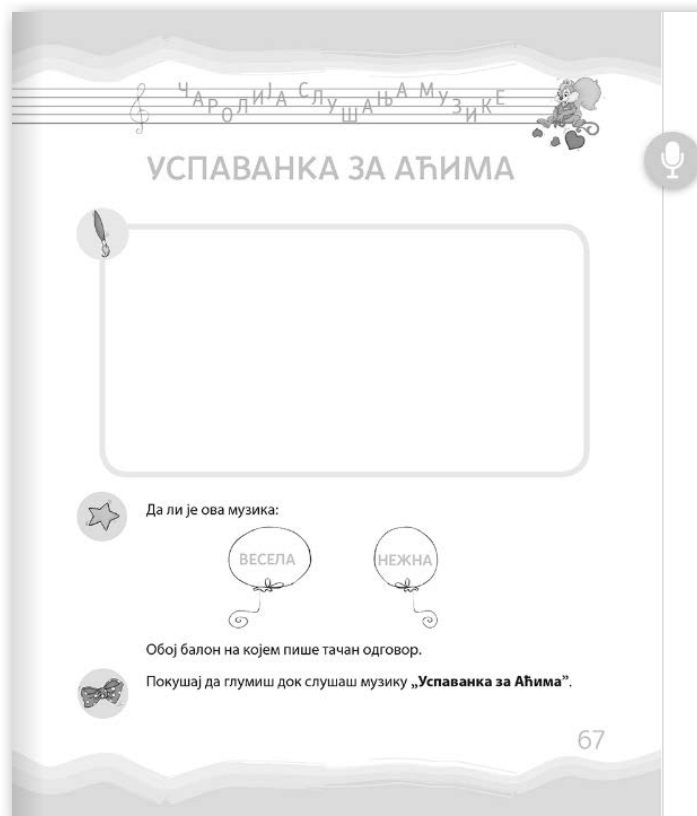
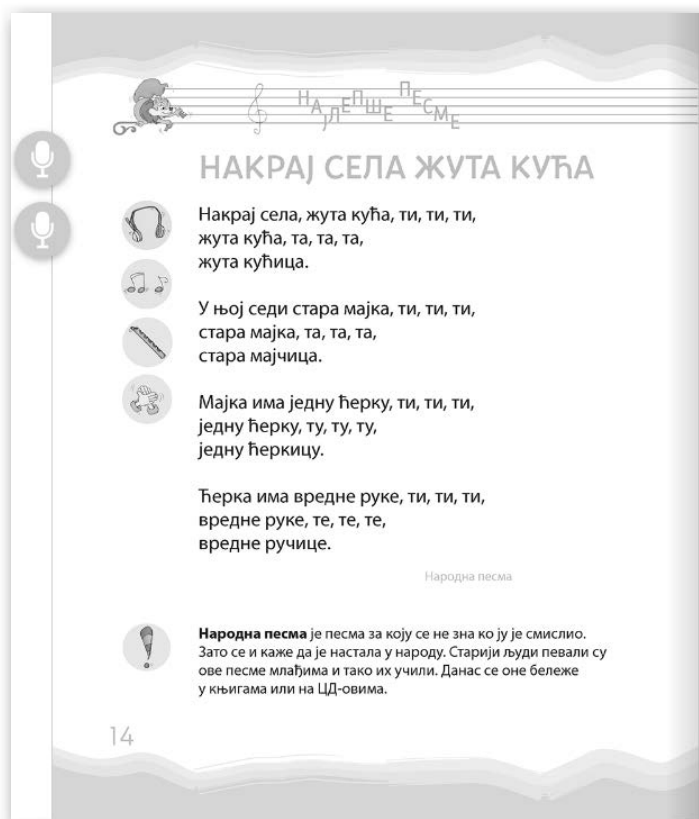
Напомена: Позвати се на прилог у самом току припреме.

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	19.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике и слушање музике.
Наставна јединица	„НАКРАЈ СЕЛА“
Врста (тип) часа	Обрада
Облици рада	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару
Наставне методе	Дијалогска, илустративно-демонстративна, метода стваралачког рада
Наставна средства	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Развијање љубави, интересовања, музичке осетљивости и креативности. Развој колективизма и социјалних односа. Развој опште културе и понашања, пажње и брзине реаговања. Увођење ученика у разумевање и доживљавање лепог. Развој маште и стваралачких способности ученика. Продубљивање и доживљавање музике. Усвајање текста по слуху и изражајно певање. Оспособљавање за активно слушање музике и за изражавање музичког доживљаја.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; – примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; – објасни својим речима доживљај свог и туђег извођења, – објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; – разликује одабране звукове и тонове, певање/свирање; хор / један певач / група певача; оркестар / један свирач / група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе.

	Ученици треба да стекну навику да негују и проширују гласовне способности, слушају музику, да умеју да отпевају песму по слуху, да науче да свирају ритам, да разликују ритам, да науче да импровизују музику покретима тела и ликовно је изразе; да се упознају са квалитетном дејом музиком – музиком за сва времена.
Кључни појмови	Извођење музике, слушање музике, композиција
Активности учитеља	Подстицање ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дејој игри и посматрање.
Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск.
Корелација	Српски језик, СОН, Чувари природе, Народна традиција

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА



Уводни део часа (5 минута)



Утврђивање основних елемената вокалне технике, рад на певачким вежбама под нумерама 9, 10 и 11 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 5 примери 1, 2 и 3).

Главни део часа (20 минута)



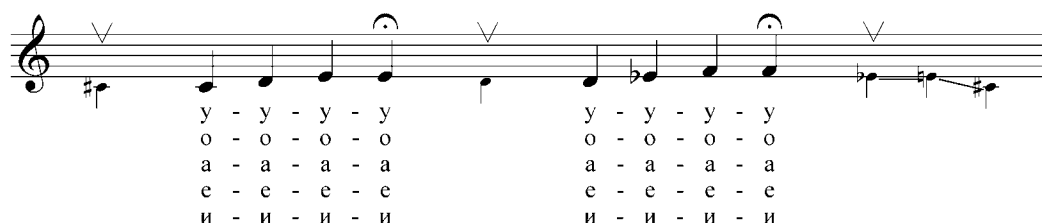
Дигитални уџбеник страна 9 – слушање песме и певање уз оригинал, а када се савладају текст и мелодија уз матрицу.

Задатак из дигиталног уџбеника страна 9 ученици могу да решавају на часу или самостално код куће.

Дигитални уџбеник страна 35 – пустити ученицима песму „Успаванка за Аћима”

Народна песма „Накрај села жута кућа” нема неких нових ритмичких и мелодијских захтева, већ представља могућност да се ученици упознају са народним стваралаштвом и да се уз шаљив текст добро забављају. Ток рада на песми „Накрај села жута кућа”:

Распевавање – Вокална припрема за песму „Накрај села жута кућа” почела је у уводном делу часа, а допуњава се и певањем наменске вокализе.



Вежба би се изводила у обиму A-dur, од трећег ступња до1 (cis1) до C-dura, од трећег ступња ми1 (e1) навише и обиму C dur – A dur наниже.

Текст – Композиција „Накрај села жута кућа” припада групи песама које се лако изговарају јер је већина слогова састављена од једног сугласника и једног самогласника. Изузетак су речи КРАЈ, ЊОЈ које се завршавају сугласницима и речи КРАЈ, СТАРА, МАЈКА, МАЈЧИЦА, ЈЕДНУ, ЋЕРКУ, ЋЕРКИЦУ, ВРЕДНЕ које у себи имају два сугласника један до другог. Као и у претходним препорукама, апелује се на јасан и чврст изговор сваког сугласника. Одређену тешкоћу у меморисању ове песме може да изазове доста дугачак текст. Због тога је препоручљиво да деца науче редослед догађаја у песми. У том правцу прво се изговара стих *Накрај села жуџа кућа*, затим *У њој сеги сџара мајка па Она има једну ћерку и Ћерка има вредне руке*.



Ритмичко-мелодијска основа – Ритмичка основа песме „Накрај села жута кућа” изузетно је једноставна и лака. Када је реч о мелодијској линији, она је такође једноставна. Одређен проблем може да створи певање почетног полустепена када се мелодија креће од тона ми¹ ка тону фа¹ (e¹ – f¹), а затим целог степена од тона фа¹ ка тону сол¹ (f¹ – g¹). Јасно разликовање полустепена од целог степена за ђаке прваке може да представља проблем. Због тога је у делу који се односи на распевавање дата наменска вокализа.

Интерпретација – Ученици воле да певају ову песму. Они је изводе са великом радошћу. Динамика која се препоручује је умерено гласно – mf.

Завршни део часа (20 минута)

Слушање музике – анализа композиције „Успаванка за Аћима” (компакт-диск 1/27 и радни уџбеник стр. 67).

Рад према дидактичко-методичкој апаратури на 67. стр. у уџбенику .

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

Изглед табле

Обрада песме „Накрај села”
Слушање музике – анализа композиције
„Успаванка за Аћима”

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

Познавање бројалице; познавање мелодије и текста песме и заједничко музицирање у одељењу – певање песме по слуху уз пратњу инструмента или уз матрицу; способност ученика за слушање музичког дела и певање по слуху; музикалност и ритам; импровизовање покрета на задати ритам; игре са певањем; заједничко музицирање током игре.

(Само)евалуација часа

Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно- конструктивно
Врло добро (75–89%)	Надпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	20.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике и слушање музике.
Наставна јединица	„ДУЕТ МАЧАКА“
Врста (тип) часа	Комбиновани
Облици рада	Фронтални, индивидуални и групни, у пару
Наставне методе	Дијалогска, илустративно-демонстративна, метода стваралачког рада
Наставна средства	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Развијање љубави, интересовања, музичке осетљивости и креативности. Развој колективизма и социјалних односа. Развој опште културе и понашања, пажње и брзине реаговања. Увођење ученика у разумевање и доживљавање лепог. Развој маште и стваралачких способности ученика. Продубљивање и доживљавање музике. Усвајање текста по слуху и изражајно певање. Свирање на дечјим ритмичким инструментима. Свирање такта и ритма. Усвајање правилног дисања у циљу правилнијег певања. Развијање смисла за ритам кроз покрет. Развијање спретности при коришћењу дечјих ритмичких инструмената (извођење музике певањем и свирањем). Координација покрета при ритмичком музицирању. Оспособљавање за активно слушање музике и за изражавање музичког доживљаја.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; – разликује одабране звукове и тонове, певање/свирање; хор / један певач / група певача; оркестар / један свирач / група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе;

	– препознаје музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у слушаном делу; – повезује музичко дело с њему блиским ситуацијама, врсту гласа и боју инструмента са карактером дела; – поштује договорена правила понашања при слушању музике; – изговара у ритму уз покрет бројалице; – пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; – прави дечје ритмичке инструменте; – ствара звучне ефекте, покрете уз музику, мању ритмичку целину помоћу различитих извора звука, ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука, музичко питање и одговор на ритмичким удараљкама, једноставну мелодију на краћи задати текст.
Кључни појмови	Певачке вежбе, певање, штапићи, звечке, ритам, дует
Активности учитеља	Подстицање ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање.
Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд
Корелација	Српски језик, СОН, Чуvari природе, Народна традиција

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА

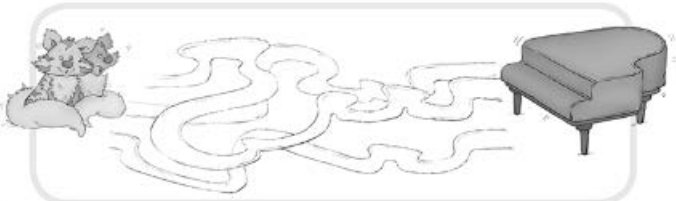




ДУЕТ МАЧАКА



Повежи мачке са инструментом који их прати док певају.





Реч **дует** значи да певају два певача.



Да ли је музика „**Дует мачака**“:

ШАЉИВА

ТУЖНА

НЕЖНА

Обој балон на којем пише тачан одговор.



Покушај да глумиш док слушаш „**Дует мачака**“.

68

Уводни део часа (5 минута)



Утврђивање основних елемената вокалне технике, рад на певачким вежбама (примери бр. 9, 10 и 11) са компакт-диска 2.

Главни део часа (20 минута)



Дигитални уџбеник страна 30 – и звођење песме уз матрицу и ритмичку пратњу
Дигитални уџбеник страна 36 – слушање композиције



Утврђивање песме „Накрај села“. Певање уз пратњу два ритмичка инструмента – штапићи и звечке. Игра штапића и звечки.

Рад према дидактичко-методичкој апаратури на 15. стр. у уџбенику.

Завршни део часа (20 минута)

Разговор о кућним љубимцима и њиховом оглашавању. Дозволићемо да се деца похвале својим способностима опонашања гласова различитих животиња.

Слушање музике „Дует мачака“ Ђоакино Росини (компакт-диск 1/28), анализа композиције.

Прво слушамо композицију, која ће вероватно изазвати одушевљење код ученика, а затим обнављамо слушање са задацима за анализу.

1. Ко изводи композицију?
2. Којом брзином се свира или пева композиција? Одредити да ли је темпо брз или спор.
(Ученици могу махањем одређивати брзину извођења композиције.)
3. Којом јачином се изводи композиција? Одређивање јачине у оквиру јако – тихо.
(Такође, договореним знаком може се анализирати јако и тихо извођење.)
4. Какав је карактер композиције? Мисли се на утисак који је дело оставило на ђаке – весело, тужно, нежно... **(У песми се мења расположење и карактер гласова. Ученици изразима лица могу рећи када је песма нежна, тужна, весела, борбена.)**

Користимо дидактичко методичка упутства са 68. стр. уџбеника и општа упутства из Приручника.

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

Изглед табле

Утврђивање песме „Накрај села” Слушање музике – анализа композиције „Дует мачака”

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

Познавање бројалице; познавање мелодије и текста песме и заједничко музицирање у одељењу – певање песме по слуху уз пратњу инструмента или уз матрицу; способност ученика за слушање музичког дела и певање по слуху; музикалност и ритам; импровизовање покрета на задати ритам; игре са певањем; заједничко музицирање током игре.

(Само)евалуација часа

Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно-конструктивно
Врло добро (75–89%)	Надпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

Прилог

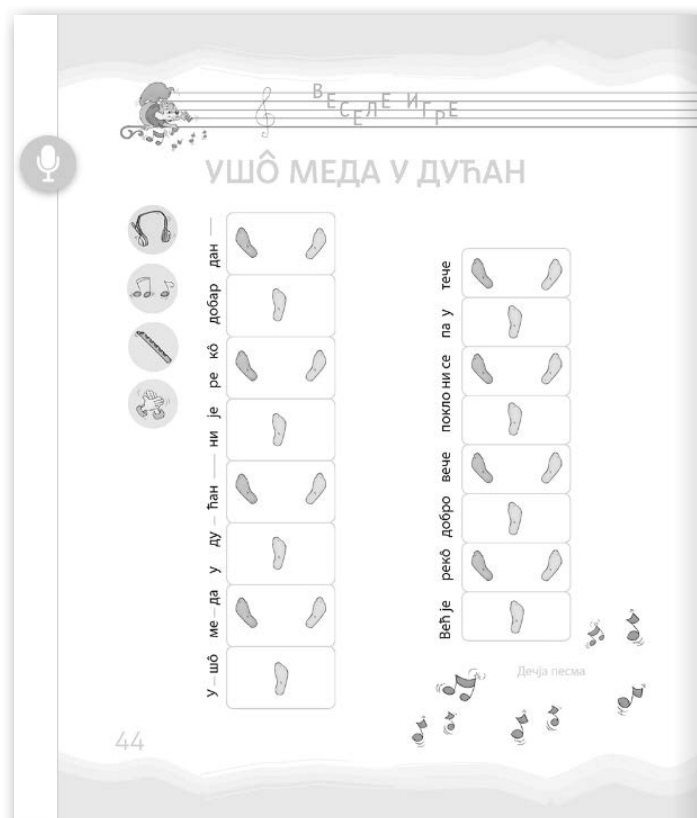
Напомена: Позвати се на прилог у самом току припреме.

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	21.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике, музичке игре, слушање музике
Наставна јединица	„ЗЕЦ КОЛО ВОДИ“
Врста (тип) часа	Обрада
Облици рада	Фронтални, индивидуални, групни, у паровима
Наставне методе	Дијалoшка, илустрaтивно-демонстрaтивна, метода стваралачког рaдa
Наставна средства	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Развијање љубави, интересовања, музичке осетљивости и креативности. Развој колективизма и социјалних односа. Развој опште културе и понашања, пажње и брзине реаговања. Увођење ученика у разумевање и доживљавање лепог. Развој маште и стваралачких способности ученика. Продубљивање и доживљавање музике. Усвајање текста по слуху и изражајно певање. Свирање на дечјим ритмичким инструментима. Свирање такта и ритма. Усвајање правилног дисања у циљу правилнијег певања. Развијање смисла за ритам кроз покрет. Развијање спретности при коришћењу дечјих ритмичких инструмената (извођење музике певањем и свирањем). Координација покрета при ритмичком музицирању. Оспособљавање за активно слушање музике и за изражавање музичког доживљаја.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; – примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; – свира по слуху звучне ономотопеје и илустрације, ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; – повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама, ритам са графичким приказом; – објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења.

Кључни појмови	Певачке вежбе, обрада песме и бројалице
Активности учитеља	Подстицање ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање.
Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск.
Корелација	Српски језик, СОН, Чувари природе, Народна традиција

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА



Уводни део часа (5 минута)



Утврђивање основних елемената вокалне технике, рад на певачким вежбама (примери бр. 9, 10 и 11) са компакт-диска 2.

Главни део часа (20 минута)



Дигитални уџбеник страна 11 – слушати песму и изводити је уз оригинал.

Задатак који се налази у дигиталном уџбенику на страни 11 ученици самостално решавају у школи или код куће.

Дигитални уџбеник страна 24 – Извођење бројалице „Ушо меда у дућан“ уз матрицу.

Песму „Зец коло води“ компоновао је Коруновић, али она по својој мелодијској структури много подсећа на народну песму. Деца веома воле да певају ову песму и она припада групи композиција које служе за утврђивање градива. Рад на песми је следећи:

Распевавање – Рад на вокалној техници представљен је у уводном делу часа.

Текст – Рад на учењу текста и његовом изговору у песми „Зец коло води“ није нарочито тежак. Учитељ/ица треба да обрати пажњу када деца буду изговарала следеће речи: ЗЕЦ, ЗЕЛЕНОЈ, ЊИМ, БАШ (сугласници на крају речи) и ДВОРИ, ПЕРЦЕ, КУРЈАКУ, ЗВОНЦЕ, ТРАВИ, ИГРАЈУ, ИГРАЧИ, ПРАВИ, ЗВАЛА, СВЕ, ДОБРЕ, СКАЧЕ (сугласник до сугласника у једном слогу). Ђаке би требало оспособити да тачно изговоре редослед строфа. То значи да их учитељ/ица научи којим редом се одвијају догађаји у песми.



Ритмичко-мелодијска основа – У ритмичком и мелодијском смислу, песма „Зец коло води“ сасвим је прихватљива за учење. Њена једноставна ритмичка структура доприноси успешном савладавању ове песме. Када је реч о мелодијској линији, пажњу би требало обратити на тон ми1 (e1) у 2, 4, и 6. такту. Силазно мелодијско кретање од тона сол1 ка тону фа1 (g1 – f1) и тону ми1 (e1) може да доведе до нечисте интонације, односно да тон ми (e1) буде мало низак. Уколико се овај проблем појави у одељењском певању, требало би мелодијски низ сол1 – фа1 – ми1 (g1 – f1 – e1) у четвртинама отпевати на неутралне слоге мо и но, неколико пута.

Интерпретација – Шаљив текст песме „Зец коло води“ код деце изазива лепо расположење. Ђаци ову песму певају пуни полета. Препоручена динамика за певање песме је умерено гласно mf.

Завршни део часа (20 минута)

Обрада бројалице „Ушô меда у дућан”.

Ова бројалица веома је погодна за упознавање ђака са 4/4 тактом. Она не припада групи тешких бројалица за обраду јер има доста лак и деци интересантан текст. Ритмичка основа је врло једноставна, састављена је углавном од осмина. Једину тешкоћу могу да задају крајеви речи, као што су: ДУЋАН, ДАН, ВЕЋ. У претходним препорукама речено је на који начин се решавају ови проблеми. Када је реч о о покрету за бројалицу „Ушô меда у дућан”, може се применити игра коју деца већ знају, а то је „школица”. Покрети ногу могу да буду на сваки слог или осмину као што је приказано у првом примеру на 44. стр. у уџбенику. У другом примеру примењује се покрет ноге на сваку четвртину. Ова игра примеренија је индивидуалном извођењу па се као таква и користи. Могуће је извести је и групно и то у циљу подстицања такмичарског духа. Наиме, по један представник сваког реда у учионици могао би да се такмичи и представи свој ред у најбољем светлу.

Користимо и дидактичко методичка упутства са 44. стране уџбеника.

Изглед табле

Обрада песме „Зеc коло води”
Обрада бројалице „Ушô медо у дућан”

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

Познавање бројалице; познавање мелодије и текста песме и заједничко музицирање у одељењу – певање песме по слуху уз пратњу инструмента или уз матрицу; способност ученика за слушање музичког дела и певање по слуху; музикалност и ритам; импровизовање покрета на задати ритам; игре са певањем; заједничко музицирање током игре.

Прилог

Напомена: Позвати се на прилог у самом току припреме.

(Само)евалуација часа

Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно- конструктивно
Врло добро (75–89%)	Надпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	22.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике, музичке игре
Наставна јединица	„УШО МЕДА У ДУЋАН“
Врста (тип) часа	Утврђивање
Облици рада	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару
Наставне методе	Дијалогска, илустративно-демонстративна, метода стваралачког рада
Наставна средства	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Развијање љубави, интересовања, музичке осетљивости и креативности. Развој колективизма и социјалних односа. Развој опште културе и понашања, пажње и брзине реаговања. Увођење ученика у разумевање и доживљавање лепог. Развој маште и стваралачких способности ученика. Продубљивање и доживљавање музике. Усвајање текста по слуху и изражајно певање. Свирање на дечјим ритмичким инструментима. Свирање такта и ритма. Усвајање правилног дисања у циљу правилнијег певања. Оспособљавање ученика да импровизују песму рукама и ногама као и дечјим инструментима. Развијање спретности при коришћењу дечјих ритмичких инструмената (извођење музике певањем и свирањем). Координација покрета при ритмичком музицирању. Оспособљавање за активно слушање музике и за изражавање музичког доживљаја.
Исходи	Ученици треба да стекну навику да негују и проширују гласовне способности, слушају музику, да умеју да отпевају песму по слуху, да науче да свирају ритам, да разликују ритам, да науче да импровизују музику покретима тела и ликовно је изразе; да се упознају са квалитетном дечјом музиком – музиком за сва времена.

Кључни појмови	Стандардне вокализе, одељенски хор, песма, свирамо заједно
Активности учитеља	Подстицање ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање.
Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск.
Корелација	Српски језик, СОН, Чувари природе, Народна традиција

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА

ТАЈНЕ СВИРАЉА

УШЋ МЕДА У ДУЋАН

Свирамо заједно!

У - шѠ ме-да у ду-ћан —
[X] [X] [X] [X] [X] [X] [X] [X]
[X] [X] [X] [X]

ни - је ре-кѠ до-бар дан —
[X] [X] [X] [X] [X] [X] [X] [X]
[X] [X] [X] [X]

већ је ре-кѠ до-бро ве - че
[X] [X] [X] [X] [X] [X] [X] [X]
[X] [X] [X] [X]

по-кло - ни се, па у - те - че.
[X] [X] [X] [X] [X] [X] [X] [X]
[X] [X] [X] [X]

Дечја песма

57

Уводни део часа (5 минута)



Распевавање помоћу понуђених стандардних вокализа, наменских вокализа или познате песме, сходно потребама одељенског хора.

Главни део часа (20 минута)



Дигитални уџбеник страна 11 - изводити је уз оригинал и матрицу.

Дигитални уџбеник страна 24 Извођење бројалице „Ушо меда у дућан“ уз караоку.



Утврђивање песме „Зеџ коло води“ (уџбеник, стр. 18).

Први корак у процесу обнављања и утврђивања песме јесте изговор текста у ритму. Након изговора текста, требало би проверити да ли су ученицима јасне све речи песме и да ли су их од прошлог часа усвојили (двори, курјак, веје). Следи изговарање текста у темпу који дајемо плескањем руку, пуцкетањем прстима, штапићима, како се већ договоримо. Потом певамо песму уз пратњу и играмо је као коло.

Кореографију треба поједноставити и дозволити ђацима да уживају у складној игри. Касније, у обнављањима, деца могу сама да дају предлоге за нову кореографију.

Завршни део часа (20 минута)

„Ушо меда у дућан“ – свирамо заједно (уџбеник, стр. 57).

Говорна бројалица „Ушо меда у дућан“ одабрана је као композиција која је погодна за истовремену пратњу два инструмента. За потребе пратње изабрани су штапићи и мали бубањ. Штапићи су предвиђени за осмински покрет, а мали бубањ за половину, односно за јак тактов део. Да би ова пратња била усаглашена, неопходно је да се прво увежба почетни двотакт. Након тога следи рад на следећим двотактима, али и на њиховом повезивању.

Изглед табле

Утврђивање песме
„Зеџ коло води”
„Ушô меда у дућан” – свирамо заједно

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

Познавање бројалице; познавање мелодије и текста песме и заједничко музицирање у одељењу – певање песме по слуху уз пратњу инструмента или уз матрицу; способност ученика за слушање музичког дела и певање по слуху; музикалност и ритам; импровизовање покрета на задати ритам; игре са певањем; заједничко музицирање током игре.

(Само)евалуација часа

Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно-конструктивно
Врло добро (75–89%)	Надпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

Прилог

Напомена: Позвати се на прилог у самом току припреме.

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	23.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике, музичке игре, слушање музике
Наставна јединица	„ГЛАСОВИ И БОЈЕ“
Врста (тип) часа	Обрада
Облици рада	Фронтални, индивидуални, групни, у пару
Наставне методе	Дијалогска, илустративно-демонстративна, метода стваралачког рада
Наставна средства	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Развијање љубави, интересовања, музичке осетљивости и креативности. Развој колективизма и социјалних односа. Развој опште културе и понашања, пажње и брзине реаговања. Увођење ученика у разумевање и доживљавање лепог. Развој маште и стваралачких способности ученика. Продубљивање и доживљавање музике. Усвајање текста по слуху и изражајно певање. Свирање на дејим ритмичким инструментима. Свирање такта и ритма. Развијање смисла за ритам кроз покрет. Координација покрета при ритмичком музицирању. Оспособљавање за активно слушање музике и за изражавање музичког доживљаја.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; – разликује одабране звукове и тонове, певање/свирање; хор / један певач / група певача; оркестар / један свирач / група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; – препозна музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у слушаном делу; – повезује музичко дело у односу на њему блиске ситуације, врсту гласа и боју инструмента са карактером дела;

	– поштује договорена правила понашања при слушању музике; – пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; – примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању.
Кључни појмови	Наменске вокализе, одељенски хор, обрада песме и бројалице
Активности учитеља	Подстиче ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање.
Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење; дигитална компетенција; сарадња; естетичка компетенција; одговорно учешће у демократском друштву; одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд.
Корелација	Српски језик, СОН, Чувари природе, Народна традиција

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА



ГЛАСОВИ И БОЈЕ



Речи могу да се представљају тоновима, али и бојама. Када спојимо два или три гласа настаје реч, а онда та реч може да добије и своју боју.
Ево наших гласова и боја:

Д + О = ДО ●
Р + Е = РЕ ●
М + И = МИ ●
Ф + А = ФА ●
С + О + Л = СОЛ ●



Песму „Гласови и боје” прво слушај, а онда учи део по део, како ти покаже учитељ/учитељица. Срећно!



ДО, зелено је ДО,
РЕ, браон боја РЕ,
МИ, жуто је и МИ,
ФА, плава боја ФА,
СОЛ, црвено је СОЛ,
СОЛ, ФА, МИ, РЕ, ДО.

Текст: Г. Илић
Музика: Г. Илић



На линији нацртај трајање текста у песми „Гласови и боје”:
ДО, зе – ле – но је ДО.



21

Уводни део часа (5 минута)



Распевавање помоћу понуђених стандардних вокализа, наменских вокализа или познате песме, сходно потребама одељенског хора.

Главни део часа (20 минута)



Наставник музички пример може пустити из уџбеника, увежбавати са децом уз оригинално певање или матрицу.

Задатак из дигиталног уџбеника решавати заједнички на часу, а ученик самостално код куће.

Обрада песме „Гласови и боје” (уџбеник, стр. 21, компакт-диск 1/8, компакт-диск 2/30).

Песма „Гласови и боје” припада групи наменских песама. Њена улога је да ученике припреми за учење солмизационих назива тонова и њихових висина. Помоћ у прихватању чињенице да има различитих тонова пружа увођење боје. Предност песме огледа се и у томе што може парцијално да се учи. Сваки од тих делова почиње солмизационим називом тона и адекватном тонском висином, а тако се и завршава. Он је уједно и песмица – модел за постаљање тонских висина. Употребљен је израз песмица јер модел има само 4 такта. Ток обраде песме је следећи:

Распевавање - Вокална припрема за песму „Гласови и боје” предложена је у уводном делу часа.



Текст – Примерен текст омогућава његово лако меморисање. Такође, велики број слогова који чине један сугласник и један самогласник олакшавају изговор текста. Одређену пажњу требало би обратити на речи БРАОН, ПЛАВА, ЦРВЕНО И СОЛ.

Ритмичко-мелодијски основа - Једноставан ритам и мелодија захвални су за учење. Када је реч о мелодијским тешкоћама, оне би могле да се јаве код извођења мелодијских скокова у тактовима 24 и 25 и тактовима 31 и 32. Да би се ове могуће потешкоће избегле, у распевавању би требало користити вежбе које у себи садрже поменуте мелодијске скокове.

Интерпретација – Уводни тактови песме наговештавају и интерпретацију. Песма је наменска, нема неку конкретну радњу у литерарном тексту па је стога треба извести мирно, са жељом да се нови теоријски садржај предочи слушаоцу. Динамика за песму креће се од умерено тихо (mp) до умерено јако (mf).

Завршни део часа (20 минута)

Обрада бројалице „Лептир и цвет“ (уџбеник, стр. 46).

Бројалица „Лептир и цвет“ је у 3/4 такту и доприноси још бољем усвајању ове врсте текста.

Текст је веома погодан за учење јер је кратак, јасан и деци приступачан. Током његовог усвајања и увежбавања правилног изговора нешто већу пажњу требало би посветити речима које у себи имају сугласник до сугласника. То су: ЛЕПТИР и ЦВЕТИЋ. Код речи ЦВЕТИЋ проблем може да буде и то што се завршава сугласником. И у једном и у другом случају учитељ/ица треба правилно и сугестивно да изведе поменуте речи, а затим да то ураде и ученици, појединачно и групно.

Бројалица „Лептир и цвет“ интересантна је због тога што се током њеног извођења смењују покрети. Користи се ударање дланова о клупу током прве четвртине у такту, а за друге две четвртине предвиђено је плескање рукама. Шема покрета илустрована је у уџбенику на страни 46. Промена покрета захтева вежбање, те би зато требало применити парцијални принцип рада. Након увежбаних делова требало би прећи на њихово повезивање.

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

Изглед табле

Распевавање

Обрада песме „Гласови и боје“

Обрада бројалице „Лептир и цвет“

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

(заокружи/подвуци параметар који је посматран у току часа код свих ученика, евидентирати у педагошкој свесци): Певање песме по слуху; складно извођење песме и заједничко музицирање (певање и/или свирање); кретање у ритму музике; култура слушања музике; упознатост са карактеристикама музичког израза; препознавање/опонашање звукова из природе; импровизација; слушање и разумевање музичког дела; свирање на деčјим ритмичким инструментима; уочавање карактера и темпа песме; препознавање особина тона; развијање осећаја за колективно музицирање; учествовање у дискусији...

(Само)евалуација часа

Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно- конструктивно
Врло добро (75–89%)	Натпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	24.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике и слушање музике
Наставна јединица	„НЕЗГОДА“
Врста (тип) часа	Комбиновани
Облици рада	Фронтални, индивидуални, групни, у пару
Наставне методе	Дијалoшка, илустрaтивно-демонстрaтивнa, методa стварaлaчког рaдa
Наставнa средствa	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичкa културa зa први рaзред основне школе, Фрескa, Београд; компакт-диск, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Развијање љубави, интересовања, музичке осетљивости и креативности. Развој колективизмa и социјaлних односa. Развој опште културe и понашања, пажње и брзине реаговања. Увођење ученикa у разумевање и доживљавање лепог. Развој маште и стваралачких способности ученикa. Продубљивање и доживљавање музике. Оспособљавање зa активно слушање музике и зa изражавање музичког доживљаја.
Исходи	Ученик је у стању да: – пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; – примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; – свира по слуху звучне ономатопеје и илустрације, ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; – повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама, ритам са графичким приказом; – објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења.

Кључни појмови	Стандардне и наменске вокализе, „Гласови и боје”, певање и слушање музике
Активности учитеља	Подстиче ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање.
Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике”, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд;
Корелација	Српски језик, СОН, Чувари природе, Народна традиција

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА

НАДЕШЕ ПЕСМЕ

ГЛАСОВИ И БОЈЕ

Речи могу да се представљају тоновима, али и бојама. Када спојимо два или три гласа настаје реч, а онда та реч може да добије и своју боју. Ево наших гласова и боја:

Д + О = ДО ●
Р + Е = РЕ ●
М + И = МИ ●
Ф + А = ФА ●
С + О + Л = СОЛ ●

Песму „Гласови и боје” прво слушај, а онда учи део по део, како ти покаже учитељ/учитељица. Срећно!

ДО, зелено је ДО,
РЕ, браон боја РЕ,
МИ, жуто је и МИ,
ФА, плава боја ФА,
СОЛ, црвено је СОЛ,
СОЛ, ФА, МИ, РЕ, ДО.

Текст: Г. Илић
Музика: Г. Илић

На линији нацртај трајање текста у песми „Гласови и боје”:
ДО, зе – ле – но је ДО.

21

ЧАРОЛИЈА СЛУШАЊА МУЗИКЕ

НЕЗГОДА

Да ли на почетку песме „Незгода” пева:

1. један глас 2. више гласова
(Заокружи тачан одговор.)

Реши ребус.

5 Ао

(Напиши решење.)

69

Уводни део часа (5 минута)



Распевавање помоћу понуђених стандардних вокализа или познате песме, сходно потребама одељенског хора.

Главни део часа (20 минута)



Дигитални уџбеник страна 12 – послушати музички пример, када ученици науче да певају изводити га уз инструментал.

Задатак из дигиталног уџбеника ученици могу заједно радити на часу или самостално код куће.

Дигитални уџбеник страна 36 – песма „Незгода“, задаци за ученике које могу решавати у пару или самостално на часу или код куће



Утврђивање песме „Гласови и боје“ (уџбеник, стр. 21, компакт-диск 1/8).

Обнављамо, утврђујемо научено на претходном часу.

После групног извођења текста, ученици певају песму подржани снимком са првог компакт-диска, а затим подржани инструменталном пратњом са компакт-диска 2/30. Ученици могу да певају сами, у хору или у екипама које им одговарају. Битно је да се песма понови више пута, да се што прецизније изводи и да деца науче да интонацију и солмизациони назив тона повезују са бојом. Ако учитељ/ица има креде у боји, може да нацрта обојене кругове, а ученици да изговоре и отпевају задате тонове. Може се кренути од два поновљена, истобојна круга, затим од два разнобојна круга итд. Такође, учитељ/ица може да изговара и пева солмизационе слоге, а ђаци да их записују помоћу боја.

Завршни део часа (20 минута)

Слушање музике – анализа песме „Незгода“.

Рад према дидактичко-методичкој апаратури на 69. страни у уџбенику и општим упутствима из Приручника.

Изглед табле

Распевавање
Утврђивање песме
„Гласови и боје”
Слушање музике – анализа песме
„Незгода”

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

Познавање бројалице; познавање мелодије и текста песме и заједничко музицирање у одељењу – певање песме по слуху уз пратњу инструмента или уз матрицу; способност ученика за слушање музичког дела и певање по слуху; музикалност и ритам; импровизовање покрета на задати ритам; игре са певањем; заједничко музицирање током игре.

(Само)евалуација часа

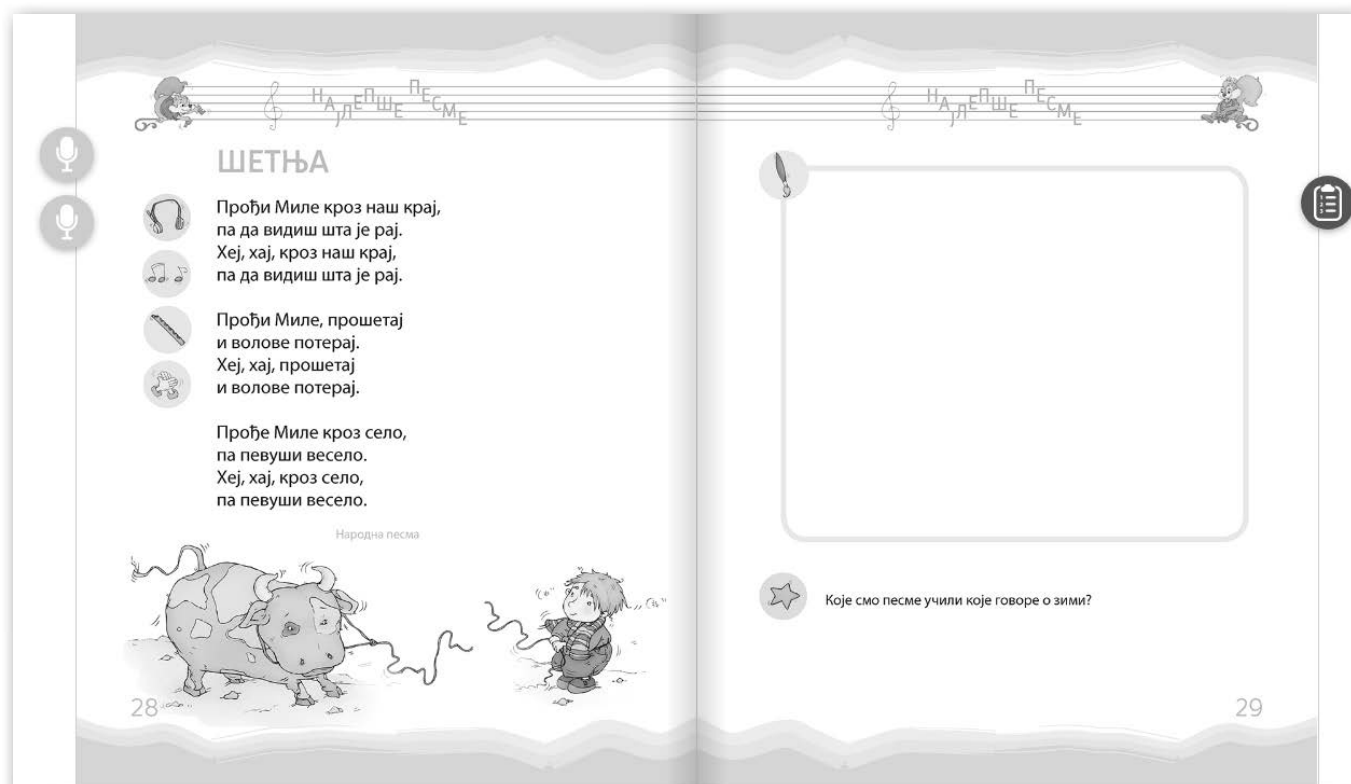
Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно-конструктивно
Врло добро (75–89%)	Надпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	25.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике, музичке игре
Наставна јединица	„ШЕЋЊА“
Врста (тип) часа	Обрада
Облици рада	Фронтални, индивидуални, групни, у пару
Наставне методе	Дијалогска, илустративно-демонстративна, метода стваралачког рада
Наставна средства	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Развијање љубави, интересовања, музичке осетљивости и креативности. Развој колективизма и социјалних односа. Развој опште културе и понашања, пажње и брзине реаговања. Увођење ученика у разумевање и доживљавање лепог. Развој маште и стваралачких способности ученика. Продубљивање и доживљавање музике. Усвајање текста по слуху и изражајно певање. Оспособљавање за активно слушање музике и за изражавање музичког доживљаја.
Исходи	Ученик је у стању да: – пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; – примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; – свира по слуху звучне ономатопеје и илустрације, ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; – објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; – објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; – разликује одабране звукове и тонове, певање/свирање; хор / један певач / група певача; оркестар / један свирач / група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе.

Кључни појмови	Распевавање, обрада песме, „Шетња“, композиција „Магарци“
Активности учитеља	Подстиче ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање.
Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд.
Корелација	Српски језик, СОН, Чувари природе, Народна традиција

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА



Уводни део часа (5 минута)



Распевавање: Рад на дикцији помоћу понављања бројалице „Ушô меда у дућан“ (уџбеник, стр. 44). Распевавање помоћу познате песме „Накрај села жута кућа“ (уџбеник, стр. 14) и певачких вежби под нумерама 10 и 11 са компакт-диска 2 (певачка вежба бр. 5 примери 2 и 3).

Разговор помоћу слике: Слика села – опис села, живота на селу, сеоских послова, ко све живи у сеоском простору (дворишту) – опонашање оглашавања животиња у сеоском дворишту, птица, рада трактора, шкрипе дрвених капија...

Главни део часа (20 минута)



Дигитални уџбеник страна 16 – послушати песму и изводити је уз оригинал Делови српске народне ношње из Шумадије

Дигитални уџбеник страна 24 – слушати и изводи песму „Берем, берем грожђе“ уз оригинал и инструментал.

Подсетити ученике да могу и код куће самостално да вежбају уз дигитални уџбеник.



Обрада народне песме „Шетња“ (уџбеник, стр. 28, компакт-диск 1/11, компакт-диск 2/33).

Песма „Шетња“ укључена је у репертоар за први разред из два разлога. Први разлог је што је то народна песма и што се њеним певањем ђаци упознају са народним стваралаштвом. Други разлог је постојање тона ла1 (а1) у мелодији, што је прилика да ученици што успешније овладају обимом гласа.

Редослед рада:

Распевавање – Рад на вокалној техници предочен је у уводном делу часа.

Текст – Прилика да се ученици упознају са још једном народном песмом јесте композиција „Шетња“. Текст поменуте песме лак је за учење с обзиром на то да има честих понављања. Као и у претходним песмама, проблеми доброг изговора везују се за крајеве речи и за слоге састављене од више сугласника који су један до другог. Осим тога, потребно је посебно при- премити децу да правилно изговоре речи ХЕЈ, ХАЈ.

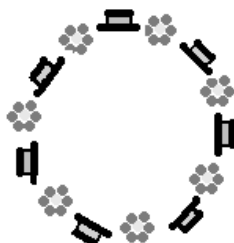
Ритмичко-мелодијка основа – Ритмичко-мелодијска основа је изузетно лака и не представља тешкоће.

Интерпретација – Песма и игра „Шетња“ захтевају извођење у умерено јакој динамици (mf). Веома је важно да приликом певања деца испоље сву духовитост коју носи овај текст.

Предлог за игру уз песму „Шетња“:

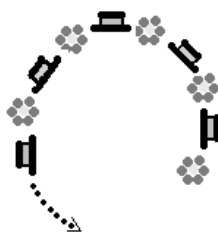


ЗАТВОРЕНО КОЛО



ОТВОРЕНО КОЛО

„Шетња“



Шешир – дечак

Цветић – девојчица

Завршни део часа (20 минута)

Обрада дидактичке игре „Берем, берем грожђе“ (уџбеник, стр. 45, компакт-диск 2/41).

„Берем, берем грожђе“ је дидактичка игра. Весело и кратак текст и једноставна мелодија представљају одличну препоруку за брзу обраду.

Усвајање текста започело би наставниковим изговором у целини, а затим по деловима. Посебну пажњу треба обратити на изговор завршетака следећих речи: БЕРЕМ, ДОК, ЧУВАР, КАД. Затим на речи које у себи садрже сугласник до сугласника – ГРОЖЋЕ, ПРЕСЕШЋЕ. У овим случајевима прво би учитељ/ица требало да има чврст и јасан изговор сугласника, а затим путем опонашања да то ураде и ученици. Током учења текста може се обрадити и мелизам у 2. такту. Слог ГРОЖ- изговара се и пева у оквиру прве четвртине. Следећи пример показује на који начин ово може да се реши.

у - у - у - у - у	у - у - у - у - у
о - о - о - о - о	о - о - о - о - о
а - а - а - а - а	а - а - а - а - а
е - е - е - е - е	е - е - е - е - е
и - и - и - и - и	и - и - и - и - и

Код мелодијске основе, најважнији је први двотакт. У њему би требало тачно отпевати велику секунду навише, кретање мелодије од тона сол¹ ка тону ла¹ (g¹ – a¹) и мелодијски низ наниже, велика секунда, па мала. Нарочито је битно да код мале секунде, кретања од тона фа¹ ка тону ми¹ (f¹ – e¹), тон ми не буде низак.

Опис игре је добро познат. Ћаци певајући чуче у кругу и покретима опонашају брање грожђа. Дете „чувар“ им се прикрада како би их ухватило. Када га ыаци из кола опазе, почињу да беже. У том тренутку „чувар“ покушава да ухвати неко дете. Ученик који је ухваћен у брању грожђа постаје нови „чувар“.

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

Изглед табле

Распевавање
Обрада песме „Шетња“
Обрада дидактичке игре
„Берем, берем грожђе“

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

Познавање бројалице; познавање мелодије и текста песме и заједничко музицирање у одељењу – певање песме по слуху уз пратњу инструмента или уз матрицу; способност ученика за слушање музичког дела и певање по слуху; музикалност и ритам; импровизовање покрета на задати ритам; игре са певањем; заједничко музицирање током игре.

Прилог

Напомена: Позвати се на прилог у самом току припреме.

(Само)евалуација часа

Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно- конструктивно
Врло добро (75–89%)	Надпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	26.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике, слушање музике.
Наставна јединица	УТВРЂИВАЊЕ ПЕСМЕ „ШЕТЊА“
Врста (тип) часа	Утврђивање
Облици рада	Фронтални, индивидуални, групни у пару
Наставне методе	Дијалогска, илустративно-демонстративна, метода стваралачког рада
Наставна средства	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Развијање свести о значају и улози музичке уметности кроз развој цивилизације и друштва; оспособљавање ученика за разликовање основних одлика уметности наше културе кроз сагледавање елемената музичких дела; унапређивање естетских критеријума код ученика; подстицање уметничког развоја и усавршавања у складу са индивидуалним интересовањима и способностима.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; – разликује одабране звукове и тонове, разликује певање/ свирање, хор / један певач / група певача, оркестар / један свирач / група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; – пева по слуху, уз покрет, народне песме; – примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању.
Кључни појмови	Особине тона, народна песма, слушање музике
Активности учитеља	Подстицање ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање.

Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење; дигитална компетенција; сарадња; естетичка компетенција; одговорно учешће у демократском друштву; одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд
Корелација	Српски језик, СОН, Чувари природе, Народна традиција

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА



Уводни део часа (5 минута)



До сада смо научили да је тон звук који има одређену јачину и трајање. Кажемо да су то ОСОБИНЕ ТОНА. Тон има још једну особину – **БОЈУ**.

Боја зависи од врсте материјала, облика и величине звучног извора који трепери. Тако ми и разликујемо музичке инструменте, по боји тонова – непогрешиво знамо кад свира хармоника, клавир или флаута.

По боји разликујемо и људске гласове. Више људи отпева исти тон, а ми кажемо: сопран, алт, тенор, бас – значи сваки људски глас има различиту тонску боју, као и сваки музички инструмент.

По својим особинама, тон се разликује од шума или лупе.

Када говоримо о боји, веома је важно, када одељенски певамо, да своју боју осталим особинама тона (јачином, висином) прилагодимо другим бојама, да би тон који заједно произведемо био пријатнији и лепши.

РАСПЕВАВАЊЕ

Распевавање помоћу понуђених стандардних вокализа, наменских вокализа или познате песме, сходно потребама одељенског хора.

Главни део часа (20 минута)



Дигитални уџбеник, страна 16 – заједничко певање песме „Шетња” уз оригинал и инструментал.



Утврђивање песме „Шетња” (уџбеник, стр. 28).

Учитељ/ица пева и свира песму, а ученици слушају (учитељ/ица може да пева и уз инструменталну пратњу са компакт-диска 2/33).

Након тога следи ученици изводе песму како би могао да се утврди степен савладаности градива. Уколико постоје одређени пропусти у правилном изговору текста или извођењу мелодијско-ритмичке основе, приступа се решавању проблема. Потом учитељ/ица подсећа ђаке на правила игре која се примењују уз извођење песме.

Учитељ/ица понавља деци како се игра изводи.

Прво са учитељем/ицом игра мања група деце са развијенијом вештином покрета. Затим се поступно укључују остала деца у мањим групама, али не сви одједном.

Опис игре: Деца су у отвореном колу. Држе се за руке дечак до девојчице. Први у колу је дечак који води коло. Неколико група ученика поставља кореографију за музичку народну игру „Шетња”. Кораци се изводе на сваку четвртину, може да се „шета” један корак удесно, па улево, па право или стално право...

Док шетају, сви певају. Гласаћемо која нам се кореографија највише допада да би је играо цео разред...

Завршни део часа (20 минута)

Обнављање слушања музике: „Ој, бадњаче, бадњаче“ (компакт-диск 1/25), „Химна Светом Сави“ (компакт-диск 1/26), „Успаванка за Аћима“, „Дует мачака“ (компакт-диск 1/28).

Прегледамо радну књигу да видимо јесмо ли пропустили неку лекцију, укрштеницу или ребус.

Изглед табле

Распевавање
Обрада песме „Шетња“
Обнављање слушања музике

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

(заокружи/подвуци параметар који је посматран у току часа код свих ученика, евидентирати у педагошкој свесци): Певање песме по слуху; складно извођење песме и заједничко музицирање (певање и/или свирање); кретање у ритму музике; култура слушања музике; упознатост са карактеристикама музичког израза; препознавање/опонашање звукова из природе; импровизација; слушање и разумевање музичког дела; свирање на дечјим ритмичким инструментима; уочавање карактера и темпа песме; препознавање особина тона; развијање осећаја за колективно музицирање; учествовање у дискусији...

(Само)евалуација часа

Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно-конструктивно
Врло добро (75–89%)	Надпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

Прилог

Напомена: Позвати се на прилог у самом току припреме.

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	27.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике, слушање музике
Наставна јединица	НАРОДНА ПЕСМА „СИТНА ЈЕ КИША ПАДАЛА“
Врста (тип) часа	Обрада
Облици рада	Фронтални, индивидуални, групни, у пару
Наставне методе	Дијалогска, илустративно-демонстративна, метода стваралачког рада
Наставна средства	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Развијање љубави, интересовања, музичке осетљивости и креативности. Развој колективизма и социјалних односа. Развој опште културе и понашања, пажње и брзине реаговања. Увођење ученика у разумевање и доживљавање лепог. Развој маште и стваралачких способности ученика. Продубљивање и доживљавање музике. Усвајање текста по слуху и изражајно певање. Оспособљавање за активно слушање музике и за изражавање музичког доживљаја.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; – разликује одабране звукове и тонове, разликује певање/ свирање, хор / један певач / група певача, оркестар / један свирач / група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; – пева по слуху, уз покрет, народне песме; – примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању.
Кључни појмови	Распевавање, обрада песме, слушање музике

Активности учитеља	Подстицање ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање.
Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење; дигитална компетенција; сарадња; естетичка компетенција; одговорно учешће у демократском друштву; одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд
Корелација	Српски језик, СОН, Чувари природе, Народна традиција

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА



Уводни део часа (5 минута)



Распевавање

Распевавање помоћу понуђених стандардних вокализа, наменских вокализа или познате песме, сходно потребама одељенског хора.

Главни део часа (20 минута)



Дигитални уџбеник, страна 17 – Када ученици науче песму могу је заједнички изводити уз караока инструментал.

Упутити ученике да могу самостално код куће вежбати уз постављене примере у дигиталном уџбенику.

Обрада песме „Ситна је киша падала” (уџбеник, стр. 30, компакт-диск 2/34).

Народна песма „Ситна је киша падала” одабрана је за рад с циљем да ђаци стекну искуство за извођење половине са тачком, али и да би се сусрели са још једном лепом мелодијом и текстом који су део наше културне баштине.

Ток часа је следећи:

Распевавање – Вокална припрема за песму „Ситна је киша падала” предложена је у уводном делу часа.



Текст – Ваци прваци се још једном сусрећу са народним стваралаштвом. Текст песме „Ситна је киша падала” сасвим је погодан за учење и правилан изговор. Велики број речи има слоге са једним сугласником и једним самогласником, а није ни тако велики број речи чији се крајеви завршавају сугласником. Олакшицу представља и дужина песме.

Ритмичко-мелодијски основа – Ритмичка основа ове песме има једну новину и то је употреба ритмичке вредности половина с тачком. Места на којима се налази половина с тачком јесу крајеви музичких фраза па је њихово учење и извођење тиме олакшано. Учење мелодије не би требало да створи неке тешкоће зато што ђаци имају искуства са мелодијским кретањем у овој песми.

Интерпретација – Умерени темпо и пасторални карактер текста указују на интерпретацију. Умерено тиха (mp) динамика била би погодна са коришћењем благог крешенда у првој фрази и декрешенда у другој фрази.

Завршни део часа (20 минута)

Слушање музике – анализа песме „Нек свуд љубав сја” (компакт-диск 1/30).

Рад према дидактичко-методичкој апаратури на 70. страни у уџбенику и општим упутствима из Приручника.

Изглед табле

Распевавање
Обрада песме „Ситна је киша падала”
Слушање музике – анализа песме
„Нек свуд љубав сја”

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

Познавање бројалице; познавање мелодије и текста песме и заједничко музицирање у одељењу – певање песме по слуху уз пратњу инструмента или уз матрицу; способност ученика за слушање музичког дела и певање по слуху; музикалност и ритам; импровизовање покрета на задати ритам; игре са певањем; заједничко музицирање током игре.

(Само)евалуација часа

Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно-конструктивно
Врло добро (75–89%)	Надпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	28.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике, музичка игра, слушање музике
Наставна јединица	„РОЂЕНДАНСКА ПЕСМА“
Врста (тип) часа	Обрада
Облици рада	Фронтални, индивидуални, групни, у пару
Наставне методе	Дијалoшка, илустрaтивно-демонстрaтивна, метода стваралачког рaдa
Наставна средства	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Развијање љубави, интересовања, музичке осетљивости и креативности. Развој колективизма и социјалних односа. Развој опште културе и понашања, пажње и брзине реаговања. Увођење ученика у разумевање и доживљавање лепог. Развој маште и стваралачких способности ученика. Продубљивање и доживљавање музике. Усвајање текста по слуху и изражајно певање. Развијање смисла за ритам кроз покрет. Оспособљавање за активно слушање музике и за изражавање музичког доживљаја.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; – разликује одабране звукове и тонове, певање/свирање, хор / један певач / група певача, оркестар / један свирач / група свирача, и музичке изражајне елементе; – препозна музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у слушаном делу; – повезује музичко дело с њему блиским ситуацијама, врсту гласа и боју инструмента са карактером дела; – поштује договорена правила понашања при слушању музике.
Кључни појмови	Распевавање, „Рођенданска песма“, „Ивин воз“

Активности учитеља	Подстицање ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање.
Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење; дигитална компетенција; сарадња; естетичка компетенција; одговорно учешће у демократском друштву; одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд
Корелација	Српски језик, СОН, Народна традиција, Ликовна култура

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА



Уводни део часа (5 минута)

Избор ове песме условљен је потребом да се у одељењу запева када је неком ученику рођендан или да се песма пева када год се за то укаже прилика. Осим тога песма је погодна и за увежбавање прецизног извођења терци.

РАСПЕВАВАЊЕ

Вокална припрема за „Рођенданску песму” обухвата певање наменске вокализе у обиму C-dur – E-dur навише и E-dur – C-dur наниже.



мо - мо - мо - мо - мо мо - мо - мо - мо - мо
 ма - ма - ма - ма - ма ма - ма - ма - ма - ма
 на - на - на - на - на на - на - на - на - на
 но - но - но - но - но но - но - но - но - но

Главни део часа (20 минута)

Дигитални уџбеник, страна 18 – „Рођенданску песму” вежбати уз оригинални запис и инструментал.



Дигитални уџбеник, страна 18 – задати ученицима да самостално код куће реше задатак.

Дигитални уџбеник, страна 37 – домаћи задатак за ученике слушати песму „Ивин воз” и решити задатак: Пронађи три разлике и обој слике локомотива.

Обрада песме „Рођенданска песма”

Распевавање – Вокална припрема за песму „Рођенданска песма” предложена је у уводном делу часа.

Текст – Усвајање текста „Рођенданске песме” олакшано је краткоћом и честим понављањем речи. Пажњу би требало усмерити ка изговору крајева речи јер их има доста које се завршавају сугласником.



Ритмичко-мелодијска основа – Употреба само осмина и четвртина представља изразиту погодност за учење. За лакше усвајање мелодије, извршена је припрема преко наменске вокализе у делу који се односи на распевавање. Одређена пажња како учитеља тако и ђака требало би да буде усмерена на мелизам у 8. такту. Приликом певања повезаних тонова на једном слогу обавезно је понављање вокала (самогласника) и на другом тону f1 (би-и).

Интерпретација – Свечана и весела песма захтева и такав начин извођења. Препоручена динамика је умерено тиха (mp).

Завршни део часа (20 минута)

Слушање музике – анализа композиције „Ивин воз“, извођач Драган Лаковић (компакт-диск 1/31).

Рад према дидактичко-методичкој апаратури на 71. страни у уџбенику и општим упутствима из Приручника.

Изглед табле

Распевавање
Обрада песме „Рођенданска песма“
Слушање музике – анализа композиције
„Ивин воз“

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

(заокружи/подвуци параметар који је посматран у току часа код свих ученика, евидентирати у педагошкој свесци): Певање песме по слуху; складно извођење песме и заједничко музицирање (певање и/или свирање); кретање у ритму музике; култура слушања музике; упознатост са карактеристикама музичког израза; препознавање/опонашање звукова из природе; импровизација; слушање и разумевање музичког дела; свирање на дечјим ритмичким инструментима; уочавање карактера и темпа песме; препознавање особина тона; развијање осећаја за колективно музицирање; учествовање у дискусији...

(Само)евалуација часа

Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно-конструктивно
Врло добро (75–89%)	Надпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

Прилог

Напомена: Позвати се на прилог у самом току припреме.

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	29.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике, музичке игре, слушање музике
Наставна јединица	ДИДАКТИЧКА ИГРА „САОБРАЋАЈАЦ“
Врста (тип) часа	Обрада
Облици рада	Фронтални, индивидуални и групни
Наставне методе	Дијалогска, илустративно-демонстративна, метода стваралачког рада
Наставна средства	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Утврђивање песме по слуху и развијање дечјег стваралаштва. Оспособљавање ученика за разумевање могућности музичког изражавања. Оспособљавање ученика за активно слушање музике и лепо певање. Развијање и подстицање музичког стваралаштва. Подстицање и неговање способности за извођење музике певањем и свирањем. Оспособљавање ученика за изражавање музичког доживљаја ликовним путем. Развијање љубави, интересовања, музичке осетљивости и креативности.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; – разликује одабране звукове и тонове, разликује певање/ свирање, хор / један певач / група певача, оркестар / један свирач / група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; – препозна музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у слушаном делу; – повезује музичко дело с њему блиским ситуацијама, врсту гласа и боју инструмента са карактером дела; – поштује договорена правила понашања при слушању музике; – пева по слуху уз музику; – примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању.

Кључни појмови	Рапевавање, песма, дидактичка игра
Активности учитеља	Подстицање ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање.
Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење; дигитална компетенција; сарадња; естетичка компетенција; одговорно учешће у демократском друштву; одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд
Корелација	Српски језик, СОН, Чувари природе, Народна традиција

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА

ВЕСЕЛЕ ИГРЕ

САОБРАЋАЈАЦ

 Један, два, један, два,
у граду ме свако зна!

 На црвено светло стој,
на зелено крећи,
 ако добро пазиш сад,
улицу ћеш прећи!

 Један, два, један, два,
саобраћајац, то сам ја!

Текст и музика: Н. Хиба



47

Navigation icons: microphone, microphone, clipboard, clipboard

Уводни део часа (5 минута)

Распевавање путем песме „Ситна је киша падала” уз инструменталну пратњу са компакт-диска 2, нумера број 34. Уз ову песму примењује се и наменска вокализа.



Музичка нотација за песму „Ситна је киша падала” са вокализацијама. Нота је у кључу 2/4. Вокализације су: у - у - у - у - у - у - у, о - о - о - о - о - о - о, а - а - а - а - а - а - а, е - е - е - е - е - е - е, и - и - и - и - и - и - и.

Главни део часа (20 минута)

Дигитални уџбеник, страна 25 – ученици могу заједно, у групи или самостално да изводе научену песму уз оригиналан запис и инструментал.

Дигитални уџбеник, страна 25 – задатак: реши судоку. Ученици задатак могу да решавају заједно, у пару или самостално.

Утврђивање песме „Рођенданска песма” (компакт-диск 2/35) уз свирање на неком инструменту и прављење покрета.

Ученици би свакога часа могли да понешто одсвирају. Уколико се створи занимљива збирка дејих ритмичких инструмената, они ће желети да испробају сваки, што их веома мотивише и корисно је за ритмичко оснаживање.

На овом часу ће свирати на расположивим инструментима „Рођенданску песму”. Могу да започну са звечкама или штапићима а да заврше плеском или бубњевима. Могу свирати у пару, четворкама, по редовима или цело одељење, важно је да осете осмине и четвртине и да томе прилагоде ритам.

После сваког наступа, важан је мали коментар у коме ће ученици на више начина остварити васпитно-образовне задатке овог предмета, оспособљавати се за самопроцену и вредновање свог и туђег приступа, одговорности и успешности. И док се код одређене групе предмета у ситуацијама обнављања и провере понекад тешко уочавају резултати, у овом предмету је све транспарентно, све се чује, па се ученици могу васпитно лепо неговати.



Нећемо бити груби у коментарима, али ћемо и најблажим коментаром пренети и нагласити да морамо бити усмеренији, пажљивији, или одговорнији. Изазвати жељу код ученика да буду успешни и бољи, учитељски је најбитнији циљ.

Завршни део часа (20 минута)

Обрада дидактичке игре „Саобраћајац” (уџбеник, стр. 47, компакт-диск 2/35).

У дидактичке игре убраја се и „Саобраћајац”. Ова игра је према трајању, мелодијским захтевима и захтевима у извођењу покрета нешто сложенија.

Због свега наведеног, за обраду текста морао би да се примени принцип парцијалног учења. У том смислу, прво би се научио почетни део од 4. такта, а затим средњи део по двотактима. Замку за правилан изговор у овој песми представљају речи које се завршавају сугласником и које у себи садрже сугласник до сугласника. Све препоруке за решавање ових проблема већ су приказане у претходном излагању.

За извођење игре „Саобраћајац” дајемо следећа упутства: деца „пешаци” стоје у две колоне које су окренуте једна према другој. Дете „саобраћајац” је на почетку колоне и у једној руци држи црвену, а у другој зелену заставицу.

Током прва четири такта „пешаци” певајући марширају у месту, а „саобраћајац” покретима удесно и улево диже заставице.

Када почне други део игре и изговарање текста „на црвено светло стој”, „саобраћајац” диже заставицу и „пешаци” стају. Када се изговара текст „на зелено крећи”, „саобраћајац” подиже зелену заставицу, а „пешаци” иду с једне на другу страну улице. Ове радње понављају се и приликом певања остала два двотакта. Други део има знак за понављање, што значи да се тај део још једном изводи. Трећи део игре „Саобраћајац” исти је као и први.

Користимо и дидактичко-методичку апаратуру са 47. стране из уџбеника.

Изглед табле

Распевавање
Утврђивање песме „Рођенданска песма”
Обрада дидактичке игре
„Саобраћајац”

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

(заокружи/подвуци параметар који је посматран у току часа код свих ученика, евидентирати у педагошкој свесци): Певање песме по слуху; складно извођење песме и заједничко музицирање (певање и/или свирање); кретање у ритму музике; култура слушања музике; упознатост са карактеристикама музичког израза; препознавање/опонашање звукова из природе; импровизација; слушање и разумевање музичког дела; свирање на дечјим ритмичким инструментима; уочавање карактера и темпа песме; препознавање особина тона; развијање осећаја за колективно музицирање; учествовање у дискусији...

(Само)евалуација часа

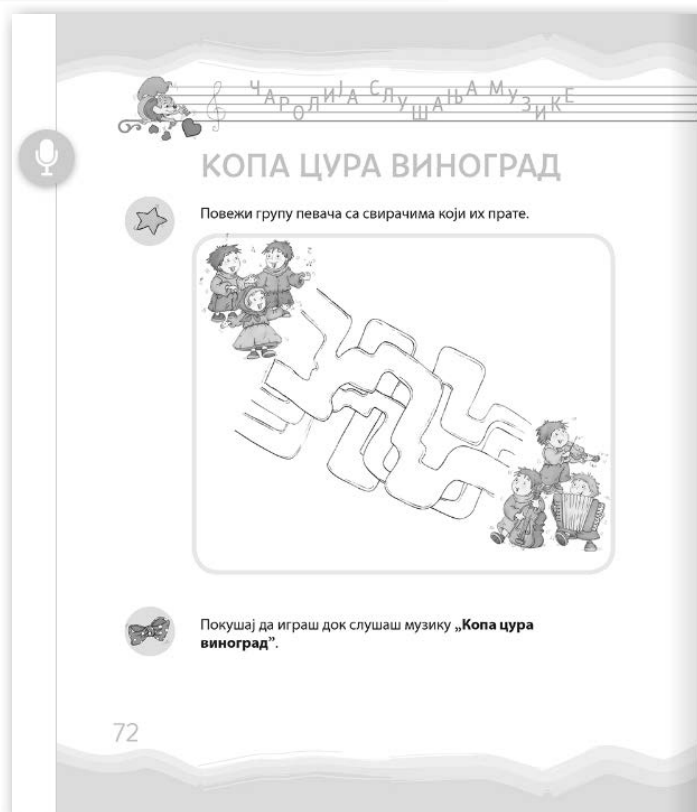
Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно-конструктивно
Врло добро (75–89%)	Надпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	30.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике, слушање музике
Наставна јединица	„РАЧУНАЊЕ“
Врста (тип) часа	Обрада
Облици рада	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару
Наставне методе	Дијалогска, илустративно-демонстративна, метода стваралачког рада
Наставна средства	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Развијање љубави, интересовања, музичке осетљивости и креативности. Развој колективизма и социјалних односа. Развој опште културе и понашања, пажње и брзине реаговања. Увођење ученика у разумевање и доживљавање лепог. Развој маште и стваралачких способности ученика. Продубљивање и доживљавање музике. Усвајање текста по слуху и изражајно певање. Оспособљавање ученика да импровизују песму рукама и ногама као и дејим инструментима. Развијање смисла за ритам кроз покрет. Оспособљавање за активно слушање музике и за изражавање музичког доживљаја.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – пева по слуху уз покрет народне песме; – примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; – објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; – разликује одабране звукове и тонове, разликује певање/ свирање, хор / један певач / група певача, оркестар / један свирач / група свирача, боју различитих инструмената и музичке изражајне елементе;

	– препозна музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у слушаном делу; – повезује музичко дело с њему блиским ситуацијама, врсту гласа и боју инструмента са карактером дела; – поштује договорена правила понашања при слушању музике.
Кључни појмови	Распевавање, обрада песме, анализа песме
Активности учитеља	Подстицање ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање.
Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење; дигитална компетенција; сарадња; естетичка компетенција; одговорно учешће у демократском друштву; одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд
Корелација	Српски језик, СОН, Чувари природе, Народна традиција

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА



Уводни део часа (5 минута)



С обзиром на обим песме од тона до1 до тона до2 (од с1 до с2), требало би певати стандардне вокализе у том обиму које су најпогодније за одељењски хор.

Главни део часа (20 минута)



Дигитални уџбеник, страна 19 – ученици научену песму „Рачунање” изводити уз оригинални запис или анимирани инструментал, у школи или код куће као вежбу.

Дигитални уџбеник, страна 38 – ученици могу самостално код куће да слушају народну песму „Копа цура виноград”

Обрада песме „Рачунање” (уџбеник, стр. 34, компакт-диск 1/14, компакт-диск 2/36).

Песма „Рачунање” уврштена је у репертоар за први разред због могућности да ученици певају песму у оквиру целе октаве од тона до1 до тона до2 (с1 – с2), а и да помоћу корелације са предметом Математика учврсте своје знање у сабирању бројева. Ток обраде песме иде овако:

Распевавање – Вокална припрема за песму „Рачунање” предложена је у уводном делу часа.

Текст – Једноставан и кратак текст веома је лак за учење. Мањи проблем могу да задају крајеви речи где се јављају сугласници.



Ритмичко-мелодијска основа – Ритам у песми „Рачунање” веома је приступачан. Када је реч о мелодији, ученици би требало да покажу знање из поступног мелодијског кретања. Ако је рад на вокализама и на претходном учењу песама био педантан и систематичан, онда поступно мелодијско кретање у оквиру с1 – с2 не представља велики захтев.

Интерпретација – Духовит текст подразумева и такву интерпретацију. Динамика за ову песму је у оквиру умерено гласно (mf). Деци су јако занимљиве песмице у којима има математике (и свих других размишљања). Вероватно ће пожелети да отпевају већ познате песме на тему математике, што се увек дозволи, јер је то знак да су деца мотивисана за рад.

Завршни део часа (20 минута)

Слушање музике – анализа композиције „Копа цура виноград” (компакт-диск 1/32).

Рад према дидактичко-методичкој апаратури на 72. страни у уџбенику и општим упутствима из Приручника.

Изглед табле

Распевавање
Обрада песме „Рачунање”
Слушање музике – анализа композиције
„Копа цура виноград”

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

(заокружи/подвуци параметар који је посматран у току часа код свих ученика, евидентирати у педагошкој свесци): Певање песме по слуху; складно извођење песме и заједничко музицирање (певање и/или свирање); кретање у ритму музике; култура слушања музике; упознатост са карактеристикама музичког израза; препознавање/опонашање звукова из природе; импровизација; слушање и разумевање музичког дела; свирање на дечјим ритмичким инструментима; уочавање карактера и темпа песме; препознавање особина тона; развијање осећаја за колективно музицирање; учествовање у дискусији...

(Само)евалуација часа

Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно-конструктивно
Врло добро (75–89%)	Натпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	31.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике, слушање музике
Наставна јединица	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ – АНАЛИЗА КОМПОЗИЦИЈЕ „МЕДВЕДОВА ЖЕНИДБА“
Врста (тип) часа	Обрада
Облици рада	Фронтални, индивидуални, групни, у пару
Наставне методе	Дијалогска, илустративно-демонстративна, метода стваралачког рада
Наставна средства	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Развијање љубави, интересовања, музичке осетљивости и креативности. Развој колективизма и социјалних односа. Развој опште културе и понашања, пажње и брзине реаговања. Увођење ученика у разумевање и доживљавање лепог. Развој маште и стваралачких способности ученика. Продубљивање и доживљавање музике. Усвајање текста по слуху и изражајно певање. Оспособљавање ученика да импровизују песму рукама и ногама као и дечјим инструментима. Развијање смисла за ритам кроз покрет. Оспособљавање за активно слушање музике и за изражавање музичког доживљаја.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; – разликује одабране звукове и тонове, разликује певање/ свирање, хор / један певач / група певача, оркестар / један свирач / група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; – пева по слуху, уз покрет, народне песме; – примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању.

Кључни појмови	Распевавање, обрада песме „Медведова женидба“.
Активности учитеља	Подстицање ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање.
Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење; дигитална компетенција; сарадња; естетичка компетенција; одговорно учешће у демократском друштву; одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд
Корелација	Српски језик, СОН, Чувари природе, Народна традиција

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА










БУБАЊ ЗОВЕ

Бубањ зове бум, бум, бум,
малу децу зове сву,
да се ставе сви у ред,
а дечаци хајд' напред!

А за њима девојчице,
наше мале другарице.

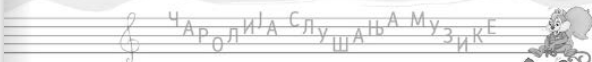
Напред сложено корчајмо
и весело запевајмо:
„Тра-ла, ла-ла, ла-ла, ла
ми смо деца добра сва!“

Музика: Ст. П. Коруновић



36





МЕДВЕДОВА ЖЕНИДБА




На којем месту у музици „Медведова женидба“ се чују мушки и женски гласови заједно?

На овим сликама налазе се делови музике „Медведова женидба“. Твој задатак је да у круг упишеш број који одговара редоследу музике.











73

Уводни део часа (5 минута)



Распевавање

Распевавање помоћу понуђених стандардних вокализа, наменских вокализа или познате песме, сходно потребама одељенског хора.

Главни део часа (20 минута)



Дигитални уџбеник, страна 20 – ученик самостално код куће вежба научену песму „Бубањ зове“ уз оригинални запис и анимирани инструментал.

Дигитални уџбеник, страна 38 – Задатак: На овим сликама се налазе делови музичке приче „Медведова женидба“. Послушај причу и у круг поред слике упиши број који одговара редоследу музике. Ученици овај задатак решавају самостално код куће.

Обрада песме „Бубањ зове“ (уџбеник, стр. 36, компакт-диск 1/15, компакт-диск 2/37).

Песма „Бубањ зове“ надовезује се на песму „Рачунање“ у том смислу што се њено извођење одвија у горњем регистру дечјих гласова, те се на тај начин учвршћује интонација тонова сол1, ла1, си1, до2 (g1 – a1 – h1 – c2). Дужина текста погодна је за вежбање меморије. Редослед рада на часу:

Распевавање – Вокална припрема за песму „Бубањ зове“ предложена је у уводном делу часа.



Текст – Примерен текст омогућава његово лакше меморисање. Међутим, дужина текста могла би да отежа певање песме у целини. Издајање почетних стихова сваке строфе и увежбавање њиховог редоследа отклонило би ове тешкоће. Посебну пажњу требало би посветити мелизму у 2. такту, како би ученици прецизно извели текст и мелодију.

Ритмичко-мелодијска основа – Једноставан ритам и мелодија захвални су за учење.

Интерпретација – Темпо марша и весео текст путоказ су за одабирање интерпретације. Динамика за ову песму је умерено јако (mf). Певаћемо песму и корачати прво у месту, а затим по учионици.

Завршни део часа (20 минута)

Слушање музике – анализа композиције „Медведова женидба“. Композиција се налази на компакт-диску 1/33.

Бајку „Медведова женидба“ написала је наша највећа и најпознатија песникиња Десанка Максимовић, ауторка многих песама и прича за децу. Текст је духовит и надахнут. Кроз басну и дешавања у њој, кроз ликове шумских становника, деца сагледавају карактере и проблематику понашања људи.

Меда Дундо је крзном богат, наочит, млад нежења који одлучује да не буде више сам и зато креће по шуми у потрагу за девојком.

Прво од тета лије проси кћер, хвалећи се својом снагом, али га лија обавештава да је закаснио са прошњом девојке – она се већ удала.

Меда и од зеца проси ћерку, али га зека исмеје јер сматра да је младожења спор, самим тим неприкладан за младу зечицу.

Постиђени Дундо се у себи сложи да зечица није права прилика за њега. Крене до вука, али сад уз претњу поче да тражи његову ћерку за жену. Промена начина просидбе није му донела срећу јер га је и вук одбио. Утешио се тиме да је он различитог темперамента и навика од младе, а морао би да слуша и њена хвалисања о вучјој неусташивости.

Са веверицом и ласицом такође није имао среће, био је исмејан јер се много разликују, па не приличе једно другоме.

Сасвим сломљен и постиђен, меда схвати да ће његова комшиница медведица бити права прилика за њега. На сву срећу и медведица је тако мислила. Постала му је жена и живели су срећно до краја живота.

Слушамо композицију, уживамо у причи и музици. Затим радимо анализу одговарајући на стандардна питања из Приручника и пратећи дидактичко-методичка упутства са 73. стране уџбеника.

Изглед табле

Распевавање
Обрада песме „Бубањ зове”
Слушање музике – анализа композиције
„Медведова женидба”

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

(заокружи/подвуци параметар који је посматран у току часа код свих ученика, евидентирати у педагошкој свесци): Певање песме по слуху; складно извођење песме и заједничко музицирање (певање и/или свирање); кретање у ритму музике; култура слушања музике; упознатост са карактеристикама музичког израза; препознавање/опонашање звукова из

природе; импровизација; слушање и разумевање музичког дела; свирање на дечјим ритмичким инструментима; уочавање карактера и темпа песме; препознавање особина тона; развијање осећаја за колективно музицирање; учествовање у дискусији...

(Само)евалуација часа

Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно-конструктивно
Врло добро (75–89%)	Надпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

Прилог

Напомена: Позвати се на прилог у самом току припреме.

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	32.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике, музичке игре
Наставна јединица	„БУБАЊ ЗОВЕ“
Врста (тип) часа	Утврђивање
Облици рада	Фронтални, индивидуални и групни
Наставне методе	Дијалoшка, илустрaтивно-демонстрaтивна, метода стваралачког рaдa
Наставна средства	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Развијање љубави, интересовања, музичке осетљивости и креативности. Развој колективизма и социјалних односа. Развој опште културе и понашања, пажње и брзине реаговања. Увођење ученика у разумевање и доживљавање лепог. Развој маште и стваралачких способности ученика. Продубљивање и доживљавање музике. Усвајање текста по слуху и изражајно певање. Свирање на дечјим ритмичким инструментима. Усвајање правилног дисања у циљу правилнијег певања. Оспособљавање ученика да импровизују песму рукама и ногама као и дечјим инструментима. Понављање краћег задатог ритмичког мотива (вежба памћења и брзог сналажења). Оспособљавање за активно слушање музике и за изражавање музичког доживљаја.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – пева по слуху уз покрет народне песме; – примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; – свира ритмичку пратњу за песме.
Кључни појмови	Распевање, обрада песме, звечке

Активности учитеља	Подстицање ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање.
Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење; дигитална компетенција; сарадња; естетичка компетенција; одговорно учешће у демократском друштву; одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд
Корелација	Српски језик, СОН, Чувари природе, Народна традиција

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА

НАДЛЕПШЕ ПЕСМЕ

БУБАЊ ЗОВЕ

Бубањ зове бум, бум, бум,
малу децу зове сву,
да се ставе сви у ред,
а дечаки хајд' напред!

А за њима девојчице,
наше мале другарице.

Напред сложено корачајмо
и весело запевајмо:
„Тра-ла, ла-ла, ла-ла, ла
ми смо деца добра сва!“

Музика: Ст. П. Коруновић

36

ТАЈНЕ СВИРАЊА

СОЛ МИ ДАЈ

Сол ми дај — сол ми дај — ,

Да по - со - лим за - ло - гај — .

Ла-не мој — Ми — ла-не,

Со-ли ме-ни дај — .

Народна песма из Србије

Упиши знак за звечку у празна поља.

54

Уводни део часа (5 минута)



Распевавање

Распевавање помоћу понуђених стандардних вокализа, наменских вокализа или познате песме, сходно потребама одељенског хора.

Главни део часа (20 минута)



Дигитални уџбеник, страна 20 – утврђивање песме „Бубањ зове” уз певање уз оригинални запис и анимирани инструментал.

Дигитални уџбеник, страна 29 – из уџбеника послушати постављени музички запис песме „Сол ми дај”. Научену песму изводити уз слушање песме и самостално или групно извођење ритмичке пратње из уџбеника.



Утврђивање песме „Бубањ зове” (уџбеник, стр. 28).

Учитељ/ица пева и свира песму, а ученици слушају (учитељ/ица може да пева и уз инструменталну пратњу са компакт-диска 2/37).

Након тога следи ученици изводе песму како би могао да се утврди степен савладаности градива. Уколико постоје одређени пропусти у правилном изговору текста или извођењу мелодијско-ритмичке основе, приступа се решавању проблема. Потом учитељ/ица подсећа ђаке на правила игре која се примењују уз извођење песме.

Учитељ/ица понавља деци како се игра изводи.

Прво са учитељем/ицом игра мања група деце са развијенијом вештином покрета.

Затим се поступно укључују остала деца у мањим групама, али не сви одједном.

Завршни део часа (20 минута)

Обрада песме „Сол ми дај” (уџбеник, стр. 54).

„Сол ми дај” је весела, веома мелодична, духовита, динамична народна песма, па је ђаци радо изводе.

Ток часа је следећи:

Распевавање – Вокална припрема за песму „Сол ми дај” предложена је у уводном делу часа.

Текст – Ваци прваци се још једном сусрећу са народним стваралаштвом. Текст песме „Сол ми дај” сасвим је погодан за учење и правилан изговор. Већина речи има слоге са једним сугласником и једним самогласником, а није ни тако велики број речи чији се крајеви завршавају сугласником (ДАЈ, ПОСОЛИМ, ЗАЛОГАЈ, МОЈ). Код речи МОЈ, код које се слог изводи помоћу два тона, потребно је два пута изговорити глас О (МО-ОЈ). Олакшицу у усвајању текста представља дужина песме.

Ритмичко-мелодијски основа – Ритмичка основа ове песме веома је лака и не би требало да представља проблем за прецизно усвајање. Код усвајања мелодијске линије извесне тешкоће може да произведе певање терци наниже од тона сол¹ ка тону ми¹ (g¹ – e¹), затим од тона фа¹ ка ре¹ (f¹ – d¹), и од ми¹ ка до¹ (e¹ – c¹). Да не би дошло до таквих проблема, у делу који је намењен за распевавање, предложен је и рад на наменским вокализама.

Интерпретација – Духовит и весео текст намеће и начин извођења песме. Умерени темпо и умерено гласна динамика (mf) карактеристика су композиције. Извођење „Сол ми дај” прати и свирање звечкама према шеми приказаној у уџбенику.

Рад на песми повезан је и са дидактичко-методичким упутствима са 54. стране уџбеника.

Изглед табле

Распевавање
Утврђивање песме „Бубањ зове”
Обрада песме „Сол ми дај”

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

(заокружи/подвуци параметар који је посматран у току часа код свих ученика, евидентирати у педагошкој свесци): Певање песме по слуху; складно извођење песме и заједничко музицирање (певање и/или свирање); кретање у ритму музике; култура слушања музике; упознатост са карактеристикама музичког израза; препознавање/опонашање звукова из

(Само)евалуација часа

Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно-конструктивно
Врло добро (75–89%)	Надпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

Прилог

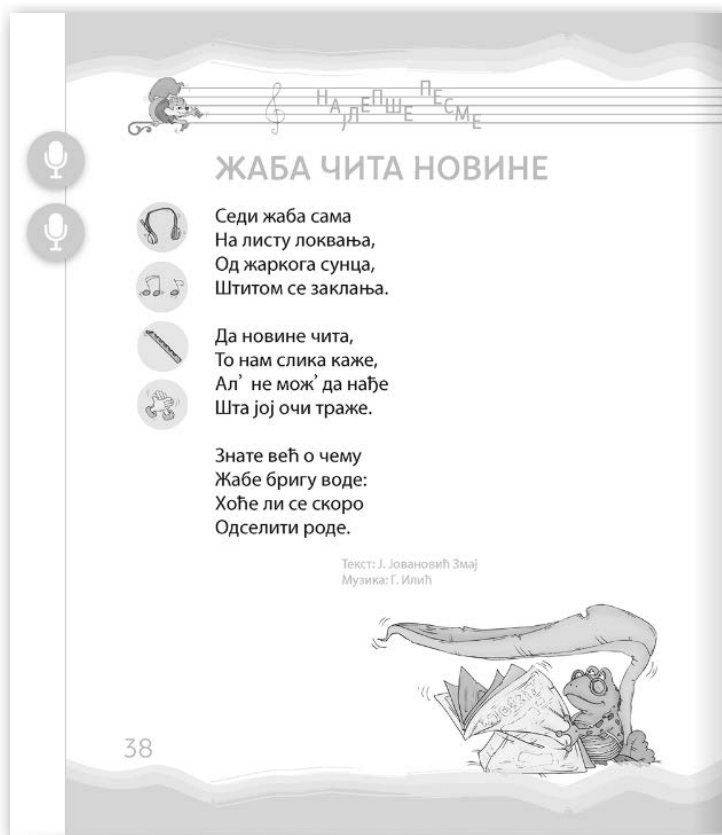
Напомена: Позвати се на прилог у самом току припреме.

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	33.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике, слушање музике, стварање музике
Наставна јединица	„ЖАБА ЧИТА НОВИНЕ“
Врста (тип) часа	Обрада
Облици рада	Фронтални, индивидуални и групни
Наставне методе	Дијалогска, илустративно-демонстративна, метода стваралачког рада
Наставна средства	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Развијање љубави, интересовања, музичке осетљивости и креативности. Развој колективизма и социјалних односа. Развој опште културе и понашања, пажње и брзине реаговања. Увођење ученика у разумевање и доживљавање лепог. Развој маште и стваралачких способности ученика. Продубљивање и доживљавање музике. Усвајање текста по слуху и изражајно певање. Свирање на дејчим ритмичким инструментима. Оспособљавање за активно слушање музике и за изражавање музичког доживљаја.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; – разликује одабране звукове и тонове, разликује певање/ свирање, хор / један певач / група певача, оркестар / један свирач / група свирача; боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; – препозна музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у слушаном делу; – повезује музичко дело с њему блиским ситуацијама, врсту гласа и боју инструмента са карактером дела; – поштује договорена правила понашања при слушању музике.

Кључни појмови	Распевавање, „Жаба чита новине“, снажан мали бубањ
Активности учитеља	Подстицање ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање.
Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење; дигитална компетенција; сарадња; естетичка компетенција; одговорно учешће у демократском друштву; одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд
Корелација	Српски језик, СОН, Чувари природе, Народна традиција

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА



Уводни део часа (5 минута)



Распевавање

Распевавање помоћу понуђених стандардних вокализа, наменских вокализа или познате песме, сходно потребама одељенског хора.

Главни део часа (20 минута)



Дигитални уџбеник, страна 21 – након научене песме „Жаба чита новине“ ученици је могу изводити на часу или вежбати код куће уз оригинални запис или инструментал.

Дигитални уџбеник, страна 21 – ученици самостално или у пару решавају задатак.

Дигитални уџбеник, страна 29 – ученици уз анимирану караоку, а према задатом ритму изводе ритмичку пратњу за песму „Срећа ћака првака“.



Обрада песме „Жаба чита новине“ (уџбеник, стр. 38, компакт-диск 1/16, компакт-диск 2/38)

Композиција „Жаба чита новине“? написана је за овај радни уџбеник и наша жеља је била да један квалитетан литерарни текст приближимо ђацима. Ова песма Ј. Ј. Змаја предвиђена је за учење у оквиру предмета Српски језик, па је то опет прилика да дође до корелације. Било би пожељно да се песма прво савлада на часу српског језика.

Распевавање – Вокална припрема за песму „Жаба чита новине“ предложена је у уводном делу часа.

Текст – Позната песма Јована Јовановића Змаја предвиђена је за ћаке прваке у оквиру предмета Српски језик. То значи да је примерена овом узрасту и да не би требало да ствара значајније проблеме у учењу.

Ритмичко-мелодијска основа – Једноставна ритмичка и мелодијска основа је гаранција да ће деца са лакоћом усвојити поменуте елементе.

Интерпретација – Духовит текст који прати адекватна мелодија намеће начин извођења. Нешто тајанственији први део тражи тр динамику док ће други део бити са mf динамиком.

Завршни део часа (20 минута)

„Срећа ћака првака“ – снажан мали бубањ (компакт-диск 1/1).

Да би се подстакао и подцртао значај и радост поласка деце у основну школу, за инструменталну пратњу песме „Срећа ћака првака“ одабран је бубањ. Запис његове деонице предочен је у уџбенику у виду илустрације на 55. страни. Извођење половина на бубњу не би требало да представља било какав проблем за ћаке. Композиција може да се изводи на више начина, било да ученици певају песму и свирају, слушају певање са компакт-диска 1/1 и свирају, извођење остварују као колектив, група или појединац.

Изглед табле

Распевавање
Обрада песме „Жаба чита новине”
„Срећа ћака првака” – снажан мали бубањ

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

(заокружи/подвучи параметар који је посматран у току часа код свих ученика, евидентирати у педагошкој свесци): Певање песме по слуху; складно извођење песме и заједничко музицирање (певање и/или свирање); кретање у ритму музике; култура слушања музике; упознатост са карактеристикама музичког израза; препознавање/опонашање звукова из

(Само)евалуација часа

Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно-конструктивно
Врло добро (75–89%)	Натпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

Прилог 1

Бубањ је музички инструмент у породици перкусивних инструмената, стручно класификован као мембранофон. Мембрафони су ударачки инструменти са затегнутом мембраном на којима звук настаје вибрирањем мемbrane која се прави од животињске коже или пластике. По мембрани се може ударати *руком, баџићима, меџилицама и џалицама*. Бубњеви се састоје од барем једне мемbrane, која се назива мембрана или глава бубња, која је развучена преко шкољке и довољно затегнута да произведе звук услед удара. Бубњеви спадају у најстарије и најраспрострањеније инструменте, а дизајн им се у основи није променио стотинама година. Постављен је тако да га свира један музичар – бубњар. Користи се у већини музичких жанрова (поп, рок, џез, блуз...). Елементи бубњева израђују се од различитих материјала, као што су *дрво, џласџика и меџал*. У производњи бубњева најчешће се користе разне врсте дрвета. Сви делови сета бубњева, сем чинела, састоје се од две мемbrane и тела на коме се налази обруч са чивијама за затезање мемbrane. Чинеле се производе од разних легура, ручно и аутоматизовано. Састоје се од звона и тела. Најчешће су кружног облика, али постоје и модели који су шестоугаони, осмоугаони...

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	34.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике, музичке игре, слушање музике
Наставна јединица	ПЕВАМО И СЛУШАМО ПОЗНАТЕ КОМПОЗИЦИЈЕ
Врста (тип) часа	Утврђивање
Облици рада	Фронтални, индивидуални и групни
Наставне методе	Дијалогска, илустративно-демонстративна, метода стваралачког рада
Наставна средства	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд
Циљ часа	Развијање љубави, интересовања, музичке осетљивости и креативности. Развијање колективизма и социјалних односа. Развијање опште културе и понашања, пажње и брзине реаговања. Увођење ученика у разумевање и доживљавање лепог. Развијање маште и стваралачких способности ученика. Продубљивање и доживљавање музике. Усвајање текста по слуху и изражајно певање. Оспособљавање за активно слушање музике и за изражавање музичког доживљаја.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; – разликује одабране звукове и тонове, певање/свирање, хор / један певач / група певача, оркестар / један свирач / група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; – препозна музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у слушаном делу; – повезује музичко дело с њему блиским ситуацијама, врсту гласа и боју инструмента са карактером дела; – поштује договорена правила понашања при слушању музике;

	– користи доступне носиоце звука самостално или уз помоћ одраслих; – изговара бројалице у ритму уз покрет; – пева по слуху песме различитог садржаја и расположења.
Кључни појмови	Распевавање, утврђивање песме, слушање музике
Активности учитеља	Подстицање ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање.
Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење; дигитална компетенција; сарадња; естетичка компетенција; одговорно учешће у демократском друштву; одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд
Корелација	Српски језик, СОН, Чувари природе, Народна традиција

Уводни део часа (5 минута)



Распевавање песмицама које желе ученици.

(Довољно је да то буду три песмице или по једна строфа из више песмица које смо учили у овој години.)

Главни део часа (20 минута)



Обнављање – систематизовање градива, ради успешнијег решавања квива.

Обнављање песмица:

„Звук и тон”

„Жаба чита новине”

„Рачунање”

Обнављање особина тона.

Обнављање назива инструмената.

Препознавање инструмената у композицијама:

„Дует мачака”

„Магарци”

„Шетња”

Ко је написао текстове следећих песама?

„Срећа ћака првака”

„Медведова женидба”

„Чика мрак”

Свирање на дечјим инструментима:

„Рођенданска песма”

„Ситна је киша падала”

„Бубањ зове”

Завршни део часа (20 минута)

Прегледамо радни уџбеник да видимо јесмо ли пропустили неку лекцију, укрштеницу или ребус.

Анализа и самовредновање односа према радним задацима овог предмета. Указивање на сталну могућност да се исправе грешке и немарности те се самим тим сваког дана можемо кориговати, бити бољи и задовољнији собом.

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

(заокружи/подвуци параметар који је посматран у току часа код свих ученика, евидентирати у педагошкој свесци): Певање песме по слуху; складно извођење песме и заједничко музицирање (певање и/или свирање); кретање у ритму музике; култура слушања музике; упознатост са карактеристикама музичког израза; препознавање/опонашање звукова из

(Само)евалуација часа

Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно-конструктивно
Врло добро (75–89%)	Надпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

Прилог

Напомена: Позвати се на прилог у самом току припреме.

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	35.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике, музичке игре, слушање музике, дечје стваралаштво
Наставна јединица	ОБНАВЉАЊЕ ГРАДИВА И ИЗРАДА ЗАДАТАКА „НАШ КВИЗ”
Врста (тип) часа	Утврђивање
Облици рада	Фронтални, индивидуални, у пару, групни
Наставне методе	Дијалогска, илустративно-демонстративна, метода стваралачког рада
Наставна средства	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике”, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Развијање љубави, интересовања, музичке осетљивости и креативности. Развијање колективизма и социјалних односа. Развијање опште културе и понашања, пажње и брзине реаговања. Развијање маште и стваралачких способности ученика. Продубљивање и доживљавање музике. Изражајно певање. Свирање на дечјим ритмичким инструментима. Ученичко импровизовање пратње за песму помоћу руку и ногу као и дечјим инструментима. Понављање краћег задатог ритмичког мотива (вежба памћења и брзог сналажења). Развијање смисла за ритам кроз покрет. Развијање спретности при коришћењу дечјих ритмичких инструмената. Координација покрета при ритмичком музицирању.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; – примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; – подржава звукове из спољашњег света, осмишљава ритмичке пратње за бројалице, песме и музичке игре;

	– повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама, ритам са графичким приказом; – објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; – ствара звучне ефекте, покрете уз музику, мању ритмичку целину помоћу различитих извора звука, ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука, музичко питање и одговор на ритмичким удараљкама, једноставну мелодију на краћи задати текст; – изабере према литерарном садржају одговарајући музички садржај.
Кључни појмови	Певање, играње, свирање и слушање музике
Активности учитеља	Подстицање ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање.
Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење; дигитална компетенција; сарадња; естетичка компетенција; одговорно учешће у демократском друштву; одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд
Корелација	Српски језик, СОН, Чувари природе, Народна традиција

Уводни део часа (5 минута)



Припрема и договор око израде питања годишњег квиза. Можемо се договорити да се ради индивидуално или у пару. Важно је да свако дете попуни свој лист и да се подсети градива које смо савладали у првом разреду. Поред класично образовног, тест има и популарни карактер јер садржи креативне задатке.

Главни део часа (20 минута)



У централном делу часа певају се песме, изводе музичке игре и слуша се музика. Ученици се усмеравају на програм који је заступљен у квизу. Нпр. „Звук и тон“, „Наши тонови“, „Жаба чита новине“, „Рачунање“, „Берем, берем грожђе“, „Дует мачака“, „Магарци“, „Успаванка за Аћима“, „Шетња“ итд.

Завршни део часа (20 минута)

Након писања одговора, ђаци са учитељем/ицом проверавају тачност одговора и процењују и оцењују своје знање стечено током школске године. Провера тачности урађених задатака одвија се у пару. Следи самопроцена успешности, коментари о тешкоћама или лакоћи узраде квиза. Коментари прегледача о туђим радовима. Тест не оцењује наставник, већ сам/а ученик/ца. На крају часа учитељ/ица даје оцену о генералној успешности све деце у одељењу.

Изглед табле

„НАШ КВИЗ“

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

(заокружи/подвуци параметар који је посматран у току часа код свих ученика, евидентирати у педагошкој свесци): Певање песме по слуху; складно извођење песме и заједничко музицирање (певање и/или свирање); кретање у ритму музике; култура слушања музике; упознатост са карактеристикама музичког израза; препознавање/опонашање звукова из

(Само)евалуација часа

Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно-конструктивно
Врло добро (75–89%)	Надпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа:	36.
Школа и разред	
Учитељица/учитељ	
Датум одржавања	
Наставна област	Извођење музике, музичке игре, слушање музике, дечје стваралаштво
Наставна јединица	ПЕВАЊЕ, ИГРАЊЕ, СВИРАЊЕ И СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ ПРЕМА ЖЕЉИ ВЕЋИНЕ УЧЕНИКА
Врста (тип) часа	Утврђивање
Облици рада	Фронтални, индивидуални, групни, у пару
Наставне методе	Дијалогска, илустративно-демонстративна, метода стваралачког рада
Наставна средства	Инструмент, уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд; компакт-диск, дигитални уџбеник.
Циљ часа	Развијање љубави, интересовања, музичке осетљивости и креативности. Развијање колективизма и социјалних односа. Развијање опште културе и понашања, пажње и брзине реаговања. Развијање маште и стваралачких способности ученика. Продубљивање и доживљавање музике. Изражајно певање. Свирање на дечјим ритмичким инструментима. Ученичко импровизовање пратње за песму помоћу руку и ногу као и дечјим инструментима. Понављање краћег задатог ритмичког мотива (вежба памћења и брзог сналажења). Развијање смисла за ритам кроз покрет. Развијање спретности при коришћењу дечјих ритмичких инструмената. Координација покрета при ритмичком музицирању.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; – примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; – подржава звукове из спољашњег света, осмишљава ритмичке пратње за бројалице, песме и музичке игре;

	– повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама, ритам са графичким приказом; – објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; – ствара звучне ефекте, покрете уз музику, мању ритмичку целину помоћу различитих извора звука, ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука, музичко питање и одговор на ритмичким удараљкама, једноставну мелодију на краћи задати текст; – изабере према литерарном садржају одговарајући музички садржај.
Кључни појмови	Певање, играње, свирање и слушање музике
Активности учитеља	Подстицање ученика на активно слушање, учествовање у раду, припремање позитивне атмосфере, свирање на инструменту, певање, учествовање у дечјој игри и посматрање.
Активности ученика	Описују, закључују, разумеју, слушају музику уз доживљај лепог. Певају и баве се извођењем музике импровизацијом покрета и свирањем.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење; дигитална компетенција; сарадња; естетичка компетенција; одговорно учешће у демократском друштву; одговоран однос према здрављу
Литература за ученике	Уџбеник: др Гордана Илић, „Чаробни свет музике“, Музичка култура за први разред основне школе, Фреска, Београд
Корелација	Српски језик, СОН, Чувари природе, Народна традиција

Уводни део часа (5 минута)



Певање вокализа и песама према жељи већине ученика у оквиру 5 минута.

Главни део часа (20 минута)



У централном делу часа прави се списак најомиљенијих песама, музичких игра и композиција за слушање музике. Потом следи њихово извођење, као и процењивање степена успешности од стране ученика, али и учитеља/ице.

Завршни део часа (20 минута)

У завршном делу часа прави се списак најомиљених музичких игра и следи њихово извођење. Као и у централном делу часа присутно је процењивање степена успешности од стране ученика, али и учитеља/ице. Песмом, игром и радошћу завршава се последњи час у школској години.

Начин праћења ученичких постигнућа

вођењем белешке о учествовању ученика у дискусији.

ПОСТУПЦИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ:

(заокружи/подвуци параметар који је посматран у току часа код свих ученика, евидентирати у педагошкој свесци): Певање песме по слуху; складно извођење песме и заједничко музицирање (певање и/или свирање); кретање у ритму музике; култура слушања музике; упознатост са карактеристикама музичког израза; препознавање/опонашање звукова из

(Само)евалуација часа

Ниво постигнућа, оствареност исхода (%)	Интересовање и мотивација	Однос ученика према учењу и раду	Коришћење нових извора информација	Понашање ученика и кооперативност
Одлично (90–100%)	Изванредни	Изванредан	Изванредно	Креативно- конструктивно
Врло добро (75–89%)	Надпросечни	Веома добар	Веома добро	Веома кооперативно
Добар (60–74%)	Просечни	Добар	Добро	Кооперативно
Минимално довољно (45–59%)	Задовољавајући	Задовољавајући	Задовољавајуће	Донекле кооперативно
Недовољно (испод 44%)	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање	Захтева побољшање

